

PORADNIK

DLA OSÓB POZOSTAJĄCYCH W KRYZYSIE

Stowarzyszenie Rodzin Katolickich
Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej

Szczecin 2008

Opracowanie i redakcja:
mgr Olgierd Wojciechowicz

Serdeczne podziękowania za pomoc dla:

Waldemara Lubińskiego

Danuty Bojarskiej

Ewy Puskiewicz

Spis treści

Część I Prawo rodzinne, świadczenia socjalne, sprawy z zakresu prawa pracy	8
Rozdział I	9
Zagadnienia ogólne	9
1. Koszty sądowe, zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu	9
1) Koszty sądowe	9
2) Zwolnienie od kosztów sądowych	10
3) Pełnomocnik z urzędu	11
Sprawy z zakresu prawa rodzinnego	12
2. Rozwód, separacja	12
1) Kiedy można żądać rozwodu?	12
2) Rozwód z orzeczeniem winy czy bez orzekania o winie?	12
3) Rozwód a nazwisko	14
4) Kiedy separacja?	15
3. Majątek wspólny	16
1) Co to jest wspólność majątkowa?	16
2) Kiedy można podzielić majątek wspólny?	17
3) Co podlega podziałowi?	19
4) Co to jest rozliczenie wydatków i nakładów na majątek wspólny?	19
5) Jak dokonuje się podziału?	20
8) Kiedy wierzyciel może zaspokoić się z majątku wspólnego?	22
9) Co można zrobić, gdy korzystanie z mieszkania wspólnie przez małżonków jest utrudnione z powodu kłótni czy nieporozumień?	25
10) Co zrobić, jeśli małżonek uniemożliwia Ci korzystanie z mieszkania?	25
11) Jak wygląda kwestia mieszkania w wypadku orzekania rozwodu czy separacji? ..	25
12) Inne sytuacje dopuszczające eksmisję małżonka z mieszkania	26
13) Nakazanie opuszczenia zajmowanego lokalu wspólnie z pokrzywdzonym	26
4. Alimenty	26
1) Na kim ciąży obowiązek alimentacyjny?	26
2) Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci	27
3) Do kiedy obowiązek alimentacyjny istnieje?	28
4) Obowiązek alimentacyjny pomiędzy pozostałymi krewnymi	28
5) Obowiązek alimentacyjny między rodzeństwem	29
6) Obowiązek alimentacyjny małżonków	29
7) W jaki sposób dochodzić alimentów?	29
8) Sposób egzekwowania zasądzonych wyrokiem alimentów	30
9) Europejski Tytuł Egzekucyjny (ETE)	30
10) Co zrobić by uzyskać zaświadczenie o Europejskim Tytule Egzekucyjnym (ETE)? ..	31
11) Jak egzekwować?	31
12) Komu przysługuje zaliczka alimentacyjna?	31
13) Co zrobić, by uzyskać zaliczkę alimentacyjną?	32
14) Wysokość zaliczki alimentacyjnej	32
15) Fundusz alimentacyjny	33
16) Zmiana wysokości alimentów	35

5. Pozbawienie, zawieszenie i ograniczenie władzy rodzicielskiej.....	35
1) Pozbawienie władzy rodzicielskiej.....	35
2) Zawieszenie władzy rodzicielskiej.....	35
3) Ograniczenie władzy rodzicielskiej.....	36
4) Postępowanie przed sądem w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej.....	36
6. Postępowanie dotyczące uzależnień i przemocy w rodzinie	36
1) Co zrobić, gdy masz do czynienia z problemem alkoholowym?	36
2) Gdzie szukać pomocy, gdy dotknie Cię problem narkomanii?	38
3) Leczenie przymusowe narkomanii	39
4) Ubezwłasnowolnienie	40
5) Postępowanie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia.....	41
6) Przemocy w rodzinie	41
7) Przemoc może przybierać różne formy.....	41
8) Jak postępować, gdy jesteś ofiarą przemocy?	42
10) Gdzie możesz szukać pomocy?	45
10.1 Policja.....	45
10.2 „Niebieska Karta”	46
10.3 Prokuratura i sąd	47
10.4 Oskarżyciel posiłkowy.....	48
10.5 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	48
10.6 Pomoc społeczna	49
10.7 Organizacje pozarządowe	49
 Rozdział 2	 50
Świadczenia ubezpieczeń społecznych.	50
1) Co to jest ubezpieczenie społeczne?.....	50
2) Kto podlega ubezpieczeniu społecznemu?.....	50
3) Jakie prawa i obowiązki ma ubezpieczony?	50
4) Ogólne zasady dotyczące wydawania decyzji przez organy rentowe oraz sposoby ich zaskarżenia	50
5) Co zrobić, gdy znajdujesz się w szczególnej sytuacji, a nie spełniasz warunków by uzyskać emeryturą lub rentą?.....	52
2. Emerytura.....	53
2) Komu przysługuje emerytura?	53
3) Od czego zależy wysokość tzw. starej emerytury?	54
3. Renta.....	55
1) Co zrobić by uzyskać rentę z tytułu niezdolności do pracy?	55
2) Warunki przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy.....	56
3) Orzekanie o niezdolności do pracy.....	56
4) Sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS.....	57
5) Decyzja o przyznaniu świadczenia	57
6) Wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy	57
4. Zasiłek pielęgnacyjny.....	58
5. Renta rodzinna.....	58
1) Dzieci zmarłego.....	58
2) Wnuki i rodzeństwo zmarłego	58

3) Wdowa i wdowiec	59
4) Rodzice	59
5) Wysokość renty rodzinnej	59
6. Renta socjalna	59
1) Rodzaje renty socjalnej	60
2) Co zrobić by uzyskać rentą socjalną?	60
3) Odwołanie od decyzji w sprawie przyznania renty socjalnej	61
4) Wysokość renty socjalnej	61
 Rozdział 3	 62
Świadczenia socjalne	62
1) Co zrobić by uzyskać pomoc społeczną?	62
2) Odwołanie od decyzji dyrektora ośrodka pomocy społecznej	63
1. Świadczenia niepieniężne	63
1) Kiedy przysługują?	64
2. Świadczenia pieniężne	64
1) Kiedy przysługują?	64
2) Sposób ustalenia kryterium dochodowego	65
3. Zasiłek stały	66
4. Zasiłek okresowy	66
5. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy	67
6. Świadczenia rodzinne	68
1) Co zrobić, żeby uzyskać świadczenie rodzinne?	68
2) Odwołanie od decyzji wójta a, burmistrza a, prezydenta a miasta	71
3) Kiedy zostaniesz zobowiązany do zwrotu pobranych świadczeń?	71
7. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego	72
1) Komu przysługuje	72
2) Wysokość zasiłku	73
3) Dodatki do zasiłku rodzinnego	73
8. Należność z tytułu urodzenia dziecka	73
1) Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	73
9. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	75
1) Wysokość dodatku	75
10. Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	75
1) Dodatki związane z nauką	75
11. Świadczenia opiekuńcze	76
1) Zasiłek pielęgnacyjny	76
2) Świadczenie pielęgnacyjne	77
 Rozdział 4	 78
Sprawy związane z zatrudnieniem i bezrobociem.	78
1) Pracownik w sądzie pracy	78
2) Pozew do sądu pracy	78
3) Forma pozwu	78
4) Jakie roszczenia przysługują Ci w wypadku utraty pracy?	79

5) Utraciłeś pracę w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę, a byłeś zatrudniony na czas nieokreślony	79
6) Utraciłeś pracę w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na okres próbny	81
7) Utraciłeś pracę w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony	81
8) Utraciłeś pracę w wyniku rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	81
9) Rejestracja	83
10) Prawa i obowiązki bezrobotnego	83

Część II	86
----------------	----

Wzory pism 86

3.1 Sprawy rodzinne	86
1) Pozew o rozwód.....	86
2) Pozew o rozwód z orzeczeniem o winie	88
3) Pozew o rozwód i podział majątku	90
4) Pozew o separację.....	93
5) Pozew o separację na zgodny wniosek stron.....	95
6) Pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej	96
7) Pozew o alimenty	97
8) Wniosek o podział majątku	98
9) Wniosek o podział majątku po ustaniu małżeństwa wraz z zadaniem ustalenia nierównych udziałów.....	100
9) Pozew o eksmisję.....	102
10) Wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej	103
11) Wniosek o zobowiązanie do wydania dziecka	104
12) Odwołanie od decyzji ZUS - emerytura	105
13) Odwołanie od decyzji ZUS - renta	107
14) Pozew o odszkodowanie w związku z rozwiązaniem umowy o pracę.....	109
15) Pozew o sprostowanie świadectwa pracy	111
16) Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa	112

Część III	114
-----------------	-----

ADRESY INSTYTUCJI I ORGANIZACJI..... 114

Część I

Prawo rodzinne, świadczenia socjalne,
sprawy z zakresu prawa pracy

Rozdział I

Zagadnienia ogólne

1. Koszty sądowe, zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu

1) Koszty sądowe

Wszczynając spór przed sądem w sprawie cywilnej (rozwód, separacja, ustalenie sposobu korzystania z mieszkania, sprawy rodzinne) musisz liczyć się co do zasady z obowiązkiem poniesienia kosztów związanych z tym postępowaniem. Na koszty sądowe w sprawach cywilnych składają się:

- * opłaty (związane z wszczęciem sprawy),
- * wydatki (na pokrycie opinii biegłych, należności dla świadków, koszty ogłoszeń, itp.). Jeśli wraz z pismem nie zostanie uiszczona opłata, sąd nie podejmuje żadnych czynności na skutek tego pisma. Wówczas Sąd wezwie Cię do uiszczenia brakującej opłaty, wskazując jej wysokość.

Opłacie podlegają w szczególności:

- * pozew i pozew wzajemny,
- * apelacja i zażalenie,
- * skarga kasacyjna i skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia,
- * sprzeciw od wyroku zaocznego,
- * zarzuty od nakazu zapłaty,
- * interwencja główna i uboczna (przystąpienie do toczącego się postępowania)
- * wnioski o wszczęcie postępowania nieprocesowego,
- * wnioski o wpis i wykreślenie w księdze wieczystej,
- * skarga na orzeczenie referendarza sądowego i na czynności komornika,
- * skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego,
- * skarga o wznowienie postępowania.

Opłacie podlegają również wnioski o wydanie na podstawie zgromadzonych w sądzie akt: wypisów, odpisów, zaświadczeń, wyciągów oraz kopii (opłata kancelaryjna).

Przykładowe koszty związane z wszczęciem postępowania sądowego:

- * pozew o rozwód i separację podlega opłacie w kwocie 600 zł,
- * pozew o unieważnienie małżeństwa, rozwiązanie przysposobienia, zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa, unieważnienie uznania dziecka, ustanowienie przez sąd rozdzielnosci majątkowej, opróżnienie lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu podlega opłacie w kwocie 200 zł,

- * wniosek o orzeczenie separacji na zgodne żądanie małżonków i o zniesienie separacji podlega opłacie w kwocie 100 zł,
- * wniosek o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej podlega opłacie w kwocie 1.000 zł (chyba że jest ustalony wspólny plan podziału -wówczas podlega opłacie w kwocie 300zł),
- * wniosek o ustalenie sposobu korzystania z rzeczy wspólnej podlega opłacie w kwocie 100 zł,
- * wniosek o stwierdzenie nabycia spadku podlega opłacie w kwocie 50 zł,
- * wniosek o dział spadku podlega opłacie w kwocie 500 zł, chyba że wniosek połączony jest ze zniesieniem współwłasności wówczas podlega opłacie w kwocie 1.000 zł.

Wniosek o wydanie na podstawie akt: odpisu, wypisu, zaświadczenia, wyciągu, innego dokumentu podlega opłacie kancelaryjnej w wysokości 6 zł za każdą rozpoczętą stroną, zaś za wydanie kopii 1 zł za każdą rozpoczętą stroną.

2) Zwolnienie od kosztów sądowych

Zasadą jest ponoszenie opłat i wydatków (należności świadków, biegłych itp.) związanych z postępowaniem, przy czym prawo przewiduje zwolnienie z obowiązku ich uiszczenia. Zwolniona jest np.:

- * strona dochodząca ustalenia ojcostwa lub macierzyństwa oraz roszczeń z tym związanych,
- * strona dochodząca roszczeń alimentacyjnych oraz strona pozwana w sprawie o obniżenie alimentów,
- * strona wnosząca o uznanie postanowień umownych za niedozwolone,
- * pracownik wnoszący powództwo lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

UWAGA!

Szczegółowe zasady ponoszenia kosztów sądowych w sprawach cywilnych, zasady ich zwrotu oraz zwalniania z kosztów sądowych oraz umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminów płatności reguluje ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.)

Jeśli wszczynasz postępowanie, a nie jesteś zwolniony z konieczności poniesienia opłat i wydatków masz prawo ubiegania się o zwolnienie od kosztów sądowych. W tym celu konieczne jest złożenie **wraz z pismem wszczynającym postępowanie** wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych. Poza tym konieczne jest złożenie oświadczenia, że nie jest się w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (wzór oświadczenia zawarty w III części poradnika). Oświadczenie to powinno być sporządzone na urzędowym formularzu, który zawiera szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby

ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Ponadto wskazane jest na potwierdzenie stanu majątku dołączenie kopii rachunków za gaz, wodę, mieszkanie i innych stałych opłat, jak również stałych, koniecznych wydatków związanych np. z leczeniem. Sąd rozstrzygając Twój wniosek wyda postanowienie, w którym uwzględni wniosek zwalniając Cię od konieczności poniesienia kosztów sądowych w całości, w części bądź w określonej wysokości.

3) Pełnomocnik z urzędu

Prawo do żądania ustanowienia pełnomocnika z urzędu ma wyłącznie strona:

- * którą sąd zwolnił od kosztów sądowych, bądź to w całości bądź to w części,
- * która korzysta ze zwolnienia ustawowego od kosztów sądowych.

Wówczas może na piśmie bądź ustnie do protokołu złożyć wniosek o ustanowienie dla niej adwokata lub radcy prawnego. Wniosek taki, by skrócić postępowanie, można złożyć jednocześnie z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. Jeśli jednak wniosek taki składa strona, która jest zwolniona od kosztów sądowych z mocy prawa do wniosku takiego powinna dołączyć oświadczenie sporządzone na urzędowym formularzu, które zawiera szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Poza tym konieczne jest złożenie oświadczenia, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Sądem, do którego należy zwrócić się z taką prośbą jest sąd, przed którym sprawa ma być rozpoznana lub przed którym sprawa już toczy się.

Sąd ustanowi pełnomocnika z urzędu jedynie wówczas, gdy jego udział uzna w sprawie za potrzebny, np. bądź ze względu na zawiły charakter sprawy lub fakt, iż strona z uwagi na swój wiek nie jest w stanie podjąć obrony.

UWAGA!

Nawet, jeśli korzystasz ze zwolnienia od kosztów sądowych – w przypadku przegranej w procesie nie zwalnia Cię to z obowiązku zwrotu stronie przeciwnej kosztów procesu, tj. poniesionych przez nią kosztów sądowych, kosztów przejazdów do sądu strony lub jej pełnomocnika oraz równowartość zarobku utraconego wskutek stawiennictwa w sądzie. Suma kosztów przejazdów i równowartość utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sądu procesowego. Jeśli zaś strona ta była reprezentowana przez adwokata do kosztów tych zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Sprawy z zakresu prawa rodzinnego

2. Rozwód, separacja

1) Kiedy można żądać rozwodu?

Małżeństwo w świetle polskiego prawa cywilnego to związek kobiety i mężczyzny. Małżeństwo zostaje zawarte gdy kobieta i mężczyzna jednocześnie obecni złożą przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński. Małżeństwo można zawrzeć również przed duchownym kościoła, mającego w tym zakresie podpisana umowę z państwem lub (w przypadku pobytu za granicą) przed konsulem lub osobą wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.

Tak zawarte małżeństwo trwa do czasu, gdy:

- * jeden z małżonków nie umrze,
- * nie zostanie uznany za zmarłego,
- * małżeństwo nie zostanie unieważnione,
- * nie zostanie orzeczony rozwód.

Rozwodu możesz żądać, jeśli nastąpił rozkład waszego pożycia małżeńskiego, o czym można mówić dopiero gdy jest to rozkład:

- * zupełny - brak jest więzi duchowej (uczucie miłości), fizycznej (seks), gospodarczej (wspólne zakupy, opłaty, środki utrzymania, itp.). Jeśli wspólnie zamieszkujesz z małżonkiem z powodu okoliczności od Ciebie niezależnych (np. brak środków na zakup innego mieszkania), a nie ma pozostałych więzi to jest to zupełny rozkład pożycia! Jeśli zaś będziesz nadal utrzymywać kontakty cielesne z małżonkiem jest to oznaka, że nie nastąpił jeszcze zupełny rozkład pożycia małżeńskiego!
- * trwały nie ma i w przyszłości nie będzie szans na wspólne pożycie.

UWAGA!

Jednakże mimo zupełnego i trwałego rozkładu pożycia rozwód nie może być orzeczony, jeżeli:

- ucierpiałoby na tym dobro waszych wspólnych małoletnich dzieci,
- orzeczenie rozwodu byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego,
- gdy rozwodu żąda małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia.

2) Rozwód z orzeczeniem winy czy bez orzekania o winie?

Winnym jest ten małżonek, który swym zachowaniem (zarówno działaniem jak i zaniechaniem) doprowadził to tego, że nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, np. naruszył obowiązki wynikające z zawarcia małżeństwa tj. wspólne pożycie, wzajemną pomoc, lojalność, wierność, współdziałanie dla dobra rodziny, zachowywał się nagannie wobec współmałżonka ale także względem dzieci i innych osób bliskich, znęcał się nad rodziną, opuścił współmałżonka bez nieuzasadnionej przyczyny, pił nałogowo itp.

Sąd orzekając rozwód będzie ustalał, czy i który z małżonków jest winnym rozkładu

pożycia. Jeśli jednak złożycie zgodne żądanie, sąd zaniecha tego i wówczas powstanie taka sytuacja, jakby żaden z małżonków nie ponosił winy. **Skutki orzeczenia o winie:**

- * brak orzekania o winie albo ustalenie, że winę rozkładu pożycia ponosicie oboje spowoduje, iż po rozwodzie zobowiązani będziecie do świadczenia sobie nawzajem alimentów. Podstawą zasądzenia alimentów na rzecz byłego małżonka będzie wówczas stan niedostatku małżonka uprawnionego (np. ubóstwo, bieda, niemożność uzyskania podstawowych środków do życia),
- * jeśli za wyłącznie winnego rozkładu pożycia zostanie uznany tylko jeden z małżonków to nie będzie on mógł się domagać zasądzenia alimentów na siebie. Drugi zaś małżonek może domagać się zasądzenia alimentów od małżonka wyłącznie winnego i to nie tylko w sytuacji ubóstwa, ale także, gdy nastąpi istotne pogorszenie się sytuacji materialnej małżonka niewinnego w wyniku rozwodu (sąd porówna sytuację, w jakiej małżonek niewinny znajdowałby się, gdyby rozwodu nie orzeczono, z jego sytuacją po rozwodzie i ustali czy różnica poziomu życia jest znaczna),
- * jeśli uznano Cię za stronę wyłącznie winną rozkładu pożycia nigdy nie otrzymasz od małżonka alimentów i w związku z tym nie będzie Ci nigdy przysługiwało prawo do renty rodzinnej,
- * jeżeli małżonek wystąpił do sądu o orzeczenie rozwodu z wyłącznej winy drugiego małżonka i żądanie to było uzasadnione, a osoba ta zmarła zanim sąd orzekł rozwód, wówczas ustaje między małżonkami prawo do dziedziczenia z mocy ustawy. Żeby takie skutki powstały konieczne jest wystąpienie do sądu z żądaniem wyłączenia małżonka (bo nie orzeczono rozwodu) od dziedziczenia. Z pozwem wystąpić może każdy z pozostałych spadkobierców ustawowych (a więc np. dzieci), przy czym musi zachować termin do wytoczenia powództwa, który wynosi 6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o otwarciu spadku, tj. dowiedział się o śmierci spadkodawcy, nie więcej jednak niż jeden rok od jego śmierci. Poza tym w wyroku orzekającym rozwód sąd musi orzec o:
 - * władzy rodzicielskiej nad wspólnym małoletnim dzieckiem obojga małżonków,
 - * wysokości, w jakiej każdy z małżonków obowiązany jest do ponoszenia kosztów wychowania i utrzymania dziecka (czyli alimentów),
 - * sposobie korzystania przez rozwiedzionych małżonków ze wspólnie zajmowanego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania.

UWAGA!

Orzeczenie wyłącznej winy rozkładu pożycia małżeńskiego niesie ze sobą istotne skutki w zakresie czasu, w jakim obowiązek alimentacyjny zachodzi, jak również zakresu samego obowiązku. Jeżeli zobowiązanym do alimentów jest małżonek nie uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia małżeńskiego obowiązek alimentacyjny w stosunku do małżonka wygasa po pięciu latach od

orzeczenia rozwodu, chyba że sąd z uwagi na wyjątkowe okoliczności na żądanie uprawnionego przedłuży pięcioletni okres.

Obowiązek alimentacyjny między małżonkami rozwiedzionymi wygasa także w przypadku zawarcia przez małżonka uprawnionego do alimentów następnego małżeństwa.

W sprawie rozwodowej, jeśli zgłosisz żądanie sąd może orzec o:

- * nakazaniu eksmisji z lokalu, gdy jeden z małżonków swoim rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie,
- * podziale wspólnego mieszkania na zgodny wniosek obojga małżonków, jeżeli podział taki jest możliwy,
- * przyznaniu mieszkania jednemu z małżonków, jeżeli drugi małżonek wyraża zgodę na jego opuszczenie bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego, a przyznanie mieszkania jednemu z małżonków jest możliwe,
- * podziale majątku wspólnego, jeżeli przeprowadzenie tego podziału nie spowoduje nadmiernej zwłoki w postępowaniu,
- * obowiązku dostarczania jednemu z rozwiedzionych małżonków przez drugiego rozwiedzonego małżonka środków utrzymania.

3) Rozwód a nazwisko

Jeśli zmieniłeś nazwisko, gdy zawierałeś związek małżeński, po orzeczeniu przez sąd rozwodu masz 3 miesiące od uprawomocnienia się wyroku by powrócić do swojego poprzedniego nazwiska. Jeśli zdecydujesz się na powrót do swojego poprzedniego nazwiska (np. chcesz ponownie nosić nazwisko panięskie) musisz złożyć takie oświadczenie przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego, właściwego dla Twojego miejsca zamieszkania.

Inne skutki rozwodu:

- * między małżonkami powstaje rozdzielność majątkowa,
- * małżonkowie nie dziedziczą po sobie z mocy ustawy.

Aby uzyskać rozwód należy wnieść do sądu pozew o rozwód, według określonego wzoru w III części. Pozew o rozwód wnosi tylko jeden małżonek, bowiem pozywanie się wzajemnie tzw. powództwo wzajemne jest niedopuszczalne! Drugi małżonek otrzyma z sądu pismo zawierające odpis pozwu i powinien udzielić odpowiedzi na pozew (ustosunkować się do zawartych tam twierdzeń). W odpowiedzi na pozew może również żądać rozwodu albo separacji.

Sądem właściwym do rozpatrzenia sprawy rozwodowej jest sąd okręgowy właściwy dla miejsca ostatniego wspólnego zamieszkania obojga małżonków, jeśli jeden z małżonków nadal tam przebywa, (np. jeśli zamieszkiwaliście wspólnie w Szczecinie, Ty zamieszkujesz tu nadal, ale drugi małżonek wyprowadził się to sądem właściwym jest Sąd Okręgowy w Szczecinie X Wydział Cywilny Rodzinny). Jeśli nie mieszka tam żaden z małżonków w chwili składania pozwu, właściwy jest sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej (tej, przeciwko której występuje się), a gdy i tej podstawy nie ma - sąd miejsca zamieszkania powoda.

UWAGA!

Gdy toczy się sprawa o rozwód, nie można wszcząć odrębnej sprawy o zaspokojenie potrzeb rodziny i o alimenty pomiędzy małżonkami albo pomiędzy nimi a ich wspólnymi małoletnimi dziećmi, co do świadczeń za okres od wytoczenia powództwa o rozwód. Pozew lub wniosek w takiej sprawie sąd przekaże sądowi, w którym toczy się sprawa o rozwód.

Do wniesienia sprawy o rozwód nie jest wymagane by małżonkowie znajdowali się w separacji prawnej (orzeczonej przez sąd)!

4) Kiedy separacja?

Separacja jest prawnym uregulowaniem faktycznego rozłączenia małżonków. Jej skutki można znieść, żaden zaś z małżonków nie może zawrzeć ponownego związku małżeńskiego w czasie jej trwania i tym właśnie w głównej mierze różni się od orzeczenia rozwodu. Orzeczenie separacji ma umożliwić przemyślenie celowości rozjęcia się i ewentualnego powrotu do wspólnego pożycia.

Sąd orzeknie separację, gdy:

między wami nastąpił zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. A zatem nie jest wymagany trwały rozkład, lecz wystarczające jest ustalenie, że pożycie między małżonkami ustało (brak jest więzi fizycznej, psychicznej i gospodarczej). Tak jak w przypadku rozwodu, separacji nie można orzec, gdyby ucierpieć mogło dobro małoletnich dzieci albo nie pozwalałyby na to zasady współżycia społecznego.

UWAGA!

Separację można orzekać:

- w trybie procesowym (wówczas należy złożyć pozew),
- w trybie nieprocesowym (wówczas składa się do sądu wniosek). Ten tryb jest możliwy tylko, gdy poza określonymi wyżej przesłankami (zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, brak przeciwwskazań z uwagi na zasady współżycia społecznego) spełnione są dodatkowo dwie przesłanki, które muszą zaistnieć łącznie, a mianowicie: nie macie wspólnych małoletnich dzieci i złożycie zgodne żądanie orzeczenia separacji (wniosku nie muszą składać oboje małżonkowie, wystarczy, że z treści wniosku wynikać będzie, że powołane okoliczności faktyczne zarówno jeden, jaki drugi małżonek przyznaje).

Orzekając separację sąd podejmuje podobne rozstrzygnięcia, jak w przypadku rozwodu (orzeka owinie rozkładu pożycia, musi orzec o władzy rodzicielskiej itp.). W przypadku zgodnego wniosku małżonków sąd nie orzeka o winie rozkładu pożycia małżeńskiego. W takiej sytuacji przyjmuje się, że żaden z małżonków nie ponosi winy rozkładu pożycia małżeńskiego.

Skutki separacji:

- * powstanie między małżonkami rozdzielności majątkowej,
- * ustanie obowiązku wspólnego rozstrzygania o sprawach rodziny,
- * wygaśnięcie obowiązku przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny,

- * wyłączenie domniemania pochodzenia dziecka od męża matki,
- * wyłączenie od dziedziczenia ustawowego, jeżeli w chwili otwarcia spadku tj. śmierci spadkodawcy małżonkowie pozostawali w separacji,
- * możliwość wyłączenia małżonka od dziedziczenia z ustawy, jeżeli spadkodawca wystąpiło orzeczenie separacji z jego winy a żądanie to było uzasadnione, wpisanie do aktu małżeństwa i do odpisu z niego wzmianki o orzeczeniu separacji lub o jej zniesieniu.

UWAGA!

Pozostając w separacji małżonkowie:

- **nie mogą zawrzeć nowego związku małżeńskiego,**
- **zobowiązani są do wzajemnej pomocy, jeżeli wymagają tego względy słuszości (jest to pomoc materialna, jak i niematerialna, np. w przypadku choroby małżonka),**
- **mają uprawnienia alimentacyjne wobec siebie, jak w przypadku małżonków rozwiedzionych, jednakże obowiązek ten nie wygasa po upływie 5 lat,**
- **małżonek nie może powrócić do poprzedniego nazwiska.**

Separacją orzeka się bezterminowo, tzn. że może ona trwać tak długo, jak długo chcą tego małżonkowie. Separacja nie przeradza się po upływie określonego czasu w rozwód! Aby małżeństwo ustało musisz złożyć do sądu pozew o rozwód. Żeby ustały skutki separacji konieczne jest orzeczenie sądu, który decyzję taką podejmie tylko na zgodny wniosek małżonków.

Oplata od pozwu o rozwód i o separacją jest taka sama - wynosi 600 zł, zaś wniosek o separację na zgodne żądanie małżonków podlega opłacie w kwocie 100 zł.

3. Majątek wspólny

Niniejsze opracowanie ograniczone zostało do sytuacji majątkowej między małżonkami, która wynika ze wspólności ustawowej wynikającej z zawarcia małżeństwa, bowiem jest to najczęstszy ustrój, jaki łączy małżonków. Nie uwzględniono zaś stosunków majątkowych łączących małżonków, którzy zawarli umowę majątkową małżeńską (tzw. intercyzę).

1) Co to jest wspólność majątkowa?

Jeśli zawarłeś małżeństwo to nabyte w trakcie trwania małżeństwa przedmioty majątkowe, tworzą majątek wspólny, pod warunkiem, że swoich stosunków majątkowych nie uregulowaliście odmiennie majątkową umową małżeńską (np. ustanawiającej odrębność majątkową - potocznie intercyzy).

Ustrój małżeńskiej wspólnoty majątkowej obejmuje w szczególności:

- pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków,

- dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków,
- środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków

To, co do majątku wspólnego nie weszło jest majątkiem osobistym jednego z małżonków. W związku małżeńskim zatem funkcjonować mogą:

- majątek wspólny małżonków,
- majątek osobisty Twojego małżonka,
- Twój majątek osobisty.

UWAGA!

Z mocy przepisów prawa (a więc nie masz na to wpływu) do majątku osobistego każdego z małżonków należą:

- **przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej (przed zawarciem małżeństwa),**
- **przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca postanowił inaczej, jednakże przedmioty zwykłego urządzenia domowego służące do użytku obojga małżonków (łóżko, pralka) są objęte wspólnością ustawową także w wypadku, gdy zostały nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca postanowił inaczej, prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom,**
- **przedmioty majątkowe służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb jednego z małżonków (np. biżuteria),**
- **prawa niezbywalne, które mogą przysługiwać tylko jednej osobie,**
- **przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia albo z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; nie dotyczy to jednak renty należnej poszkodowanemu małżonkowi z powodu całkowitej lub częściowej utraty zdolności do pracy zarobkowej albo z powodu zwiększenia się jego potrzeb lub zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość, wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej jednego z małżonków (jest to nie pobrane jeszcze wynagrodzenie), przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia jednego z małżonków, prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy,**
- **przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.**

2) Kiedy można podzielić majątek wspólny?

Jeśli zawarliście małżeństwo i pozostajecie we wspólności majątkowej to każde z Was jest właścicielem każdego przedmiotu wchodzącego w skład Waszego wspólnego

majątku w całości, bowiem wspólność ustawowa cechuje się tym, że dopóki trwa nie ma wydzielonych udziałów (części) w poszczególnych przedmiotach, które do wspólności należą. Udziałów tych nie można też wydzielić. W związku z tym, dopóki trwa wspólność majątkowa nie można dokonać:

- * podziału majątku wspólnego,
- * rozporządzać i zobowiązywać się do rozporządzania udziałem, który w razie ustania wspólności przypadnie małżonkowi w majątku wspólnym,
- * rozporządzać i zobowiązywać się do rozporządzania udziałem, który w razie ustania wspólności przypadnie małżonkowi w poszczególnych przedmiotach należących do majątku wspólnego.

UWAGA!

Czynność prawna np. sprzedaż udziału w przedmiocie należącym do majątku wspólnego małżonków w czasie trwania wspólności majątkowej jest nieważna.

By można było dokonać podziału majątku wspólnego, a więc w istocie uzyskać prawo do udziału (części) w każdym przedmiocie, rozporządzać (sprzedać, darować) przedmiotami należącymi do tego majątku wspólność ustawowa musi zostać zniesiona, co następuje, gdy:

- * sąd orzeknie rozwód bądź separację - jest to skutek uboczny orzeczenia sądu,
- * sąd orzeknie na wniosek jednego z małżonka w trakcie trwania małżeństwa, gdy zaistnieją ważne względy, że wspólność majątkowa ustaje; datą ustania tej wspólności jest data wskazana w orzeczeniu sądu,
- * małżeństwo ustanie z przyczyn naturalnych - śmierć jednego z małżonków,
- * jeden z małżonków zostanie ubezwłasnowolniony,
- * zawrzenie przed notariuszem umowy znoszącej wspólność majątkową.

Od tej chwili między małżonkami powstaje rozdzielność majątkowa. Zasadą jest, że udziały (części) w przedmiotach należących do majątku są równe. W skład majątku, który będzie ulegał podziałowi, wchodzi przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania małżeństwa przez oboje małżonków lub przez jedno z małżonków. Bez znaczenia jest też, z jakich środków nastąpiło nabycie tego przedmiotu, czy z majątku wspólnego czy osobistego. Wyjątkiem są przedmioty nabyte (kupione) w czasie trwania wspólności przez małżonka, ale ze środków uzyskanych z jego majątku osobistego powstałego przed zawarciem małżeństwa.

Dokonać podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej można:

- * w akcie notarialnym sporządzonym przed notariuszem,
- * w postępowaniu przed sądem.

Żeby dokonać podziału majątku wspólnego w postępowaniu przed sądem musisz złożyć do sądu wniosek z takim żądaniem. Przed notariuszem zawieracie umowę.

UWAGA!

Żądanie dokonania podziału majątku wspólnego można zgłosić również w pozwie rozwodowym, jednak jeśli będzie to utrudnione i będzie zmierzało do przedłużenia postępowania sąd nie dokona podziału majątku, orzekając rozwód.

Wniosek o podział majątku wspólnego należy złożyć do sądu rejonowego właściwego według miejsca położenia majątku, a jeżeli wspólność ustała przez śmierć jednego z małżonków do sądu spadku. Wniosek taki podlega opłacie w kwocie 1.000 zł, jeśli zaś dojdziecie do porozumienia i wniosek taki będzie zawierał zgodny projekt podziału majątku wspólnego (zgodny zarówno, co do składników majątku i ich wartości, jak i sposobu podziału) podlegać będzie on opłacie w kwocie 300 zł. W trakcie postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu ustawowej wspólności małżeńskiej sąd będzie ustalał skład tego majątku oraz jego wartość, zatem we wniosku musisz wskazać zarówno cały majątek (wyliczając poszczególne przedmioty majątkowe) jak i ich wartość.

3) Co podlega podziałowi?

Podziałowi będą podlegały jedynie składniki majątku, które należały do niego w dacie ustania wspólności (np. w dacie uprawomocnienia się wyroku rozwodowego), ale tylko takie, które jeszcze istnieją w chwili dokonywania podziału. Poza tym sąd będzie dzielił jedynie aktywa, np. prawo własności (współwłasności) rzeczy, użytkowanie wieczyste, prawa rzeczowe ograniczone, wkład gruntowy w rolniczej spółdzielni produkcyjnej wraz z przynależną do majątku wspólnego działką siedliskową i przyzagrodową, posiadanie samoistne, itp.

UWAGA!

Podział majątku nie obejmuje długów. Długów także nie można rozliczać przy podziale majątku. Jeśli jednak taki dług zaciągnęłaś w trakcie trwania wspólności i zużyłaś te aktywa na Wasz majątek wspólny np. na remont mieszkania, a spłaciłaś go już po ustaniu wspólności do dnia podziału majątku przez sąd, to masz prawo żądać zwrotu równowartości tej kwoty, którą traktować się będzie, jako Twój nakład poczyniony na majątek wspólny.

Sąd rozstrzygnie też o długach, które dotyczą majątku wspólnego a zostały spłacone przez jednego z małżonków z własnych środków po rozwodzie, a przed dokonaniem podziału majątku wspólnego, np. zaciągnięty kredyt na zakup mieszkania, który spłacisz po ustaniu wspólności w całości do dnia podejmowania decyzji przez sąd w przedmiocie podziału majątku wspólnego będzie również podlegał zaliczeniu.

Nie można obciążyć długiem wspólnym tylko jednego małżonka, chyba że Wasz wierzyciel w drodze oddzielnej czynności prawnej wyraził na to zgodą.

4) Co to jest rozliczenie wydatków i nakładów na majątek wspólny?

Wydatki i nakłady poczynione na majątek to przesunięcie pomiędzy mieniem osobistym małżonka na Wasz majątek wspólny i odwrotnie. W postępowaniu o podział majątku wspólnego sąd będzie ustalał, czy Wasze udziały są równe, co jest zasadą oraz jakie wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty i odwrotnie, podlegają zwrotowi.

Jeśli więc np. otrzymując mieszkanie spółdzielcze Twój małżonek miał książeczkę

oszczędnościową założoną w stanie kawalerskim, tam zaś uzbierała określona suma pieniężna, którą następnie przeznaczył na wkład potrzebny do otrzymania mieszkania, przy czym mieszkanie to otrzymaliście już będąc małżeństwem, to wkład męża z tej książeczki mieszkaniowej będzie podlegał zaliczeniu przy dokonywaniu podziału. Sąd dokona tego w następujący sposób:

- * ustali wartość wkładu małżonka i jego procentowy stosunek do wartości mieszkania w chwili jego otrzymania,
- * następnie określi wartość mieszkania na dzień orzekania i ustali, jaka jest wartość wkładu małżonka w chwili orzekania.

Na przykład, jeśli otrzymując mieszkanie w 1978 r., którego wartość wówczas wynosiła 10.000 zł, małżonek z książeczki przeznaczył kwotę 3.000 zł, to w istocie przeznaczył on 30% ze swojego majątku osobistego. Obecnie zaś jego wartość rynkowa wynosi 100.000 zł, to oznacza, że kwota 30.000 zł będzie podlegała zaliczeniu, a więc sąd dokonując podziału majątku w skład, którego wchodzi tylko to mieszkanie, przy założeniu, że udziały małżonków są równe, uzna, że należy Ci się kwota 35.000 zł. (100.000 zł wartość mieszkania, nakład małżonka na majątek wspólny - 30.000 zł, pozostaje, więc do podziału 70.000 zł).

5) Jak dokonuje się podziału?

Majątek wspólny można podzielić następująco:

- * poprzez fizyczny podział rzeczy, jeśli jest to możliwe,
- * przyznanie rzeczy jednemu z małżonków, z obowiązkiem spłaty bądź dopłaty odpowiedniej równowartości drugiemu z małżonków,
- * sprzedaż rzeczy.

6) Kto odpowiada za zobowiązania?

Zobowiązanie to ciąży na Tobie obowiązek spełnienia określonego świadczenia, którego druga strona może się domagać, jak również może dochodzić na drodze sądowej. Zobowiązania wynikające z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny.

Jeśli pozostajesz w związku małżeńskim musisz liczyć się z tym, że spłata niektórych zobowiązań, które zaciągnie Twój małżonek, będzie ciążyła również na Tobie, bowiem małżonkowie odpowiadają solidarnie za zobowiązania zaciągnięte przez jednego z nich dla zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny.

Odpowiedzialność solidarna to sytuacja, gdy każdy z małżonków odpowiada za zobowiązanie zarówno z majątku osobistego, jak i wspólnego, przy czym nie jest to podział odpowiedzialności za dług i rozdzielenie go między małżonkami, lecz odpowiedzialność każdego z Was w pełnej wysokości za dług. Wierzyciela interesuje jedynie to, że świadczenie zostanie spełnione, nie zaś to, który z małżonków i w jakiej wysokości świadczenie to spełni. Na przykład, jeśli Twój małżonek zaciągnie zobowiązanie w kwocie 2.000 zł na zakup pralki, a więc przedmiotu służącego do zaspokajania potrzeb rodziny to oboje jesteście odpowiedzialni za powstały dług, mimo że Ty nawet nie byłeś obecny przy zawieraniu tego typu umowy. Odpowiedzialność solidarna w tej sytuacji polega na tym, że zobowiązanie w kwocie

2.000 zł musi być spłacone, przy czym możesz spłacić 1.000 zł, ale nie spowoduje to uwolnienia Cię od odpowiedzialności, gdyż dopiero spłata całej kwoty 2.000 zł skutek taki spowoduje. Odpowiedzialność solidarna będzie między Wami istnieć za powstały w czasie trwania małżeństwa dług nawet w wypadku ustania małżeństwa.

UWAGA!

Jeśli spełniłeś świadczenie w całości ze swojego majątku osobistego możesz żądać odpowiedniego rozliczenia od małżonka, tzw. roszczenia regresowego. Wysokość roszczenia zwrotnego zależy będzie od tego, w jakiej wysokości każdy z małżonków zobowiązany był przyczynić się do zaspokajania potrzeb rodziny, zwykle zaś będziesz mógł żądać zwrotu świadczenia w części równej. W tym celu, jeśli małżonek nie dokona zwrotu dobrowolnie, możesz wystąpić do sądu z odpowiednim pozwem o zapłatę.

Zwykle potrzeby rodziny to zarówno potrzeby niezbędne (wymagające bezwzględnego zaspokojenia), ale także bieżące, codzienne potrzeby, które są usprawiedliwione, normalne, stałe lub powtarzające się, które dotyczą zapewnienia rodzinie wyżywienia, ubrania, mieszkania, ochrony zdrowia, rozwoju duchowego i kulturalnego oraz wychowania dzieci. Potrzeby te mogą być zaspokojone poprzez np. zakup żywności, odzieży, drobnych przedmiotów urządzenia domowego, środków czystości, pomocy szkolnych. Są nimi również wydatki ponoszone w związku z zajmowaniem mieszkania, korzystaniem z energii elektrycznej, gazu i wody, bieżącą konserwacją mieszkania i naprawą urządzeń domowych, jak również wydatki na leczenie, zakup pomocy szkolnych, prasy, opłatę abonamentu radiowego i telewizyjnego itp. Zakup trwałych urządzeń domowych, np. samochodu, większych zakupów ratalnych czy dokonywanie znacznych inwestycji np. remont mieszkania nie są sprawami związanymi z zaspokojeniem zwykłych potrzeb rodziny.

UWAGA!

Jeśli czynność rodząca zobowiązanie nie wymaga znacznego zaangażowania środków finansowych, co oczywiście zależy od Waszej sytuacji majątkowej, to jest to czynność związana z zaspokajaniem zwykłych potrzeb rodziny.

7) Wyłączenie odpowiedzialności solidarnej

Jeśli drugi małżonek zaciąga zobowiązania zbyt pochopnie, nieudolnie, zbyt często, co powoduje, że byt rodziny może być zagrożony, możesz złożyć do sądu wnioski o wyłączenie odpowiedzialności solidarnej za tego typu zobowiązania. Jeśli sąd wniosek ten uwzględni, za zobowiązania zaciągane przez małżonka w sprawach związanych z zaspokajaniem zwykłych potrzeb rodziny odpowiedzialny będzie wyłącznie małżonek, który je zaciągnie. Pozostałe zobowiązania małżonków

Zasadą jest, że małżonkowie mogą samodzielnie dokonywać czynności dotyczących majątku wspólnego. Jednak są sytuacje, gdy zgoda drugiego małżonka jest potrzebna, by taka czynność była ważna. I tak, jeśli chcesz:

- * zbyć, obciążyć, nabyć odpłatnie nieruchomości, użytkowanie wieczyste, jak też oddać nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków,
- * zbyć, obciążyć, nabyć odpłatnie prawo rzeczowe, którego przedmiotem jest budynek lub lokal,
- * zbyć, obciążyć, odpłatnie nabyć i wydzierżawić gospodarstwo rolne lub przedsiębiorstwa,
- * dokonać darowizny z majątku wspólnego, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych, by czynność ta była ważna musisz uzyskać zgodę drugiego małżonka. Zgodę taką można uzyskać także po dokonaniu czynności. Wówczas zależy to od drugiej strony czynności, która powinna wyznaczyć małżonkowi, którego zgoda jest potrzebna, termin do potwierdzenia dokonanej umowy.

UWAGA!

U mowa jest bezwzględnie nieważna od chwili jej zawarcia, gdy:

- **dokonałeś jedną z ww. czynność bez zgody drugiego małżonka,**
- **małżonek odmówił potwierdzenia umowy,**
- **nie ma już możliwości potwierdzenia umowy przez małżonką w szczególności wskutek upływu wyznaczonego mu przez drugą stronę umowy terminu do jej potwierdzenia.**

Potwierdzić nie można jednostronnej czynności prawnej np. darowizny, bez wymaganej zgody drugiego małżonka jest ona nieważna.

Jeżeli małżonek odmawia zgody wymaganej do dokonania czynności albo jeżeli porozumienie z nim napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody, możesz zwrócić się do sądu o zezwolenie na dokonanie czynności. Sąd udzieli zezwolenia, gdy dobro rodziny wymaga dokonania tej czynności. Wniosek taki należy złożyć do sądu rejonowego, który rozpoznana go w trybie nieprocesowym i właściwie opłacić - 40 zł.

8) Kiedy wierzyciel może zaspokoić się z majątku wspólnego?

Stronami umowy, która powoduje powstanie zobowiązania mogą być:

- * małżonkowie tj. mąż i żona - gdy razem zawieracie umowę o kredyt, razem kupujecie samochód i jesteście stronami tej umowy (oboje widniejecie, jako np. kupcy) — wówczas oboje ponosicie odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania, tzn. oboje jesteście dłużnikami,
- * tylko jeden małżonek - gdy tylko on jest stroną umowy kredytu, pożyczki - wówczas na pewno odpowiada on swoim majątkiem osobistym. Jednak pomimo ogólnej zasady odpowiedzialności tylko tego małżonka, który zaciągnął zobowiązanie, istnieje możliwość ponoszenia odpowiedzialności za tego typu zobowiązania również z majątku wspólnego. Wówczas sąd musi stwierdzić, wydając tytuł egzekucyjny, że również przeciwko drugiemu małżonkowi można taką egzekucję prowadzić. Przy czym w takim wypadku egzekucja może być prowadzona tylko z majątku wspólnego, nie zaś z majątku osobistego tego małżonka który dłużnikiem nie jest Sąd wyrazi zgodę na prowadzenie egzekucji z Wasze-

go majątku (tzn. nada klauzulę wykonalności na majątek wspólny) wyłącznie wtedy, gdy wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym (np. orzeczenie sądu, decyzja wójta, itp.) lub prywatnym (np. umowa pożyczki), że stwierdzony orzeczeniem sądu (wyrokiem, nakazem zapłaty) dług powstał z czynności prawnej, która dokonana została za zgodą małżonka dłużnika.

Zatem, by odpowiedzialność za tego typu zobowiązanie obciążała Wasz majątek wspólny, konieczna jest Twoja zgoda na zaciągnięcie zobowiązania przez współmałżonka (np. zgoda na zawarcie umowy kredytu wyrażona Twoim podpisem pod tą umową). Zgoda może być wyrażona przed lub równocześnie z zaciągnięciem zobowiązania.

UWAGA!

Klauzulę wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, czyli zgodę sądu na zaspokojenie z majątku wspólnego, nadaje się tylko, dopóki istnieje wspólność majątkowa między małżonkami, przy czym zobowiązanie nie może dotyczyć wyłącznie majątku odrębnego jednego z małżonków. Zatem jeśli jesteście po rozwodzie, a zobowiązanie w trakcie trwania małżeństwa zaciągnął wyłącznie drugi małżonek, wierzyciel będzie mógł się zaspokoić tylko z majątku osobistego małżonka zobowiązanego i tej jego części, która po rozwodzie z majątku wspólnego mu przypadła.

Sprawdź, kiedy Twój małżonek zaciągnął zobowiązanie i czy wyraziłeś na jego zaciągnięcie zgodę!

Jeśli zaciągnął je przed 20 stycznia 2005r., tzn. przed wejściem w życie zmian ustawy Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy i brak jest Twojej zgody na to, to jedynie na etapie postępowania egzekucyjnego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika sąd na Twój wniosek może ograniczyć lub wyłączyć możliwość zaspokojenia się z majątku wspólnego przez wierzyciela, którego dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, jeśli ze względu na charakter wierzytelności albo stopień przyczyniania się małżonka dłużnika, zaspokojenie z majątku wspólnego byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Znajdujesz się w korzystniejszej sytuacji, gdy zobowiązanie to małżonek zaciągnął po 20 stycznia 2005r., bowiem od tego czasu czynności i skutki z nimi związane, gdy brak Twojej zgody obciążają wyłącznie majątek osobisty małżonka i tylko niektóre elementy majątku wspólnego.

UWAGA!

Pomimo tego, że wynagrodzenie za pracę lub dochody uzyskane z innej działalności zarobkowej, jak również korzyści uzyskane z praw autorskich, pokrewnych i innych tego typu należą do majątku wspólnego wierzyciel może się z nich zaspokoić nawet, gdy:

- wierzytelność powstała przed powstaniem wspólności,
- wierzytelność dotyczy majątku osobistego jednego z małżonków,
- w aktualnym stanie prawnym brak jest Twojej zgody na zaciągnięcie zobowiązania przez współmałżonka.

Inny reżim dotyczy odpowiedzialności za:

- * podatki, opłaty oraz niepodatkowe należności budżetowe państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, do których ustalania lub określania uprawnione są organy podatkowe,
- * opłatę skarbową oraz opłaty, o których mowa w przepisach o podatkach i opłatach lokalnych,
- * opłaty oraz niepodatkowe należności budżetu państwa, do których ustalania lub określania uprawnione są inne organy niż organy podatkowe.

W przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność obejmuje ich majątek osobisty oraz majątek wspólny tych osób i ich małżonków!

Nawet rozwiedziony małżonek podatnika odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie z byłym małżonkiem za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w czasie trwania wspólności majątkowej, jednakże tylko do wysokości wartości przypadającego mu udziału w majątku wspólnym. O odpowiedzialności podatkowej orzeka organ podatkowy w formie decyzji, zaś egzekucja zobowiązania wynikającego z takiej decyzji może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna.

Mieszkanie - sposób korzystania w trakcie trwania małżeństwa i po rozwodzie. Mieszkanie często stanowi najbardziej wartościowy przedmiot wchodzący w skład majątku wspólnego, czy też przedmiot, z którego oboje małżonkowie korzystają. Jednocześnie zapewnia rodzinie możliwość prowadzenia normalnej egzystencji. Jeśli nabywacie mieszkanie własnościowe, bądź spółdzielcze własnościowe w trakcie trwania małżeństwa to z mocy prawa wchodzi ono do wspólnoty majątkowej małżeńskiej, chyba że zawarliście umowę majątkową małżeńską, bądź jest to darowizna wyłącznie dla jednego z Was. Podobnie sytuacja wygląda, gdy następuje nawiązanie stosunku najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej przez Was rodziny w czasie trwania małżeństwa. W tym wypadku nawet ustanie małżeństwa nie powoduje ustania wspólności najmu. Również spółdzielcze lokatorskie prawo do mieszkania może należeć do obojga małżonków, choćby członkiem spółdzielni było tylko jedno z nich albo tylko do jednego z nich, przy czym zależne to jest o tego, czy małżonkowie pozostają w ustroju wspólności majątkowej małżeńskiej i czy prawo to nabyli w trakcie trwania tej wspólności.

UWAGA!

Od dnia 24 kwietnia 2001 r. nie obowiązuje już zasada, że lokal przydzielony obojgu lub jednemu z małżonków w czasie trwania małżeństwa dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych rodziny należy wspólnie do obojga małżonków bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe, jak również domniemanie, że przy istnieniu wspólności ustawowej wkład mieszkaniowy należy przed przydziałem lokalu do obojga małżonków, niezależnie od pochodzenia środków, z których został zgromadzony.

9) Co można zrobić, gdy korzystanie z mieszkania wspólnie przez małżonków jest utrudnione z powodu kłótni czy nieporozumień?

Wówczas każdy z małżonków może wystąpić do sądu o dokonanie podziału mieszkania do użytkowania. Sąd rozpoznaje sprawę w trybie nieprocesowym i jeśli uzna, że wniosek o podział mieszkania jest uzasadniony to przyznaje każdemu odpowiednią część mieszkania do użytkowania, np., kto i w jakiej części zajmować będzie określone powierzchnie mieszkania, w jakiej zaś części z powierzchni tych będziecie musieli wspólnie korzystać.

10) Co zrobić, jeśli małżonek uniemożliwia Ci korzystanie z mieszkania?

Jeśli jest to Wasze wspólne mieszkanie, a zostałeś pozbawiony przez współmałżonka współposiadania rzeczy, np. małżonek zmienił zamki do drzwi, nie wpuszcza Cię, możesz złożyć do sądu pozew o ochronę naruszonego posiadania i w nim domagać się przywrócenia stanu poprzedniego. W tym wypadku konieczne jest wykazanie, że mieszkanie to rzeczywiście posiadałeś, tzn. mieszkałeś w nim, zaś w wyniku działania współmałżonka zostałeś pozbawiony takiej możliwości. Jeśli jesteście współwłaścicielami ochrona ta jest otyłe prostsza, że możesz wystąpić do sądu o ochronę prawa własności i jego przywrócenie.

11) Jak wygląda kwestia mieszkania w wypadku orzekania rozwodu czy separacji?

W wyroku rozwodowym sąd **musi** orzec o sposobie korzystania z Waszego wspólnego mieszkania przez czas wspólnego w nim zamieszkiwania. Sąd takie rozstrzygnięcie podejmie niezależnie od prawa, jakie Wam przysługuje do mieszkania (najem, własność, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego). Ważne jest wyłącznie to, że mieszkanie w rzeczywistości zajmujecie. Zatem nawet, jeśli nie jest to Twoje mieszkanie, lecz małżonka to sąd i tak musi orzec o sposobie korzystania z tego mieszkania do czasu, kiedy będziecie w nim razem zamieszkiwać. Orzeczenie takie nie spowoduje, że uzyskasz do mieszkania tego jakiś tytuł prawny, jeśli takiego tytułu nie masz (np. nie nabędziesz dzięki temu prawa własności do lokalu), bowiem jest to jedynie tymczasowe uregulowanie, mające na celu przystosowanie do życia po ustaniu małżeństwa.

Sąd **może**, jeżeli zgłosisz wniosek w wyroku rozwodowym:

- 1) nakazać eksmisję małżonka w wypadkach wyjątkowych, gdy jedno z małżonków swym rażąco nagannym postępowaniem, (np. stałe nadużywanie przez małżonka alkoholu, wywoływanie awantur i dopuszczanie się aktów przemocy stanowi zagrożenie dla życia, zdrowia lub spokoju pozostałego małżonka i innych członków rodziny) uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie.

UWAGA!

Eksmitować można tylko z Waszego mieszkania wspólnego, bądź z mieszkania tego małżonka, który żąda eksmisji. Jeśli jest to mieszkanie wyłącznie małżonka którego wniosek dotyczy, bądź jest to jego mieszkanie zakładowe tzw. funkcyjne, sąd nie może orzec o eksmisji tego małżonka.

Nie jest dopuszczalne poza wyrokiem rozwodowym eksmitowanie małżonka z mieszkania, do którego również jemu przysługuje tytuł prawny np. prawo własności, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

- 2) dokonać podziału lub przyznania wspólnego mieszkania jednemu z małżonków, gdy oboje złożycie zgodny wniosek, jeśli zaś ma nastąpić przyznanie tego mieszkania jednemu z Was konieczna jest poza tym zgoda drugiego małżonka na opuszczenie mieszkania bez dostarczenia lokalu zamiennego i pomieszczenia zastępczego,
- 3) dokonać podziału majątku wspólnego, w tym i mieszkania, o czym była mowa powyżej.

12) Inne sytuacje dopuszczające eksmisję małżonka z mieszkania

Gdy zajmujecie wspólnie mieszkanie na podstawie umowy najmu, jako współlokator możesz wystąpić do sądu z pozwem o nakazanie eksmisji małżonka, byłego małżonka lub nawet innego współlokatora tego samego lokalu, jeżeli on swoim rażąco nagannym postępowaniem uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie (np. pije, zakłóca w ten sposób spokój i porządek w domu, znęca się). Przy czym sąd może orzec w tym wypadku o braku uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, więc w istocie od uprawomocnienia się wyroku możliwe jest żądanie przymusowego wykonania eksmisji.

13) Nakazanie opuszczenia zajmowanego lokalu wspólnie z pokrzywdzonym

Jeśli małżonek został skazany wyrokiem sądu w sprawie karnej za popełnienie przestępstwa, a sąd ten warunkowo zawiesił mu wykonanie kary pozbawienia wolności, Ty zaś jesteś pokrzywdzony tym przestępstwem np. znęcał się on nad Tobą, uchylał się od obowiązku alimentacyjnego, spowodował rozstrój zdrowia, i zamieszkujesz wraz z małżonkiem to możesz liczyć na to, że sąd orzeknie wobec małżonka obowiązek związany z okresem próby w postaci nakazu opuszczenia zajmowanego wspólnie z Tobą lokalu. Sąd nie jest zobowiązany do podjęcia takiej decyzji, lecz wyłącznie może taki obowiązek orzec, jeśli uzna to za stosowne.

Obowiązek opuszczenia zajmowanego lokalu wspólnie z pokrzywdzonym nie jest egzekwowany w drodze przymusu państwowego. Jediną sankcją związaną z wykonaniem tego obowiązku jest w razie uchylania się od jego wykonania podjęcie przez sąd decyzji w przedmiocie zarządzenia wykonania kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszonej.

4. Alimenty

Obowiązek alimentacyjny jest to obowiązek dostarczania środków utrzymania osobie uprawnionej. Wynika ze stosunków rodzinnych, gdyż osoby te są zobowiązane sobie nawzajem pomagać.

1) Na kim ciąży obowiązek alimentacyjny?

Zobowiązany do alimentacji jest:

- * małżonek (również rozwiedziony),
- * krewni w linii prostej tj. pradziadek, dziadek, ojciec lub syn, wnuk, prawnuk itp.,
- * rodzeństwo,
- * osoby związane ze sobą węzłami prawnymi np. przysposobiony.

UWAGA!

Jest to prawo niezbywalne. Nie możesz się go zrzec. Nie jest również możliwa spłata całości przyszłej należności by w ten sposób zwolnić zobowiązanego spod obowiązku alimentacyjnego.

Prawo i obowiązki związane z alimentami nie podlegają dziedziczeniu.

Obowiązek dostarczania środków utrzymania obciąża osoby zobowiązane w pewnej kolejności dopiero, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo gdy osoba ta znajduje się w takiej sytuacji, że nie ma możliwości uczynić zadość obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej środków jest niemożliwe bądź bardzo utrudnione. Wówczas otrzymasz środki od osoby zobowiązanej w dalszej kolejności. W pierwszej kolejności możesz domagać się alimentów od swojego małżonka, następnie od syna, wnuka, prawnuka itp., czyli od tzw. zstępnych, gdy ich brak od ojca, dziadka, pradiadka itp., czyli tzw. wstępnych, gdy zaś ich brak od swojego rodzeństwa (osoby, które mają, choć jednego wspólnego rodzica). Przy czym jeśli krewnych obciąża obowiązek alimentacyjny w tym samym stopniu, zobowiązani są oni do zaspokajania potrzeb według swoich możliwości majątkowych i zarobkowych. Inne zasady obowiązują przy obowiązku alimentacyjnym rodziców względem dziecka.

2) Obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci

Jest to szczególny rodzaj obowiązku alimentacyjnego, gdyż rodzice, zobowiązani są do dostarczania dziecku środków utrzymania i wychowania. Oboje rodzice i to bez względu na to, w jakich wzajemnych stosunkach pozostają (czy żyją razem, czy pozostają w konkubinacie, czy też są małżeństwem) musząłożyć na utrzymanie dziecka, przy czym obowiązek ten może być wykonywany również poprzez osobiste starania o utrzymanie i wychowanie dziecka, (np., gdy jedno z rodziców zajmuje się wychowaniem dziecka jest to forma wykonywania obowiązku alimentacyjnego).

Wysokość alimentów na dziecko zależy od:

- **usprawiedliwionych potrzeb dziecka** z jednej strony - obowiązek alimentacyjny rodziców względem dziecka ma nie tylko ochronić je przed niedostatkiem, ale ma zmierzać do zaspokojenia usprawiedliwionych potrzeb, nie będących przejawem zbytku. Tymi usprawiedliwionymi potrzebami są wydatki związane z opieką medyczną, wykształceniem, wypoczynkiem, wyżywieniem, ubraniem;
- **możliwości zarobkowych i majątkowych rodzica** z drugiej strony - sąd ustalając wysokość świadczeń alimentacyjnych zwraca uwagę na osobiste predyspo-

zycje zobowiązanego do alimentacji, jego wiek, wykształcenie, doświadczenie zawodowe oraz stan zdrowia. Osoba taka jest zobowiązana dołożyć należytych starań, by uzyskać środki konieczne na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego. Badając wskazane możliwości ocenia się nie tylko to, jaką pracę zarobkową wykonuje zobowiązany i jaką kwotę wynagrodzenia pobiera, ale też, jaką mógłby podjąć w panujących realiach społeczno-gospodarczych. Np. jeśli osoba z wykształceniem wyższym po kierunku informatyk nie pracuje, albo pracuje osiągając bardzo niskie dochody, sąd zorientuje się, np. poprzez urząd pracy czy na rynku pracy istnieje zapotrzebowanie na usługi osoby z takimi kwalifikacjami, jeśli tak to ustali, jakie zarobki osoby takie osiągają.

W taki sposób oceniona zostanie możliwość zarobkowa zobowiązanego.

Ponadto przyjęte jest, że dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicami. Oznacza to, że rodzice mają obowiązek zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich sami żyją, np., jeśli ojciec dziecka może sobie pozwolić na wyjazd na narty w Alpy, to powinien podobną stopę życiową zapewnić również swojemu dziecku. Z tego też względu wysokość należnych alimentów może być różna, gdyż jest zależna od indywidualnej sytuacji zarówno dziecka, jak też rodzica.

3) Do kiedy obowiązek alimentacyjny istnieje?

Rodzice zobowiązani są do świadczeń na rzecz dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, np. nie wykonuje pracy zarobkowej.

Dojście do pełnoletność dziecka nie uchyla obowiązku alimentacyjnego.

W związku z tym trudno jest ustalić granicę, kiedy dziecko jest już w stanie utrzymać się samodzielnie, a kiedy nie. Co do zasady uważa się, że dziecko, które wykonuje obowiązek szkolny (a więc co najmniej do ukończenia 18 roku życia) nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, gdyż obowiązek szkolny utrudnia mu podjęcie pracy zarobkowej w pełnym wymiarze czasu pracy. Jeśli więc dziecko osiągnęło pełnoletniość, ale zamierza dalej kontynuować naukę np. na studiach wyższych, w szkole licencjackiej i ma do tego predyspozycję i zdolności, rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego, ponieważ hamowałoby to rozwój dziecka. Podobnie, gdy dziecko jest niepełnosprawne wówczas obowiązek alimentacyjny rodziców nie ustaje, gdyż dziecko to, nawet dorosłe, wymaga ich opieki.

UWAGA!

Jeśli dziecko jest już wykształcone i przygotowane do wykonywania zawodu, jednak podejmuje dalszą edukację, przy czym lekceważy zajęcia, nie zdaje egzaminów, powtarza ze swojej winy lata studiów obowiązek alimentacyjny rodziców wygasa.

4) Obowiązek alimentacyjny pomiędzy pozostałymi krewnymi

Pomiędzy krewnymi obowiązek alimentacyjny istnieje, gdy spełnione są łącznie dwie przesłanki:

- * uprawniony znajduje się w **niedostatku**, tj. nie tylko, gdy nie ma on środków

utrzymania, znajduje się w ubóstwie, biedzie, ale również, gdy w pełni nie może swoich usprawiedliwionych potrzeb zaspokoić. Jeśli jednak uprawniony w sposób świadomy doprowadza się do takiego stanu np. rezygnując z pracy zarobkowej, roztrwając swój majątek - wówczas stan, w którym się znalazł nie jest stanem niedostatku, na potrzeby ustalenia alimentów,

- * zobowiązany ma **możliwości majątkowe i zarobkowe** by obowiązek swój spełniać (odnośnie możliwości majątkowych i zarobkowych patrz: obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dzieci).

5) Obowiązek alimentacyjny między rodzeństwem

Obowiązek ten jest ograniczony, w porównaniu do ogólnego obowiązku alimentacyjnego między krewnymi tym, iż zobowiązany może się uchylić od tego obowiązku, jeśli spełnianie świadczeń dla niego lub jego rodziny związane będzie z nadmiernym uszczerbkiem (nie będą w stanie zaspokoić swoich własnych usprawiedliwionych potrzeb).

6) Obowiązek alimentacyjny małżonków

Rozwiedzeni małżonkowie są w pierwszej kolejności zobowiązani do dostarczania sobie środków utrzymania przy czym różny jest zakres tego obowiązku, w zależności o tego, czy któryś z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia (patrz rozwód z winy czy bez winy):

- * jeśli żadne z Was nie zostało uznane za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, albo oboje zostaliście uznani za winnych rozkładu pożycia to po rozwodzie obowiązek alimentacyjny istnieje nadal. Podstawą zasądzenia alimentów jest stan niedostatku małżonka uprawnionego (np. ubóstwo, bieda). Wówczas drugi małżonek zobowiązany jest dostarczyć rozwiedzionemu małżonkowi, który jest w stanie niedostatku, środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym z obowiązanego,
- * jeśli zostałeś uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia to nie będziesz mógł się domagać zasądzenia alimentów na siebie, za to drugi małżonek może domagać się zasądzenia alimentów od Ciebie. W tym przypadku przesłanką orzeczenia alimentów będzie istotne pogorszenie się sytuacji materialnej małżonka niewinnego w wyniku rozwodu (sąd porówna sytuację, w jakiej małżonek niewinny znajdował się w trakcie trwania małżeństwa, z jego aktualną sytuacją po rozwodzie i ustali czy różnica życia jest znaczna).

7) W jaki sposób dochodzić alimentów?

Obowiązek alimentacyjny między krewnymi i innymi osobami uprawnionymi wynika z mocy samego prawa. Jeśli jednak nie jest on realizowany dobrowolnie koniecznym jest uzyskanie orzeczenia sądu. Takie orzeczenie uzyskasz w drodze dwóch postępowań:

- * w sprawie o rozwód/ separację,
- * w sprawie o alimenty.

Orzekając rozwód sąd ma obowiązek orzec o alimentach dla Waszego wspólnego dziecka dlatego też nie ma konieczności składania odrębnego wniosku. W każdym innym przypadku chcąc uzyskać alimenty musisz złożyć do sądu **pozew o alimenty**. Sądem, który rozpozna Twój pozew jest sąd rejonowy wydział rodzinny, mieszczący się w miejscu Twojego zamieszkania lub miejscu zamieszkania pozwanego (wybór zależy od Ciebie). Pozew musi zawierać:

- * oznaczenie sądu, do którego jest kierowany,
- * oznaczenie stron (powoda, pozwanego) oraz ich adresów,
- * oznaczenie wartości przedmiotu sporu (suma alimentów, jakich żądasz za okres jednego roku),
- * wskazanie, czego żądasz z krótkim uzasadnieniem.

Poza tym do pozwu konieczne jest dołączenie odpowiednich dokumentów, z których będzie wynikać Twoja sytuacja życiowa, jak również niezbędnych odpisów aktów urodzenia.

W imieniu małoletniego pozew może złożyć wyłącznie przedstawiciel ustawowy (z reguły drugi rodzic).

UWAGA!

Nie musisz uiszczać kosztów sądowych dochodząc alimentów.

8) Sposób egzekwowania zasądzonych wyrokiem alimentów

Jeśli sąd uzna Twoje żądanie to zasądza alimenty. Jeśli zobowiązany nie będzie ich płacił dobrowolnie, możesz należności te uzyskać w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez komornika. Wówczas musisz udać się do komornika z wyrokiem sądu. Komornik zaś zobowiązany będzie przeprowadzić postępowanie mające na celu wyjawienie majątku zobowiązanego i uzyskanie z tego majątku sum niezbędnych dla Twojego zaspokojenia.

Jeśli zobowiązany nie pracuje „legalnie”, lecz jedynie dorywczo, szansa na uzyskanie przez Ciebie alimentów jest niewielka, chyba że posiada on wartościowe przedmioty, z których komornik może uzyskać niezbędne środki na zaspokojenie Twojego roszczenia. W przeciwnym razie komornik stwierdzi bezskuteczność egzekucji i umorzy postępowanie egzekucyjne.

9) Europejski Tytuł Egzekucyjny (ETE)

Jeśli masz orzeczone wyrokiem sądu polskiego alimenty, zaś osoba wskazana w tym orzeczeniu przebywa za granicą, gdzie wykonuje pracę zarobkową (legalną) nie musisz już prowadzić skomplikowanego postępowania o tzw. uznanie orzeczenia i stwierdzenie jego wykonalności w państwie, gdzie orzeczenie ma być wykonalne, a zasądzona kwota wyegzekwowana. Od 2006r. istnieje możliwość uzyskania **ETE**.

Przesłanki wydania ETE:

- * istnienie prawomocnego orzeczenia sądu zasądzającego alimenty (zarówno prawomocny wyrok, jaki ugoda zawarta przed sądem),
- * orzeczenie to wydane jest przeciwko osobie, która zamieszkuje w jednym z krajów członkowskich Unii Europejskiej,

* egzekucja alimentów ma być prowadzona poza Polską.

Żeby takie orzeczenie miało charakter tzw. europejski, a więc by na jego podstawie można było dochodzić zasądzonych kwot, należy do niego dołączyć odpowiednie potwierdzenie sądu owe. Tym potwierdzeniem sądowym jest zaświadczenie o **ETE**.

10) Co zrobić by uzyskać zaświadczenie o Europejskim Tytule Egzekucyjnym (ETE)?

By uzyskać zaświadczenie o ETE należy złożyć do sądu, który wydał wyrok (ewentualnie sądu, przed którym zawarto ugodę w sprawie alimentów) wniosek o wydanie zaświadczenia o ETE (wniosek ten możesz złożyć w każdym czasie). Sąd rozpatruje taki wniosek w składzie I sędziego, wydając postanowienie w przedmiocie wydania takiego zaświadczenia. Zaświadczenie o ETE wydawane jest na standardowym formularzu, w języku polskim.

Na jego podstawie możesz domagać się wykonania we wszystkich krajach UE na tych samych zasadach, co orzeczenia danego kraju.

11) Jak egzekwować?

Mając prawomocne i wykonalne orzeczenie oraz wydane do niego zaświadczenie o ETE należy zwrócić się bezpośrednio do organu egzekucyjnego (organ właściwy dla miejsca wykonania orzeczenia, zwykle są to komornicy) z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Wraz z tym wnioskiem musisz załączyć oczywiście: orzeczenie, z zatwierdzeniem, że jest ono prawomocne i wykonalne w Polsce oraz zaświadczenie o ETE. Przy czym komornik może zażądać od Ciebie tłumaczenia tych dokumentów, które sporządzić będzie musiał tłumacz przysięgły w języku urzędowym państwa, w którym ma być prowadzona egzekucja.

12) Komu przysługuje zaliczka alimentacyjna?

Zaliczka alimentacyjna jest to pomoc państwa, w sytuacji, gdy osoby zobowiązane do świadczeń alimentacyjnych uchylają się od tego obowiązku, a obowiązek ten zasądzony jest wyrokiem sądu, zaś egzekucja komornicza okazała się bezskuteczna.

Osobami uprawnionymi są:

- * dziecko wychowywane przez osobę samotnie wychowującą dziecko,
- * dziecko wychowywane przez osobę pozostającą w związku małżeńskim z osobą, która przebywa w zakładzie karnym powyżej 3 miesięcy albo jest całkowicie ubezwłasnowolniona,
- * dziecko, które jest osobą uczącą się, do czasu ukończenia przez nie 18 roku życia albo 24 roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej.

By uzyskać zaliczkę alimentacyjną konieczne jest spełnienie kryterium dochodowego, a więc dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie może przekraczać kwoty 583,00 zł. Pomimo powyższego zaliczka nie przysługuje, jeżeli osoba uprawniona (dziecko):

- * przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie (dom pomocy

społecznej, placówka opiekuńczo-wychowawczą, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno - opiekuńczy, a także szkoła wojskowa lub inna szkoła zapewniająca nieodpłatne pełne utrzymanie, w tym wyżywienie, zakwaterowanie i umundurowanie),

- * przebywa w rodzinie zastępczej,
- * zawarła związek małżeński,
- * jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dzieci.

13) Co zrobić, by uzyskać zaliczkę alimentacyjną?

Choć zaliczkę alimentacyjną wypłaca wójt, burmistrz, prezydent miasta albo organ pomocy społecznej (np. w przypadku zaliczki alimentacyjnej wypłacanej w Szczecinie) niezbędne jest złożenie za pośrednictwem komornika, który stwierdził wcześniej bezskuteczność postępowania egzekucyjnego, wniosku o przyznanie zaliczki alimentacyjnej wraz z następującymi dokumentami:

- * zaświadczeniem komornika sądowego o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych i wysokości wyegzekwowanych świadczeń alimentacyjnych (komornik zobowiązany jest wystawić takie zaświadczenie),
- * informacji sądu okręgowego o stanie egzekucji lub zaświadczenia zagranicznej instytucji egzekucyjnej o stanie egzekucji świadczeń alimentacyjnych, gdy zobowiązany zamieszkuje zagranicą;
- * oświadczenia wnioskodawcy:
 - o tym, że osoba uprawniona nie przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej, nie zawarła związku małżeńskiego, nie jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,
 - o przekazaniu komornikowi sądowemu wszystkich znanych mu istotnych informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika alimentacyjnego,
 - informacji osoby uprawnionej do zaliczki, jej przedstawiciela ustawowego albo opiekuna prawnego o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych do alimentacji względem osoby uprawnionej.

14) Wysokość zaliczki alimentacyjnej

Zaliczkę otrzymasz do wysokości zasądzonego świadczenia alimentacyjnego, nie więcej jednak niż:

- * w przypadku, gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 170,00 zł dla osoby uprawnionej albo 250,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- * w przypadku, gdy w rodzinie są trzy osoby lub więcej, uprawnione do zaliczki - 120,00 zł dla osoby uprawnionej albo 170,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Większą kwotę zaliczki otrzymasz, jeśli dochód rodziny nie przekracza 50 % kwoty 583 zł tj. kwoty 291,50 zł netto na osobę, wówczas kwota zaliczki alimentacyjnej wynosi:

- * w przypadku, gdy w rodzinie jest jedna lub dwie osoby uprawnione do zaliczki - 300,00 zł dla osoby uprawnionej albo 380,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- * w przypadku, gdy w rodzinie są trzy osoby lub więcej, uprawnione do zaliczki -250,00 zł dla osoby uprawnionej albo 300,00 zł, jeżeli osoba ta legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

15) Fundusz alimentacyjny

Komu przysługują świadczenia z funduszu alimentacyjnego?

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów do ukończenia 18 roku życia, a w przypadku kontynuowania nauki w szkole wyższej – do ukończenia 25 roku życia.. W sytuacji jednak, gdy osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują bezterminowo.

O świadczenia z funduszu można ubiegać się, jeśli dochód rodziny w przeliczeniu na jedną osobę nie przekracza 725 złotych.

Świadczenia z funduszu przysługują w wysokości orzeczonych przez sąd alimentów, jednak nie wyższej niż 500 złotych

UWAGA! Świadczenia z funduszu nie przysługują osobom, które:

- zostały umieszczone w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej,
- są pełnoletnie i posiadają własne dziecko,
- zawarły związek małżeński.

Do kogo zwrócić się z wnioskiem o wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego?

Organem, do którego możemy zwrócić się z wnioskiem o wypłatę świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest wójt (burmistrz, prezydent) właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej. Jeśli zatem mieszkasz na terenie miasta Szczecin Szczeciński organem do którego powinnaś/ powinieneś się zwrócić jest Prezydent Miasta Szczecinu Szczecińskiego. Niezależnie od tego kto z ramienia wójta (burmistrza, prezydenta) wniosek będzie rozpatrywał – powinien być złożony w urządzie gminy lub miasta.

Wniosek powinien zawierać:

- dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia,

numer PESEL, numer NIP a w razie gdy nie nadano tych numerów lub jednego z nich – serię i numer dowodu osobistego lub paszportu,

- oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu,
- oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem uprawnionego do alimentów

Do wniosku powinny być dołączone:

- **wydane przez naczelnika urzędu skarbowego** zaświadczenie o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych każdego członka rodziny, zawierające informacje o: wysokości dochodu, wysokości składek na ubezpieczenie społeczne odliczonych od dochodu, wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne odliczonych od dochodu, wysokości należnego podatku,
- zaświadczenia lub oświadczenia dokumentującego wysokość innych dochodów,
- inne dokumenty oraz dowody mogące być przydatne do ustalenia prawa do świadczenia, w tym na przykład: dokument stwierdzający wiek uprawnionej, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji, orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, odpis prawomocnego orzeczenia sądu stwierdzającego alimenty, odpis postanowienia sądu o zabezpieczeniu powództwa o alimenty, odpis protokołu sądowego treść ugody sądowej, orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dla osoby uprawnionej, zaświadczenie o uczęszczaniu przez uprawnionego do szkoły wyższej, informacje sądu rejonowego o podjęciu przez osobę uprawnioną czynności mających wyegzekwować tytuł wykonawczy za granicą itp.

UWAGA!

Nie bój się prosić o pomoc – jeśli nie wiesz jakie dokumenty masz dostarczyć, do kogo o uzyskanie ich się zwrócić - nie bój się zapytać o to urzędnika.

Uwaga!

Od 1 października 2008 roku istnieje również możliwość zwrócenia się do właściwego z uwagi na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej do alimentów wniosku wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego

Do podjęcia działań w celu wyegzekwowania należnych Ci alimentów konieczne jest złożenie wniosku oraz dołączenie do niego zaświadczenia o bezskuteczności dotychczas prowadzonej egzekucji.

UWAGA!

Istnieje również możliwość wytoczenia powództwa alimentacyjnego na Twoją

rzecz przez urząd gminy właściwy dla miejsca zamieszkania osoby uprawnionej.

Informacje na ten temat uzyskać powinieneś/powinnaś w urzędzie gminy właściwym dla Twojego miejsca zamieszkania.

16) Zmiana wysokości alimentów

Jeśli masz zasądzone alimenty, w razie zmiany stosunków możesz żądać zmiany tego orzeczenia. Przez zmianę stosunków należy rozumieć istotny wzrost usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji, jak również istotne zwiększenie się możliwości płatniczych zobowiązanego, które mogą wystąpić łącznie. Ustalenie zaś zmiany stosunków następuje przez porównanie potrzeb uprawnionego oraz zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego z daty orzeczenia alimentów w dotychczasowej wysokości ze stanem istniejącym w dacie rozstrzygnięcia o podwyższeniu. Musisz wówczas złożyć do sądu pozew o zmianę alimentów.

5. Pozbawienie, zawieszenie i ograniczenie władzy rodzicielskiej

1) Pozbawienie władzy rodzicielskiej

Pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej jest najdalej idącym środkiem ingerencji sądu w wykonywanie władzy rodzicielskiej. Ma ona na celu ochronę interesów dziecka. Sąd orzeknie pozbawienie władzy rodzicielskiej, gdy:

- * zachodzi trwała przeszkoda w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, tj. taka, która według powszechnej wiedzy będzie trwać przed długi czas, przy czym nie wiadomo, kiedy przeszkoda ta ustanie np. umieszczenie rodzica w zakładzie leczniczym z powodu nieuleczalnej choroby, odbywanie wieloletniej kary pozbawienia wolności,
- * rodzice nadużywają tej władzy tj. zmuszają dziecko do wykonywania ciężkiej pracy, przekraczają granice dopuszczalnego karcenia itp.,
- * rodzice rażąco zaniedbują obowiązki wobec dziecka, np. z powodu pijaństwa, marnotrawstwa.

UWAGA!

Będąc pozbawionym władzy rodzicielskiej nadal zobowiązany jesteś do uiszczania alimentów zachowane jest też prawo dziedziczenia.

Władzę rodzicielską można przywrócić, jeśli odpadły przyczyny jej pozbawienia, a przywrócenie będzie zgodne z dobrem dziecka. Konieczne w tym celu jest wydanie przez sąd orzeczenia.

2) Zawieszenie władzy rodzicielskiej

Zawieszenie władzy rodzicielskiej ma miejsce w razie zaistnienia przemijającej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej przez rodzica. Taką przeszkodą przemijającą jest np. odbywanie kary pozbawienia wolności.

3) Ograniczenie władzy rodzicielskiej

Ograniczenie władzy rodzicielskiej jest to ograniczenie sprawowanej przez rodziców opieki nad dzieckiem poprzez np.:

- * zobowiązanie rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń,
- * określenie, jakie czynności nie mogą być przez rodziców dokonywane bez zezwolenia sądu albo poddać rodziców innym ograniczeniom, jakim podlega opiekun,
- * poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego,
- * skierowanie małoletniego do organizacji lub instytucji powołanej do przygotowania zawodowego albo innej placówki sprawującej częściową pieczę nad dziećmi,
- * zarządzenie o umieszczeniu małoletniego w rodzinie zastępczej albo w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Przesłanką ograniczenia władzy rodzicielskiej jest zagrożenie dobra dziecka, w jakikolwiek sposób.

4) Postępowanie przed sądem w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej

Postępowanie takie sąd może wszcząć z urzędu, dlatego każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy. Postępowanie to może być wszczęte także na wniosek osoby zainteresowanej lub prokuratora.

Wniosek o wszczęcie postępowania należy złożyć do sądu opiekuńczego, którym jest sąd rejonowy według miejsca zamieszkania małoletniego, a w braku tego - według miejsca pobytu małoletniego, zaś uczestnikami postępowania powinni być oboje rodzice małoletniego, jeżeli przysługuje im władza rodzicielska.

6. Postępowanie dotyczące uzależnień i przemocy w rodzinie

1) Co zrobić, gdy masz do czynienia z problemem alkoholowym?

Członkowie rodziny często nie wiedzą bądź nie przyjmują do wiadomości, że ich małżonek syn czy inni najbliżsi są uzależnieni od alkoholu. Wynika to także z trudności rozpoznania problemów alkoholowych. Uzależnieniem może być już codzienne spożywanie piwa, czy też sporadyczne, aczkolwiek w dużych ilościach upajanie się nim. Problemu tego nie wolno bagatelizować, dlatego jeśli zaczyna Ci przeszkadzać musisz podjąć odpowiednie kroki, bowiem alkoholik nie przyzna się do tego, że nim jest.

Alkoholizm jest chorobą, więc podobnie jak grypę można ją leczyć, przy czym zarówno **osoby uzależnione, jak też członkowie rodzin dotknięci konsekwencjami alkoholizmu uzyskują bezpłatną pomoc medyczną w placówkach służby zdrowia.**

Jeśli alkoholik sam podejmie decyzję o leczeniu, co jest rzadkością, sprawa jest uła-

twiona, bowiem wystarczy, że zgłosi się do odpowiedniej placówki i podda rygorom związanym z leczeniem uzależnienia. W terapii tej uczestniczyć też powinni domownicy, bowiem oni są również uzależnieni biernie. Jest to żmudna praca, rozłożona w czasie, ale pozwala na ustabilizowanie życia.

W sytuacji, gdy alkoholik w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje:

- rozkład życia rodzinnego,
- demoralizuje małoletnich,
- uchyla się od pracy,
- systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny, a nie wykazuje woli dobrowolnego poddania się leczeniu odwykowemu to można zobowiązać go do leczenia odwykowego. Decyzję w tym przedmiocie może podjąć wyłącznie sąd rejonowy w wydziale rodzinnym na wniosek prokuratora bądź gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Jeśli złożysz wniosek do sądu osobiście, to zostanie on oddalony z powodu braku legitymacji procesowej do wystąpienia z żądaniem.

W związku z tym wniosek o wszczęcie postępowania należy złożyć do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a komisja ta zobowiązana jest wniosek ten rozpatrzyć oraz tak pokierować postępowaniem, by osoba uzależniona została skierowana na przymusowe leczenie odwykowe bądź to w systemie zamkniętym bądź stacjonarnym.

Wniosek do komisji lub prokuratora o leczenie odwykowe może złożyć każdy, kto ma informację o osobie wymagającej leczenia (nie musi to być osoba najbliższa dla uzależnionego). Komisja może też wszcząć postępowanie z urzędu. Komisja wzywa taką osobę na rozmowę, może zażądać również przeprowadzenia wywiadu w miejscu jej zamieszkania, celem ustalenia czy zachodzą przesłanki do zastosowania wobec osoby leczenia odwykowego. Jeśli zostanie ustalone, że osoba ta w związku z nadużywaniem alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchyla się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój lub porządek publiczny, wówczas komisja skieruje na badanie biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego. W sytuacji, gdy osoba uzależniona odmówi współpracy, nie stawiając się u biegłego celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia, bądź nie podejmie dobrowolnego leczenia odwykowego, gdy zostanie ustalone, że osoba ta jest uzależniona od alkoholu, komisja kieruje sprawę do sądu z wnioskiem o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Sąd po przeprowadzeniu rozprawy, na podstawie opinii biegłego wydaje postanowienie, w którym nakłada obowiązek poddania się leczeniu odwykowemu bez zgody, wskazując właściwy zakład lecznictwa odwykowego, bądź wniosek oddala i postępowanie umarza, jeśli nie znajdzie podstaw do zobowiązania leczenia odwykowemu.

Gdy orzeczenie o nałożeniu obowiązku leczenia odwykowego uprawomocni się, sąd wzywa tę osobę do stawienia się dobrowolnie w oznaczonym dniu we wskazanym zakładzie lecznictwa odwykowego w celu poddania się leczeniu, z zagrożeniem

zastosowania przymusu w wypadku uchylenia się od wykonania tego obowiązku. Jeżeli osoba ta będzie uchyłać się od poddania leczeniu odwykowego sąd zarządzi przymusowe doprowadzenie do zakładu leczniczego przez organ Policji.

W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawę lub uchylenia się od zarządzanego poddania się badaniu przez biegłego sąd może zarządzić przymusowe doprowadzenie przez organ policji.

Orzekając o obowiązku poddania się leczeniu sąd może ustanowić na czas trwania tego obowiązku nadzór kuratora.

UWAGA!

Obowiązek poddania się leczeniu trwa tak długo, jak tego wymaga cel leczenia, nie dłużej jednak niż 2 lata od chwili uprawomocnienia się postanowienia. W wypadku ustania obowiązku poddania się leczeniu ponowne zastosowanie tego obowiązku wobec tej samej osoby nie może nastąpić przed upływem 3 miesięcy od jego ustania.

2) Gdzie szukać pomocy, gdy dotknie Cię problem narkomanii?

Gdy już zostanie zdiagnozowane, że do czynienia mamy z uzależnionym od narkotyków, wówczas w grę wejdzie konieczność podjęcia leczenia, bowiem narkomania jest chorobą. Leczenie to odbywać się powinno etapami.

W pierwszej kolejności najlepiej skontaktować się z **punktem konsultacyjnym ds. uzależnień**, gdyż tam uzyska się pierwszą pomoc oraz wskazanie, jakie leczenie w określonym przypadku należałoby podjąć. Dalszą pomoc uzyskać można w:

- * poradni ambulatoryjnej, prowadzonej z reguły przez stowarzyszenia i fundacje, np. poradnia MONAR. W poradniach tych istnieje możliwość podjęcia różnych form terapii indywidualnej i grupowej. Polegają one w większości na spotkaniach z terapeutami. Częstotliwość spotkań z upływem okresu leczenia zmniejsza się. Programy oferowane w poradniach trwają z reguły ok. 1-2 lat.
- * oddziałach detoksykacyjnych, na których następuje:
 - odtrucie od substancji przyjmowanej przez osobę uzależnioną,
 - zmniejszenie objawów niepożądanych po odstawieniu narkotyków - zmniejszenie głodu narkotycznego, bólów, napadów drgawek itd. oraz w skrajnych przypadkach do zapobiegania zgonom włącznie,
 - diagnostyka powikłań takich jak HIV, WZW i innych chorób zakaźnych,
 - dobranie leków do sytuacji psychicznej pacjenta,
 - zapobieganie zaburzeniom psychicznym powstającym przy odstawianiu narkotyku,
 - motywowanie do dalszego leczenia.

Jeśli osoba uzależniona trafi na taki oddział, by nie zmarnować efektów działania najlepszym rozwiązaniem jest, by po zabiegach zadbać o przekazanie jej do ośrodka leczenia uzależnień, najlepiej stacjonarnego:

- oddziałów leczenia uzależnień, które znajdują się z reguły przy dużych jednostkach służby zdrowia, szpitalach. Na oddziałach zapewniona jest całodobo-

wa opieka medyczna, zarówno farmakologiczna jak i psychologiczna. Program trwa z reguły od 6 do 8 tygodni. Osoba kończąca ten etap powinna kontynuować go bądź ambulatoryjnie w poradni, bądź w innym ośrodku, który realizuje kolejny etap walki z narkomanią,

- placówek, w których odbywa się leczenie stacjonarne, które oferują programy terapeutyczne trwające od 6 do 8 miesięcy, jest to tzw. leczenie stacjonarne krótkoterminowe,
- długoterminowe leczenie stacjonarne w placówkach Monaru, Karanu, PTZN czy innych placówkach służby zdrowia, które trwa od 12-24 miesięcy. Programy mają na celu odbudowanie właściwego systemu wartości, jak również przygotowanie do współżycia w społeczeństwie, np. poprzez różnego rodzaju pracę. W ośrodkach tych obowiązują stanowczo przestrzegane normy, których naruszenie powoduje ujemne konsekwencje dla pacjenta.

UWAGA!

Uzależnienie jest chorobą nieuleczalną, w związku z czym następować mogą nawroty. By zmniejszyć częstotliwość występowania sytuacji, które mogą spowodować ponowne sięgnięcie po narkotyki, należy po zakończeniu terapii korzystać z pomocy terapeuty, bądź grup wsparcia.

3) Leczenie przymusowe narkomanii

Przymusowemu leczeniu i rehabilitacji można poddać jedynie osobę, która nie ukończyła jeszcze 18 lat. Decyduje o tym sąd rodzinny i nieletnich na wniosek:

- * przedstawiciela ustawowego,
- * krewnych w linii prostej,
- * rodzeństwa,
- * faktycznego opiekuna lub z urzędu.

Czasu przymusowego leczenia i rehabilitacji nie określa się z góry, nie może on jednak być dłuższy niż dwa lata. Jeżeli osoba uzależniona ukończy 18 lat przed zakończeniem leczenia lub rehabilitacji, sąd rodzinny może je przedłużyć na czas niezbędny do osiągnięcia celu leczenia i rehabilitacji, łącznie jednak czas ten nie może być dłuższy od dwóch lat.

Jeżeli uzależniona od środków odurzających jest osoba pełnoletnia, to nie można jej zmusić do leczenia, chyba że została ona ubezwłasnowolniona.

Osoba pełnoletnia, uzależniona, może zostać poddana leczeniu przymusowemu jedynie wyjątkowo, gdy wykazuje ona zakłócenia czynności psychicznych, które nie są ani upośledzeniem umysłowym, ani chorobą psychiczną a z punktu widzenia medycznego zaliczane są do zaburzeń psychicznych. Przymusowe umieszczenie takiej osoby w szpitalu psychiatrycznym może nastąpić wyłącznie, gdy:

- * jej dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych osób,

* zachodzą wątpliwości, czy jest ona chora psychicznie.

Przyjęcie do szpitala następuje wówczas w celu wyjaśnienia tych wątpliwości, zaś pobyt w szpitalu nie może trwać dłużej niż 10 dni. Kierownik szpitala ma wówczas obowiązek zawiadomić sąd opiekuńczy o umieszczeniu takiej osoby w szpitalu bez jej zgody. Na podstawie otrzymanego zawiadomienia sąd opiekuńczy wszczyną postępowanie dotyczące przyjęcia do szpitala psychiatrycznego. Jeśli sąd opiekuńczy wyda postanowienie stwierdzające zasadność przyjęcia do szpitala oznacza to, iż stwierdził chorobę psychiczną u osoby, której dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że z powodu tej choroby zagraża bezpośrednio własnemu życiu albo życiu lub zdrowiu innych. Taką sprawę sąd może rozpoznać również na wniosek tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego, jej małżonka, krewnych w linii prostej, rodzeństwa bądź osoby sprawującej nad nią faktyczną opiekę albo z urzędu.

4) Ubezważnowolnienie

Jest to ograniczenie, z punktu widzenia prawnego, możliwości dokonywania czynności prawnych przez osobę, która z powodu zaburzeń psychicznych nie potrafi funkcjonować w społeczeństwie.

* **ubezważnowolnić całkowicie** można osobę, która ukończyła 13 lat i jeżeli wskutek choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, nie jest w stanie kierować swym postępowaniem. Dla ubezważnowolnionego całkowicie ustanawia się opiekę, chyba że pozostaje on jeszcze pod władzą rodzicielską. Osoba taka nie ma zdolności do czynności prawnych, tzn., że nie może dokonywać ważnie czynności np. zawarcia umowy kredytu, darowizny, sprzedaży nieruchomości. Jedynym wyjątkiem od tej zasady są tzw. umowy zawierane w bieżących, drobnych sprawach dnia codziennego pod warunkiem wszakże, że pociąga za sobą rażące pokrzywdzenie osoby pozbawionej zdolności do czynności prawnych. Jeśli zatem osoba pozbawiona zdolności do czynności prawnych kupi np. bochenek chleba i zapłaci za niego cenę obowiązującą dla wszystkich zawarta w taki sposób transakcja jest ważna.

* **ubezważnowolnić częściowo** można osobę pełnoletnią z powodu jej choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezważnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw. Dla osoby ubezważnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę.

Ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych zależy od jej potwierdzenia przez przedstawiciela ustawowego. Jednostronne czynności prawne (np. darowizny) dokonane przez osobę ograniczoną zdolności do czynności prawnych są nieważne.

Od wskazanych wyżej zasad jest kilka, ściśle określonych wyjątków. I tak, osoba taka może: rozporządzać swoim zarobkiem, (chyba, że z ważnych powodów

sąd postanowi inaczej), zawierać drobne umowy w sprawach związanych z codziennym życiem (np. kupno żywności), jak również rozporządzać rzeczami oddanymi tej osobie do swobodnego użytku.

5) Postępowanie w przedmiocie ubezwłasnowolnienia

W przedmiocie ubezwłasnowolnienia, czy to całkowitego, czy częściowego, orzeka sąd. Sądem właściwym jest sąd okręgowy, do którego należy złożyć stosowny wniosek. Z wnioskiem może wystąpić:

- * małżonek osoby, która ma być ubezwłasnowolniona,
- * jej krewni w linii prostej oraz rodzeństwo, jeżeli osoba ta nie ma przedstawiciela ustawowego,
- * jej przedstawiciel ustawowy,
- * prokurator.

We wniosku należy wskazać okoliczności, które miałyby uzasadniać ubezwłasnowolnienie.

Jeśli osoba zgłosiła wniosek o ubezwłasnowolnienie w złej wierze lub lekko-myślnie, sąd może nałożyć karę grzywny.

Wniosek ten podlega opłacie w wysokości 40 zł.

6) Przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny, naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- * jest intencjonalna - przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby krzywdzonej,
- * siły są nierówne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba krzywdzona jest słabsza, a stosująca przemoc jest silniejsza,
- * narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby krzywdzonej (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- * powoduje cierpienie i ból - sprawca naraża zdrowie i życie osoby krzywdzonej na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ma ona mniejszą zdolność do samoobrony.

7) Przemoc może przybierać różne formy

- * **przemoc fizyczna** - popychanie, odpychanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, parzenie, użycie broni, gwałt, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nie udzielenie koniecznej pomocy itp.,
- * **przemoc psychiczna** - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa ograni-

czanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb,

- * **przemoc seksualna** - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych itp.,
- * **przemoc ekonomiczna** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, itp.,
- * **zaniedbanie** - ciągłe nie zaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie nie jest czynem jednorazowym. Często ma długą nawet kilkustoletnią historię i zwykle powtarza się według określonych, nietrudnych do zaobserwowania prawidłowości. W cyklu przemocy wobec bliskich można zaobserwować trzy następujące po sobie fazy.

Faza narastania napięcia – charakteryzuje ją wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe. Przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

Faza ostrej przemocy - następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych.

Ostatnia faza to tzw. „**faza miodowego miesiąca**” - kiedy zwykle sprawca jest już spokojny, przeprosza osobę krzywdzoną za to, co zrobił, obiecuje poprawę. Jeśli jest to mąż to kobieta widzi w nim często tę osobę, którą był zanim zaczął bić: czułą, kochającą, wykazującą zainteresowanie. Niestety, po tym etapie zwykle ponownie przychodzi faza narastania napięcia i cykl przemocy się powtarza.

8) Jak postępować, gdy jesteś ofiarą przemocy?

Przemocą jest każde agresywne postępowanie wobec Ciebie i innych, które powoduje skutki o różnym charakterze np. przemoc fizyczna - wywołuje widoczne obrażenia ciała czy uszkodzenia organów wewnętrznych, przemoc psychiczna - wywołuje cierpienie psychiczne, ból emocjonalny.

- * Porozmawiaj z kimś, komu ufasz, o tym, co dzieje się w Twoim domu. Poszukaj wsparcia na zewnątrz. Zacznij od podzielenia się swoim problemem z kimś z rodziny np. powiedz o tym rodzicom, rodzeństwu, teściom. Możesz zwrócić się również do lekarza, księdza, nauczyciela albo powiedz o tym przyjaciółom. Razem macie większe szanse znalezienia dobrego rozwiązania. Nie masz powodu się wstydzić. To nie Ty jesteś winny/winna temu, że mąż/żona lub partner/partnerka stosuje wobec Ciebie przemoc, wymusza współżycie lub znęca się psychicznie. Pamiętaj - nic nie usprawiedliwia przemocy. Nie zachowuj w tajemnicy faktu, że ktoś się nad Tobą znęca. Nie pozwól, aby obarczono Cię odpowiedzialnością za przemoc, której doznałaś/doznałeś.
- * W Twojej okolicy są instytucje, które powinny udzielić Ci pomocy, takie jak: ośrodek pomocy społecznej, poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia, punkt dla ofiar przemocy w rodzinie, przychodnia zdrowia.

- * Poproś sąsiadów, aby dzwonili na policję zawsze, gdy usłyszą z Twojego domu jakieś niepokojące odgłosy.
- * Jeśli chcesz, aby osoba stosująca przemoc została ukarana złóż zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do prokuratury rejonowej. Przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu. Polega to na tym, że wystarczy złożyć zawiadomienie, by prokurator rozpoczął postępowanie przygotowawcze w tej sprawie. Zawiadomienie o przestępstwie nie musi być pisemne, chociaż lepiej jest napisać zawiadomienie i złożyć je w prokuraturze albo przesłać listem poleconym. Jeżeli składasz zawiadomienie osobiście, zrób kopię i poproś o potwierdzenie, że ją złożyłaś. Jeśli wysyłasz list polecony, zachowaj dowód nadania.
- * Jeśli jest to możliwe, wzywaj policję (tel.997-połączenie bezpłatne) w sytuacji, gdy czujesz zagrożenie. Skuteczna interwencja polega na zatrzymaniu sprawcy, jeśli stwarza zagrożenie dla otoczenia. Domagaj się, aby policjanci wypełnili Niebieską Kartę (specjalna notatka służbowa). Policja powinna poinformować Cię, w jaki sposób może Ci pomóc oraz zostawić adresy instytucji pomagających ofiarom przemocy domowej.
- * Jeśli zostałeś/zostałaś pobita/-y lub zgwałcona, idź do lekarza tak szybko jak to będzie możliwe i poproś go, aby wystawił zaświadczenie o stanie zdrowia opisujące obrażenia, jakich doznałeś/-eś. Obdukcja jest płatna, może ją wystawić tylko lekarz do tego uprawniony - lekarz sądowy. Wystawienie obdukcji przez lekarza sądowego jest o tyle istotne, że znajdują się tam informacje decydujące o kwalifikacji prawnej czynu. Powinnaś/powinieneś jednak wiedzieć, że nie musisz zwracać się do lekarza sądowego w celu uzyskania obdukcji. Dowodem na obrażenia, jakich doznałeś/doznałaś może być każde zaświadczenie wystawione przez lekarza pierwszego kontaktu.

Powinno ono zawierać: opis sytuacji, w której doszło do użycia przemocy, szczególnie opis śladów przemocy i objawów psychofizycznych, będących jej prawdopodobnym skutkiem. Ewentualnie, dołączone mogą zostać fotografie obrażeń (muszą być opatrzone w dane personalne ofiary, jej pisemną zgodę na wykonanie zdjęcia, datę wykonania zdjęcia, dane lekarza oraz świadka będącego przy wykonywaniu zdjęcia) oraz ewentualne dowody rzeczowe (np. zakrwawione części garderoby). Jeśli lekarz pierwszego kontaktu odmawia zapisania informacji, jakich mu udzieliłaś/-eś, oraz opisu doznanych obrażeń, udaj się ze skargą do kierownika przychodni. Aby uniknąć kosztów związanych z obdukcją lekarską, możesz poprosić prokuratora o skierowanie na badanie do biegłego sądowego. Taka opinia, jako dowód w sprawie będzie trudniejsza do podważenia w sądzie.

Jeśli zdecydujesz się na opuszczenie domu, zabierz ze sobą ważne dokumenty, (dowód osobisty i paszport, legitymację ubezpieczeniową, akty urodzenia dzieci, małżeństwa obdukcje lekarskie, karty kredytowe, książeczki zdrowia, zaświadczenia lekarskie i recepty, polisy ubezpieczeniowe, prawo jazdy, dowód rejestracyjny samochodu, akt własności domu, umowę najmu mieszkania, wyrób dodatkowy komplet kluczy do domu (samochodu) i schowaj je w bezpiecznym miejscu.

9) Gdy chcesz pozostać ze sprawcą, rozważ następujące kwestie:

W oparciu o poniższe wskazówki opracuj swój własny plan bezpieczeństwa.

- * naucz się rozpoznawać zachowanie partnera, abyś była świadoma, kiedy zbliża się zagrożenie,
- * zorientuj się, jakie są niebezpieczne miejsca w domu, nie daj się tam złapać w pułapkę,
- * zidentyfikuj miejsca i ludzi, do których możesz szybko uciec przed agresją (sąsiedzi, rodzina itp.), w porozumieniu z dziećmi i sąsiadami, opracuj jakiś sygnał, aby mogli oni w krytycznym momencie wezwać policję, sporządź listę najważniejszych adresów i telefonowi ukryj ją, oszczędź i schowaj tyle pieniędzy, ile możesz, ukryj w bezpiecznym miejscu wszystkie ważne dokumenty takie jak: dowód osobisty i paszport, legitymację ubezpieczeniową, akty urodzenia dzieci, małżeństwa, obdukcje lekarskie, karty kredytowe, książeczki zdrowia, polisy ubezpieczeniowe, prawo jazdy, dowód rejestracyjny samochodu, akt własności domu, umowę najmu mieszkania, wyrób dodatkowy komplet kluczy do domu (samochodu) i schowaj je w bezpiecznym miejscu, w trakcie gwałtownego ataku, najlepiej zaufaj własnemu osądowi, odnośnie tego, co w danej sytuacji możesz uczynić - niekiedy najlepiej jest uciec, innym razem słuszniej będzie uspokoić napastnika.

UWAGA!

Wiele osób, podobnie jak Ty, doznaje przemocy w swoim domu. Nie mówią o tym, bo się boją i wstydzą. Często też czują się winne za zaistniałą sytuację. Musisz jednak wiedzieć, że Nic nie usprawiedliwia przemocy!!! Nawet po wielu latach możesz szukać pomocy. Przemoc nie skończy się sama z siebie. Pierwszym krokiem do jej przerwania jest przełamanie milczenia.

Jeżeli małżonek, konkubent czy ojciec kiedykolwiek zastosował wobec Ciebie jakąkolwiek formę przemocy, to świadczy to o tym, że również w przyszłości nie zawaha się ponownie jej użyć.

Ochronie podlega Twoje życie, zdrowie, wolność, ale też inne dobra np. mir domowy. Każde naruszenie jednego z wymienionych dóbr jest przestępstwem, a sprawca zobowiązany jest ponieść odpowiedzialność karną. Najczęściej popełnianymi przestępstwami w rodzinie są:

- * naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia,
- * narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu,
- * pozbawienie człowieka wolności, np. zamknięcie w piwnicy, w pokoju, groźnie innej osobie, że np. zabije ją, pobije, jeżeli groźba ta wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona,
- * stosowanie przemocy lub groźby w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia,
- * wdarcie się do cudzego domu, mieszkania lokalu, pomieszczenia, ogrodzonego terenu albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszczenie,

- * doprowadzenie przemocą, groźbą, podstępem do obcowania płciowego lub poddania się innej czynności seksualnej, tj. dotyczącej sfery intymnej,
- * znęcanie się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny,
- * uporczywe uchylanie się od alimentów, przez co niemożliwe jest zaspokojenie podstawowych potrzeb uprawnionego.

Nikt nie ma prawa Cię bić, nie ma prawa się nad Tobą znęcać i nie ma prawa Ci grozić. Przemoc, fizyczne i psychiczne znęcanie się oraz groźby ich użycia są PRZESTĘPSTWEM. Nie możesz być bierny/ bierna wobec jakiegokolwiek formy przemocy.

10) Gdzie możesz szukać pomocy?

10.1 Policja

Jest to organ, który jako pierwszy przybędzie Ci z pomocą, jeśli o nią poprosisz. Wystarczy fakt np. przemocy zgłosić pod bezpłatnym nr telefonu 997 (z telefonów komórkowych wspólny numer na policję, pogotowie i straż pożarną to 112), podając swoje dane osobowe, zwięzły opis sytuacji oraz adres, na jaki funkcjonariusze mają przybyć. Również Twoje otoczenie sąsiedzkie powinno być poinformowane, że Twoje życie, zdrowie może być zagrożone. Wówczas także oni mogą zawiadomić policję o niepokojących zdarzeniach, jakie usłyszą. Na miejscu policjanci zobowiązani są zapewnić Ci bezpieczeństwo, nawet zatrzymując sprawcę. Zobowiązani też są sporządzić notatkę, z której będzie wynikało, do jakiego zdarzenia doszło, kogo zastano na miejscu i jakie działania podjęto.

Pamiętaj, każda taka interwencja jest spisywana i stanowi dowód tego, że opisane w nim zdarzenie miało miejsce, a więc pomocne być może dla przyszłego postępowania karnego. W razie interwencji zawsze warto uzyskać dane personalne interweniujących funkcjonariuszy. Poza tym funkcjonariusze policji, jak również organy pomocy społecznej, w sytuacji powzięcia informacji o prawdopodobieństwie stosowania przemocy wobec Ciebie założą tzw. Niebieską Kartę, która umożliwi Ci w przyszłości kontrolę bezpieczeństwa Twojej rodziny, jak również podjęcie stosownych działań.

Obowiązkiem policji jest:

- * przerwanie przemocy i zapewnienie doraźnego bezpieczeństwa pokrzywdzonemu,
- * ochrona zagrożonego mienia,
- * sporządzenie notatki służbowej - „Niebieskiej Karty” dotyczącej zdarzenia, która będzie wykorzystana w przypadku wszczęcia postępowania karnego.

Nie pozwól się zlekceważyć. Jeżeli policjanci nie zapewnią Ci bezpieczeństwa w czasie zagrożenia, zadzwoń jeszcze raz, dowiedz się, kto przyjął zgłoszenie. Jeżeli nie przyjadą na wezwanie, odmawiają pomocy lub twierdzą, że pierzesz „publicznie swoje brudy”, przypomnij im, że przemoc w rodzinie jest przestępstwem. **W przypadku bezczynności policjantów masz prawo złożyć na nich skargę** do Komendy Wojewódzkiej Policji.

UWAGA!

- 1) Zawsze dowiedz się, kto przyjechał na wezwanie.**
- 2) Na policji możesz złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa znęcania się i policja będzie zobowiązana wszcząć w tej sprawie dochodzenie.**
- 3) Interwenujący policjant może zostać powołany na świadka.**
- 4) Żądaj wypełnienia i wydania Ci „Niebieskiej Karty”.**

Zgłaszaj na policję wszystkie przypadki przemocy, nawet jeśli nie od razu zdecydujesz się złożyć formalne zawiadomienie o przestępstwie. Zgłoszenia i interwencje policji, a w szczególności „Niebieskie Karty” będą stanowiły dowód w sprawie, jeśli dojdzie do kolejnych aktów przemocy. Bierne czekanie na to, że sprawca się zmieni prowadzi do nikąd.

10.2 „Niebieska Karta”

W przypadku przemocy w rodzinie niezmiernie istotnym elementem jej przeciwdziałania jest dostrzeżenie problemu i pomoc osobie zagrożonej, a często całym rodzinom. Policjant, który, podczas wykonywania swoich obowiązków służbowych, powziął informacje, że w rodzinie występuje bądź może występować przemoc, powinien podjąć pierwsze kroki, by wesprzeć rodzinę i zapobiec rozprzestrzenieniu przemocy. Dokumentacja Niebieskiej Karty jest częścią procedury. Odpowiedni, dokładny zapis każdego przypadku interwencji wobec przemocy w rodzinie jest niezmiernie pomocny w dalszym etapie pomagania.

Karta A

Wypełnia policjant przeprowadzający interwencję. Wpisuje do niej czas i miejsce interwencji, dane osobowe uczestników zajścia, informacje o zachowaniu stron (np. o stanie trzeźwości stron, agresywności sprawcy), informacje o przyczynach, przebiegu i konsekwencjach zajścia, dane o świadkach zdarzenia dane o dzieciach obecnych w mieszkaniu oraz informacje o podjętych działaniach „pomocowych” (o pouczeniu sprawcy, umieszczeniu go w izbie wytrzeźwień lub w policyjnej izbie zatrzymań, o oddaniu dziecka pod opiekę krewnych). Karta „A” służy udokumentowaniu sytuacji stwierdzonej przez policjantów na miejscu interwencji. Zawiera ona również zapis dotyczący wyrażenia zgody przez ofiarę przemocy na udostępnienie jej danych osobowych instytucjom rządowym i organizacjom pozarządowym, które zajmują się pomocą osobom pokrzywdzonym. Jeśli więc chcesz, aby jakaś organizacja udzieliła Ci pomocy, skontaktowała się z Tobą, musisz podpisać stosowne oświadczenie. Możesz jednak sam/-a zdecydować, do jakiej organizacji i kiedy chcesz się zwrócić z prośbą o pomoc i wówczas nie musisz podpisywać żadnego oświadczenia. Pamiętaj, aby jednak zachować wręczony Ci przez funkcjonariusza policji formularz.

Karta S.

W nich znajdują się informacje dla ofiar przemocy - katalog przestępstw najczęściej popełnianych wobec najbliższych osób, telefony instytucji i organizacji świadczących pomoc ofiarom przemocy oraz informacje o prawach, jakie przysługują osobie wzywającej policję. Od interwenującego funkcjonariusza możesz domagać się, aby przeprowadzana miejscu zdarzenia czynności w zakresie niezbędnym dla zabezpie-

czenia śladowi dowodów przestępstwa dla potrzeb postępowania przygotowawczego.

Po zakończeniu interwencji policjanci powinni zapewnić bezpieczeństwo ofiarom, w sytuacjach uzasadnionych odizolować sprawcę. Należy również poinformować poszkodowanych, iż odwiedzi ich dzielnicowy w celu sprawdzenia stanu ich bezpieczeństwa. Do zadań takiego dzielnicowego należy m.in.:

- * założenie teczki pt. „Przemoc domowa” i gromadzenie tam dokumentacji z każdej interwencji i działań podjętych po interwencji,
- * odwiedzenie rodziny i ustalenie niezbędnej dla niej pomocy po zajściu (nie później niż w ciągu 7 dni),
- * bieżąca kontrola bezpieczeństwa rodziny, poprzez regularne wizyty, (co najmniej raz w miesiącu),
- * nawiązanie współpracy z innymi służbami pomagającymi ofiarom przemocy domowej w środowisku lokalnym, w tym z organami pomocy społecznej.

Rola dzielnicowego w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jest znaczna, wobec czego o każdym akcie przemocy informuj go na bieżąco.

10.3 Prokuratura i sąd

Jeśli na policji lub w prokuraturze złożysz zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, organy te zobowiązane są wszcząć postępowanie, w celu ustalenia czy przestępstwo popełniono.

Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa możesz złożyć w dowolnej formie: pisemnie lub ustnie do protokołu, który sporządzony zostanie na tę okoliczność. Większość przestępstw ściganych jest z oskarżenia publicznego, a to znaczy, że organy postępowania dążą do wyjaśnienia okoliczności sprawy, Ty zaś powinieneś służyć im jedynie pomocą.

Musisz mieć jednak świadomość, że składając takie zawiadomienie, zostaniesz przesłuchany. Jeśli zaś sprawa zostanie skierowana do sądu, sąd ponownie przesłucha Ciebie w charakterze świadka. Jeśli jesteś osobą najbliższą dla sprawcy (mąż, żona, dziecko, ojciec, matka itp.) masz prawo do odmowy składania zeznań bądź też do odmowy udzielenia odpowiedzi na poszczególne pytania, przy czym organy przesłuchujące mają obowiązek pouczyć Cię o tych uprawnieniach. **Zawiadomienie o popełnionym przestępstwie powinno zawierać:** dokładny, ale bardzo zwięzły opis przebiegu zdarzeń, kto został poszkodowany, kto udzielił pomocy medycznej, jeśli była potrzebna, czy przemoc ma charakter ciągły, czy podobne zdarzenia miały już miejsce, (kiedy?), czy przemocy towarzyszy nadużywanie alkoholu, kto widział/ mógł widzieć/słyszeć zdarzenia (świadkowie), czy została wezwana policja i kto interweniował, czy była wypełniona „Niebieska Karta”, czy są jakieś materialne świadectwa zdarzenia (np. zaświadczenie lekarskie, zdjęcia, nagrania magnetofonowe itp.).

UWAGA! Zarówno na policji (w prokuraturze) jak i w sądzie zeznawaj to, co jest Ci wiadomo, nie „kryjąc” sprawcy. Tylko konsekwencja pozwoli pociągnąć sprawcę do odpowiedzialności!!!

UWAGA!

Jeśli zdecydujesz się złożyć zawiadomienie, powinnaś/powinieneś zdawać sobie sprawę z występujących trudności i nie zniechęcać się w obliczu pojawiających się przeszkód. Jeśli zaczęłaś/-eś walczyć o ukaranie sprawcy i swoje bezpieczeństwo, bądź konsekwentna/-y. Doprowadzenie sprawy do końca zwykle nie jest łatwe. Możesz korzystać jednocześnie ze wsparcia psychologicznego udzielanego przez podmioty pomagające osobom doznającym przemocy. Ich wsparcie w toku postępowania może okazać się dla Ciebie bardzo pomocne.

Postępowanie karne jest wolne od opłat!

W związku z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa i postępowaniem karnym nie ponosisz żadnych kosztów, także wówczas, gdy sprawa trafi do sądu. Jednak w Twoim interesie jest, aby uzyskać wszelkie dokumenty, informacje czy notatki, z których by wynikało, że do popełnienia przestępstwa w istocie doszło. Takimi informacjami są: wyniki obdukcji, informacje z policji o interwencjach, informacje z miejskiej izby wytrzeźwień, jeśli do przestępstwa doszło pod wpływem alkoholu, ale także zeznania świadków - sąsiadów, policjantów. Każda, nawet drobna informacja, jest istotna.

10.4 Oskarżyciel posiłkowy

Jeśli popełniono przestępstwo na Twoją szkodę, co ma miejsce wtedy, gdy np. mąż znęcał się nad Tobą, bił, zgwałcił, w postępowaniu karnym jesteś tzw. pokrzywdzonym. Przy czym na etapie postępowania przygotowawczego, (tj. jeszcze przed policją i prokuraturą, zanim akt oskarżenia trafi do sądu) masz prawa strony, tzn. takie same prawa jak sprawca. Wówczas możesz zaskarżać decyzje prokuratora czy policji, jak również brać udział w niektórych czynnościach dowodowych. Jeśli zaś sprawa trafi już do sądu (prokurator prześle Ci informację, że skierował akt oskarżenia do sądu) wówczas występować będziesz wyłącznie, jako świadek. Zmiana tej roli, na rolę strony w postępowaniu przed sądem jest możliwa wyłącznie, jeśli jako pokrzywdzony wstąpisz w rolę tzw. oskarżyciela posiłkowego.

Będziesz mógł zaskarżyć orzeczenie sądu wyłącznie wtedy, gdy wstąpisz w rolę oskarżyciela posiłkowego.

By stać się oskarżycielem posiłkowym musisz na rozprawie do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego, tj. do czasu, kiedy prokurator odczyta akt oskarżenia, złożyć oświadczenie, że będziesz działał w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Od tego momentu sąd ma obowiązek zawiadamiać Cię o terminach rozpraw, jak również możesz zaskarżyć orzeczenie.

10.5 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gdy aktem przemocy towarzyszy picie alkoholu, możesz powiadomić gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, która zgodnie z prawem powinna:

- * przeprowadzić dokładne rozeznanie sytuacji (wywiad środowiskowy),
- * wezwać osobę nadużywającą alkoholu na rozmowę ostrzegawczą, informującą o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy wobec bliskich,
- * w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadomić prokuraturę i wnioskować o objęcie rodziny działaniami prewencyjnymi, np. poprzez wizyty dzielnicowego,
- * wnioskować do sądu rejonowego o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

10.6 Pomoc społeczna

Jeśli potrzebujesz pomocy materialnej pierwsze kroki powinnaś skierować do ośrodka pomocy społecznej. Celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni działający zgodnie z ustaloną rejonizacją. Aby skorzystać z pomocy ośrodka skontaktuj się osobiście lub telefonicznie z pracownikiem socjalnym.

Pracownik socjalny może:

- * udzielić Ci informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy,
- * udzielić Ci pomocy finansowej w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych,
- * udzielić pomocy rzeczowej, np. przekazanie odzieży żywności,
- * wskazać miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy,
- * w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji.

10.7 Organizacje pozarządowe

W Polsce powstaje coraz więcej organizacji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie, zarówno o zasięgu lokalnym, jak i ogólnopolskim. Organizacje pozarządowe prowadzą:

- * punkty informacyjno-konsultacyjne,
- * telefony zaufania,
- * ośrodki pomocy,
- * schroniska,
- * hotele, świetlice dla dzieci. W ramach swojej działalności placówki te oferują:
 - pomoc psychologiczną, grupową lub indywidualną,
 - pomoc prawną, w tym pisanie pozwów, wniosków,
 - pomoc socjalną,
 - grupy wsparcia,

pomoc w załatwieniu spraw urzędowych i inny

Rozdział 2

Świadczenia ubezpieczeń społecznych.

1) Co to jest ubezpieczenie społeczne?

Ubezpieczenie społeczne jest to system ochrony obywatela, który znalazł się w sytuacji losowej, np. jest czasowo niezdolny do pracy, osiągnął pewien wieki w związku z tym ustała jego działalność zarobkowa. Nabycie prawa z tytułu ubezpieczenia powstaje w wyniku zajścia wymaganego prawem zdarzenia. Jednak jego wypłata następuje dopiero po złożeniu właściwego wniosku przez uprawnionego. Zatem jeśli ubezpieczony nabył prawo do emerytury, jej wypłata nastąpi dopiero po złożeniu stosownego wniosku, jeśli zaś wniosek złożono po upływie I miesiąca od zajścia zdarzenia losowego, ZUS wypłaci świadczenie za okres nieprzekraczający I miesiąca od dnia złożenia wniosku lub wydania decyzji z urzędu, nie zaś za cały okres, jaki upłynął od zajścia zdarzenia losowego. **Wypłata świadczenia następuje na wniosek!**

W Polsce ubezpieczenie społeczne realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zaś w odniesieniu do rolników Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

2) Kto podlega ubezpieczeniu społecznemu?

Przed wszystkim ubezpieczeniu społecznemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze RP są pracownikami, a więc **zatrudnione są na podstawie stosunku pracy**,

ale również inne kategorie podmiotów, osiągające określone dochody.

3) Jakie prawa i obowiązki ma ubezpieczony?

Obowiązek ubezpieczonego polega na odprowadzaniu w określonej wysokości składki na ubezpieczenie społeczne; składka ta ma charakter przymusowy (organy mają prawo ich dochodzić), celowy (przeznaczona na wypłatę świadczeń), bezzwrotny, (gdy brak zdarzenia np. wypadek przy pracy uiszczona składka nie podlega zwrotowi).

Obowiązek wpłaty składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych realizowany jest za pośrednictwem płatników składek, tj. osób, które wypłacają wynagrodzenie ubezpieczonemu.

Ubezpieczony ma prawo do uzyskania świadczenia po spełnieniu określonego zdarzenia losowego, a więc prawo między innymi do renty, emerytury. Ma również prawo do zaskarżenia decyzji organu rentowego do sądu.

4) Ogólne zasady dotyczące wydawania decyzji przez organy rentowe oraz sposoby ich zaskarżenia

ZUS ustalając prawo do świadczenia czy wymiar świadczeń wydaje decyzję. Od tak wydanej decyzji przysługuje Ci odwołanie do sądu.

Postępowanie sądowe w sprawach ubezpieczeń społecznych jest wolne od opłat.

Jeśli zaskarżasz decyzję dotyczącą:

- * zasiłku chorobowego,
- * zasiłku wyrównawczego,
- * zasiłku opiekuńczego,
- * zasiłku macierzyńskiego i porodowego,
- * zasiłku pogrzebowego,
- * zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego,
- * świadczenia rehabilitacyjnego,
- * odszkodowań związanych z wypadkami przy pracy,
- * o ustalenie niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności,
- * o świadczenie z tytułu funduszu alimentacyjnego, sądem, który rozpozna twoje odwołanie jest **Sąd Rejonowy**.

W pozostałych sprawach sądem właściwym jest **Sąd Okręgowy**. Odwołania nie możesz wnieść bezpośrednio do sądu, lecz adresując je do właściwego sądu, musisz wnieść je do organu, który decyzję zaskarżoną przez Ciebie wydał. Termin do wniesienia odwołania liczy się od dnia doręczenia decyzji do domu (nie zaś data stempla pocztowego czy data wydania decyzji) i termin ten wynosi 1 miesiąc. Jeśli nie zdążysz w terminie wnieść odwołania, sąd odrzuci je chyba, że upływ terminu jest nieznaczny.

Organ zobowiązany jest niezwłocznie przekazać odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu.

Jeśli organ uzna odwołanie za słuszne, może zmienić lub uchylić zaskarżoną decyzję. W odwołaniu musisz wskazać:

- * jaką decyzję zaskarżasz, (z jakiego dnia, w jakim przedmiocie np. o przyznaniu renty),
- * co zarzucasz rozstrzygnięciu, uzasadniając te zarzuty,
- * jakiego rozstrzygnięcia się domagasz tzw. wnioski.

Każde odwołanie musi zostać przez Ciebie podpisane!

Jeśli sąd uzna odwołanie za zasadne zmieni zaskarżoną decyzję, orzekając zgodnie z Twoim żądaniem, bądź zobowiąże organ rentowy do wydania decyzji.

UWAGA!

Jeśli podstawą do wydania decyzji jest orzeczenie lekarza orzecznika ZUS w przedmiocie stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a nie wniosłeś sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej ZUS, sąd odrzuci Twoje odwołanie, ale tylko, gdy będzie ono oparte wyłącznie na zarzutach, które w istocie dotyczą tego orzeczenia np. o niezdolności do pracy. Dlatego należy wyczerpać możliwość tzw. postępowania instancyjnego przed ZUS. Jednak, jeśli orzeczenie lekarza orzecznika jest korzystne dla Ciebie, nie ma konieczności jego zaskarżania, zaskarżyć można wówczas samą decyzją ZUS, jeśli ona nie jest satysfakcjonująca dla Ciebie np. dlatego, że ZUS błędnie obliczył liczbę okresów składkowych czy nieskładkowych.

Masz prawo wnieść odwołanie do sądu, gdy organ rentowy nie wydał decyzji w terminie 2 miesięcy od dnia zgłoszenia wniosku.

5) Co zrobić, gdy znajdujesz się w szczególnej sytuacji, a nie spełniasz warunków by uzyskać emeryturę lub rentę?

Zasadą jest, że świadczenie przysługuje po spełnieniu wymaganych prawem warunków, jednak wyjątkowo,

- * gdy wskutek szczególnych okoliczności nie spełniasz warunków wymaganych w ustawie do uzyskania prawa do emerytury lub renty,
- * nie możesz ze względu na całkowitą niezdolność do pracy lub wiek- podjąć pracy lub działalności objętej ubezpieczeniem społecznym,
- * nie masz niezbędnych środków utrzymania,

Prezes Zakładu może przyznać w drodze wyjątku świadczenia w wysokości nieprzekraczającej odpowiednich świadczeń przewidzianych w ustawie, tzn. dla renty, — jeśli o nią się starasz bądź dla emerytury.

Podobną kompetencję ma **Prezes Rady Ministrów**, który w szczególnie uzasadnionych przypadkach np. w próbie uhonorowania osób szczególnie zasłużonych, wybitnych, itd. może przyznać emeryturę lub rentę na warunkach i w wysokości innej niż określone w ustawie.

Świadczeniami z ubezpieczeń społecznych są:

- * emerytura,
- * renta z tytułu niezdolności do pracy,
- * renta rodzinna,
- * renta socjalna,
- * dodatek pielęgnacyjny,
- * dodatek do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej,
- * zasiłek pogrzebowy,
- * zasiłek chorobowy,
- * zasiłek wyrównawczy,
- * zasiłek macierzyński,
- * zasiłek opiekuńczy,
- * świadczenie rehabilitacyjne.

W niniejszym opracowaniu zostaną omówione tylko niektóre zagadnienia z zakresu ubezpieczeń społecznych z uwagi na to, że zakres poradnika nie pozwala na szczegółowe zanalizowanie wszystkich instytucji ubezpieczeń społecznych. W razie wątpliwości warto udać się do siedziby ZUS, gdzie powinieneś uzyskać wszelkie wymagane informacje.

Przyznanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, co do zasady zależy od posiadania stażu ubezpieczenia, tzn. posiadania okresów składkowych i okresów, nieskładkowych.

Okres składkowy to m.in. okres ubezpieczenia, opłacania składek na ubezpieczenie społeczne oraz np. okres zasadniczej służby wojskowej, działalności kombatanckiej, pracy przymusowej, internowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, zasiłku macierzyńskiego.

Okres nieskładkowy to m.in. okres pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, nauki w szkole wyższej na jednym kierunku, pod warunkiem ukończenia tej nauki, w wymiarze określonym w programie studiów; pobierania zasiłku przedemerytalnego i świadczenia przedemerytalnego; udokumentowanej niezdolności do pracy, za które wypłacone zostały z Funduszu Pracy: zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki szkoleniowe lub stypendia.

UWAGA!

Jeśli zbiegają się ww. okresy uwzględnia się okres korzystniejszy, przy czym liczba okresów nieskładkowych może wynosić maksymalnie trzecią część ogólnej liczby okresów branej pod uwagę przy ustalaniu prawa do emerytury czy renty.

2. Emerytura

1) Co zrobić, by uzyskać emeryturę?

By uzyskać świadczenie emerytalne musisz złożyć odpowiedni wniosek na urzędowym formularzu do ZUS. Właściwym będzie ZUS w miejscu Twojego zamieszkania. Do wniosku załączyć należy dokumenty dotyczące okresów składkowych i nieskładkowych oraz dokumenty o wysokości zarobków, które są podstawą dla stwierdzenia wymiaru składek. Dokument, który potwierdza wysokość wynagrodzeń to zaświadczenie wystawiane przez pracodawcę na określonym druku ZUS tzw. Rp 7 (pracodawca będzie wiedział, jaki dokument musi wystawić), jak też legitymacja ubezpieczeniowa oraz wszystkie inne dokumenty określające wysokość wynagrodzenia np. umowa o pracę, pismo o powołaniu, mianowaniu. Gdy brak jest takiej dokumentacji, by udowodnić wysokość wynagrodzenia możliwe jest przedłożenie kopii dokumentacji płacowej sporządzonej i potwierdzonej przez archiwum, przechowujące dokumentację byłego pracodawcy danej osoby.

UWAGA!

Wniosek o przyznanie emerytury nie jest wymagany, gdy masz już przyznaną rentę i osiągnąłeś wiek emerytalny, tj. przechodzisz z renty na emeryturę. Wówczas ZUS z chwilą osiągnięcia przez Ciebie wieku emerytalnego, z urzędu wydaje decyzję o przyznaniu emerytury.

2) Komu przysługuje emerytura?

Obecnie nasz system emerytalny jest zróżnicowany, zaś to, jakie warunki musisz spełnić, by uzyskać emeryturę uzależnione jest od tego, kiedy się urodziłeś.

- 1) Jeśli jesteś urodzony przed 1 stycznia 1949r. i po 31 grudnia 1948r., ale ubiegasz się o wcześniejsze świadczenie emerytalne,
 - * co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn,
 - * okres składkowy i nieskładkowy wynosi, co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn.

2) Jesteś urodzony po dniu 31 grudnia 1948r.

- * co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn;
- * uzbierałeś jakkolwiek okres ubezpieczenia społecznego.

Jeśli jednak chcesz, aby Twoja emerytura była podwyższona, co najmniej do kwoty minimalnej emerytury musisz mieć udowodnione, co najmniej 20 lat okresów składkowych i nieskładkowych w przypadku kobiet oraz 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych w przypadku mężczyzn.

3) Jesteś urodzony po dniu 31 grudnia 1968r.

- * ukończone 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn.

W tym wypadku decydującego znaczenia nie ma liczba okresów składkowych czy nieskładkowych, gdyż liczba ta ma wpływ na ustalenie kwoty tzw. kapitału początkowego, a więc decydować będzie o wysokości emerytury, nie zaś o prawie jej przyznania.

Przy czym jeśli tak obliczona emerytura okaże się niższa od minimalnej, to w tym wypadku liczba okresów składkowych i nieskładkowych - min. 20 lat u kobiet i 25 - u mężczyzn, zadecyduje o podwyższeniu emerytury do jej minimalnej wysokości.

3) Od czego zależy wysokość tzw. starej emerytury?

Na jej wysokość wpływ mają 3 wartości:

- * tzw. podstawa wymiaru emerytury,
- * liczba okresów składkowych i nieskładkowych,
- * tzw. kwota bazowa.

Podstawa wymiaru emerytury jest to wynik pomnożenia wskaźnika podstawy wymiaru składek przez kwotę bazową obowiązującą w dacie składania wniosku. Wskaźnik podstawy wymiaru emerytury ZUS wylicza się na podstawie 10 kolejnych lat kalendarzowych, wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych, które poprzedzają bezpośrednio rok w którym starasz się o emeryturę. Możesz sam dokonać wyboru tych lat, przy czym muszą to być kolejne, następujące po sobie lata nawet wówczas, gdy w niektórych z tych lat, przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne.

UWAGA!

Na Twój wniosek do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury ZUS może przyjąć, jako podstawę wymiaru składek okres kolejnych 20 lat kalendarzowych, które wybierzesz z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Wskaźnik podstawy wymiaru składek jest uzależniony od osiągniętych przez Ciebie dochodów. Jeśli miałeś ustalone już prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, możesz do obliczenia podstawy wymiaru emerytury wskazać podstawę wymiaru tej renty w wysokości uwzględniającej kolejne waloryzacje tej podstawy wymiaru lub wnioskować o ustalenie nowej podstawy.

UWAGA!

Jeśli nie złożysz stosownego wniosku, ZUS musi dokonać wyboru na korzystniejszego.

Kwota tzw. wskaźnika podstawy wymiaru emerytury jest dla każdego indywidualna, ponieważ zależy od wysokości osiąganego wynagrodzenia oraz od innych indywidualnych czynników. Oblicza się ją ustalając wysokość wynagrodzenia (tj. podstawę wymiaru składek) oraz wysokość otrzymanego wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, kwoty zasiłku macierzyńskiego, chorobowego, opiekuńczego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku wyrównawczego, świadczenia wyrównawczego lub dodatku wyrównawczego, kwoty zasiłków dla bezrobotnych, zasiłków szkoleniowych za każdy wybrany przez Ciebie rok kalendarzowy. Następnie ustala się przeciętne roczne wynagrodzenie i ustala, jaki jest stosunek procentowy obu tych kwot. Średnia arytmetyczna tych wszystkich kwot (z 10 lat bądź z 20 lat, - jeśli taki wniosek złożyłeś) stanowi wskaźnik podstawy emerytury czy renty

Podstawę wymiaru emerytury ustala się mnożąc indywidualny wskaźnik podstawy wymiaru przez kwotę bazową, którą jest 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne. Kwota bazowa jest ustalana corocznie i obowiązuje od I marca każdego roku kalendarzowego do końca lutego następnego roku kalendarzowego. Od 01.03.2008 r. do 28.02.2008 r. wysokość kwoty bazowej wynosi 2.059,92 zł.

podstawa wymiaru emerytury * wskaźnik podstawy wymiaru emerytury Sposób obliczenia wysokości emerytury.

24 % kwoty bazowej + po 1,3 % podstawy wymiaru emerytury za każdy rok okresów składkowych + po 0,7 % podstawy wymiaru emerytury za każdy rok okresów nieskładkowych.

3. Renta

1) Co zrobić by uzyskać rentę z tytułu niezdolności do pracy?

Decyzję o przyznaniu renty wydaje Prezes tego oddziału ZUS, który mieści się w miejscu Twojego zamieszkania. Postępowanie w sprawie świadczenia powinno być wszczęte na Twój wniosek, ale może taki wniosek złożyć również pełnomocnik (osoba fizyczna, która nie jest ograniczona w zdolności do czynności prawnych i której udzieliłeś pełnomocnictwa), członek najbliższej rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, opiekun społeczny przedstawiciel zakładu pracy, którzy działają za twoją zgodą. Do wniosku o przyznanie renty należy dołączyć:

- * zaświadczenie o stanie zdrowia, wydane przez lekarza prowadzącego leczenie, jak również wszelkie inne dokumenty które posiadasz, a które mogłyby mieć wpływ na ocenę Twojego stanu zdrowia,
- * ankietę tzw. druk ZUS N-10, którą wypełnia zakład pracy,
- * dokumenty potwierdzające przebyte okresy składkowe i nieskładkowe, tj. zaświadczenie wystawione przez zakład pracy tzw. druk ZUS Rp-7, wyjątkowo okresy te mogą być dokumentowane legitymacją ubezpieczeniową zawierającą odpowiednie wpisy, zaświadczeniami wystawianymi przez archiwum. Po złożeniu wniosku wraz z kompletem dokumentów rozpoczyna się procedura przyznawania świadczenia.

2) Warunki przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy

By uzyskać tę formę pieniężnego zabezpieczenia łącznie musisz spełniać następujące warunki:

- * **być niezdolnym do pracy**, o czym orzeknie lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska; niezdolność do pracy jest stopniowa na - niezdolna do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania tej zdolności po przekwalifikowaniu; całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy; częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła - w znacznym stopniu - zdolność do pracy zgodnej z posiadanym przez nią poziomem kwalifikacji; gdy zostanie stwierdzone naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych orzeka się niezdolność do samodzielnej egzystencji.
- * **mieć wymagany okres składkowy i nieskładkowy**, jest on spełniony, gdy okres składkowy i nieskładkowy wynosić będzie łącznie, co najmniej:

- 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała zanim ukończyłeś 20lat;
 - 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
 - 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
 - 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
 - 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, przy czym w tym wypadku wymagane 5 lat powinno przypadać w ciągu ostatnich 10 lat, zanim złożyłeś wniosek o rentę lub w ciągu 10 lat przed powstaniem niezdolności do pracy;
- * niezdolność do pracy musi powstać w czasie trwania okresów składkowych i nieskładkowych bądź najpóźniej w ciągu 18 miesięcy od czasu ich ustania.

UWAGA!

Jeśli udowodniłeś okres składkowy i nieskładkowy w wysokości, co najmniej 20 lat - dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn i jesteś całkowicie niezdolny pracy nie ma znaczenia, kiedy powstała niezdolność do pracy.

Jeśli niezdolność do pracy powstała w wyniku wypadku w drodze do pracy lub z pracy nie musisz udowadniać okresów składkowych i nieskładkowych.

3) Orzekanie o niezdolności do pracy

Po złożeniu wniosku ZUS wyznaczy Ci termin badania lekarskiego. Oceny niezdolności do pracy dokona lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który działa przy każdym oddziale ZUS. Ocenia on:

- * niezdolność do pracy,
 - * jej stopień,
 - * datę powstania niezdolności do pracy,
 - * trwałość lub okres trwania niezdolności do pracy,
-

- * przyczynę niezdolności do pracy i jej związek z innymi okolicznościami,
- * niezdolność do samodzielnej egzystencji,
- * czy konieczne jest przekwalifikowanie zawodowe.

UWAGA!

Jeżeli Twój stan zdrowia, potwierdzony zaświadczeniem lekarskim, uniemożliwia Ci osobiste zgłoszenie się na badanie, to może być przeprowadzone w miejscu Twój ego zamieszkania.

4) Sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS

Jeśli orzeczenie lekarza orzecznika ZUS będzie niekorzystne możesz w terminie 14 dni od jego doręczenia wnieść sprzeciw do komisji lekarskiej ZUS. Komisja lekarska ZUS ma swoją siedzibę z reguły w większych miastach, np., jeśli zamieszkujesz w Szczecinie właściwa komisja lekarska ZUS znajduje się w ZUS w Szczecinie. Pismo, w którym zaskarżać będziesz decyzję lekarza orzecznika należy zaadresować do komisji lekarskiej ZUS, ale złożyć je należy w siedzibie ZUS właściwej dla Twojego miejsca zamieszkania, (czyli tam gdzie składałeś wniosek np. w Szczecinie), bowiem tylko ZUS może przekazać sprzeciw wraz z niezbędnymi aktami komisji lekarskiej ZUS do rozpatrzenia.

W piśmie tym powinieneś wskazać, dlaczego wydana decyzja jest według Ciebie błędna czego nie uwzględnił lekarz orzecznik, co pominął wydając decyzję, a na co badając Ciebie w ogóle nie zwrócił uwagi, pomimo że we wniosku wyraźnie dolegliwość tę wskazywałeś.

Złożony w terminie sprzeciw spowoduje, że ponownie trzyosobowa komisja lekarska ZUS będzie Ciebie badać pod kątem niezdolności do pracy. Od wydanej decyzji nie przysługuje już odwołanie.

UWAGA!

Lekarz orzecznik i komisja lekarska wydają orzeczenie na podstawie dokumentacji dołączonej do wniosku oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania stanu zdrowia co do zasady, mogą wydać orzeczenie bez bezpośredniego badania stanu zdrowia osoby, jeżeli dokumentacja dołączona do wniosku jest wystarczająca do wydania orzeczenia.

5) Decyzja o przyznaniu świadczenia

Na podstawie tak wydanego orzeczenia przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską ZUS, dyrektor ZUS wydaje decyzję o przyznaniu bądź odmowie przyznania renty. Jeśli decyzja ta nie jest satysfakcjonująca, przysługuje Ci prawo wniesienia odwołania do sądu.

6) Wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy

Renta dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy obliczana jest według takiego samego wzoru jak emerytura (patrz.: Od czego zależy wysokość, tzw. starej emerytury). Je-

śli jesteś częściowo niezdolny do pracy wysokość Twojej renty wyniesie 75 % kwoty renty, jaka przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy.

4. Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek ten przysługuje, jeśli masz przyznaną emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy lub rentę rodzinną i jednocześnie:

- * masz ukończone 75 lat, albo
- * jesteś uznany za całkowicie niezdolnego do pracy oraz samodzielnej egzystencji.

UWAGA!

Nie można jednocześnie pobierać dodatku pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego przez ZUS. Jeśli przyznano Ci zasiłek pielęgnacyjny, a wcześniej otrzymywałeś dodatek pielęgnacyjny, fakt ten zgłoś ośrodkowi pomocy społecznej.

Kwota zasiłku pielęgnacyjnego to 153,19 zł, a dla inwalidy wojennego - 229,79 zł.

5. Renta rodzinna

Jest to świadczenie, które przysługuje określonym kategoriom podmiotów, z tego powodu, że osoba dla nich bliska zmarła, a w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy albo spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń oraz pobierała zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne.

1) Dzieci zmarłego

Do renty rodzinnej mają prawo: dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione:

- * do ukończenia 16rokużycia,
- * jeśli się uczą do ukończenia 25 roku życia, jeśli jednak dziecko osiągnęło 25 lat na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, ma prawo do renty do końca tego roku studiów,
- * bez względu na wiek, jeśli są całkowicie niezdolne do pracy, a nie zdolność ta powstała przed ukończeniem 16 roku życia, a w czasie nauki w szkole do ukończenia 25 roku życia.

UWAGA!

Jeśli jesteś sierotą zupełną masz prawo do dodatku do renty rodzinnej, który obecniewynosi287,93zł.

2) Wnuki i rodzeństwo zmarłego

Prawo do renty rodzinnej mają wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, które zostały przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletniości w okresie, co najmniej roku przed śmiercią ubezpieczonego (emeryta lub rencisty), chyba że śmierć była następstwem wypadku, a ponadto nie mają prawa do renty po swoich zmarłych

rodzicach, a gdy rodzice żyją, gdy nie mogą zapewnić im utrzymania albo ubezpieczony (emeryt lub rencista) lub jego małżonek był ich opiekunem ustanowionym przez sąd. Osoby te muszą też spełnić poza tym te same warunki, od jakich uzależnione jest przyznanie renty rodzinnej dzieciom zmarłego.

3) Wdowa i wdowiec

Prawo do renty przysługuje wdowie/wdowcowi, jeśli:

- * w chwili śmierci męża/żony osiągnął wiek 50 lat lub był niezdolny do pracy albo
- * wychowuje, co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie nie zdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

Jeśli nie spełniasz wskazanych wyżej warunków to i tak przysługuje Ci prawo do renty rodzinnej, jeśli:

- * w okresie 5 lat od chwili śmierci męża/żony lub zaprzestania wychowywania dzieci osiągnąłeś 50 lat lub stałeś się niezdolna/niezdolny do pracy,
- * nie masz niezbędnego źródła utrzymania, jednak wówczas renta rodzinna przyznana jest na okres 1 roku od chwili śmierci męża/żony, jeśli zaś uczestniczysz w szkoleniu by uzyskać kwalifikacje do wykonywania pracy zarobkowej - nie dłużej niż przez 2 lata.

4) Rodzice

Rodzice mają prawo do renty rodzinnej, jeżeli zmarły bezpośrednio przed śmiercią przyczynił się do ich utrzymania a ponadto spełniają warunki takie jak dla wdowy/wdowca (dotyczące wieku, niezdolności do pracy lub wychowywania małoletnich osób).

5) Wysokość renty rodzinnej

Jeśli uprawniona jest tylko jedna osoba, renta rodzinna wynosi 85% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu, jeśli są 2 osoby uprawnione 90% tego świadczenia, przy 3 i więcej osobach uprawnionych 95% świadczenia, które przysługiwałoby zmarłemu.

UWAGA!

Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta rodzinna, która musi podlegać podziałowi, jeżeli jest więcej osób uprawnionych.

6. Renta socjalna

Jest to świadczenie pieniężne, które przysługuje osobie:

- * pełnoletniej,
- * całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu,

przy czym naruszenie sprawności organizmu musiało powstać w określonym czasie, tj.:

- przed ukończeniem 18 roku życia,
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia,
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Całkowitą niezdolność do pracy oraz okres jej trwania ustala lekarz orzecznik ZUS na zasadach i w trybie, jak w przypadku ustalania tej niezdolności w przypadku ubiegania się np. o rentę z tytułu niezdolności do pracy (patrz wyżej). Jednak w przypadku renty rodzinnej znaczenie decydujące ma, kiedy powstało naruszenie sprawności organizmu, które w rezultacie doprowadziło do powstania całkowitej niezdolności do pracy.

Pomimo spełnienia wskazanych wyżej warunków renta socjalna nie przysługuje, jeśli nabyłeś prawo do:

- * emerytury,
- * uposażenia wstanie spoczynku,
- * renty z tytułu niezdolności do pracy, jednak jeśli razem z prawem do renty z tytułu niezdolności do pracy masz ustalone prawo do renty rodzinnej i pobierasz tę rentę rodzinną (była ona wyższa lub tę formę wsparcia wybrałeś), w wysokości nie wyższej niż 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (tj. do kwoty 1. 194,92 Zł) możesz ubiegać się o rentę socjalną,
- * renty inwalidzkiej,
- * renty strukturalnej,
- * świadczenia przedemerytalnego lub zasiłku przedemerytalnego,
- * pobierasz świadczenia o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych,
- * jesteś tymczasowo aresztowany albo odbywasz karę pozbawienia wolności,
- * renty rodzinnej w wysokości przekraczającej 200% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (obecnie więcej niż 1.194,92 zł),
- * jesteś właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych przekraczających 5 ha przeliczeniowych lub jako współwłaściciel - masz udział w takiej nieruchomości, który przekracza 5 ha przeliczeniowych.

1) Rodzaje renty socjalnej

- * stała, - jeżeli niezdolność do pracy jest trwała,
- * okresowa, - jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa.

2) Co zrobić by uzyskać rentę socjalną?

Po ustaleniu, że spełniasz wskazane wyżej warunki, aby uzyskać wsparcie finansowe, musisz złożyć wniosek o przyznanie renty socjalnej wraz z dokumentami:

- * zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza leczącego, dokumentację medyczną oraz inne dokumenty mające znaczenie dla wydania orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy,

- * zaświadczenie o okresie uczęszczania do szkoły lub szkoły wyższej,
- * zaświadczenie jednostki prowadzącej studia doktoranckie o okresie odbywania tych studiów,
- * zaświadczenie o okresie odbywania aspirantury naukowej,
- * zaświadczenie wydane przez płatnika składek na ubezpieczenia społeczne określające kwotę osiąganego przychodu oraz okres, na jaki została zawarta umowa z tytułu, której osiągnął jest ten przychód,
- * zaświadczenie o pobieraniu wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy, zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego i o dacie zaprzestania ich pobierania, jeżeli osoba ubiegająca się o rentę socjalną pobiera to wynagrodzenie, zasiłek chorobowy lub świadczenie rehabilitacyjne, wydane przez wypłacającego wynagrodzenie, zasiłek chorobowy lub świadczenie rehabilitacyjne.

Wniosek ten należy złożyć do ZUS właściwego dla Twojego miejsca zamieszkania lub pobytu. Następnie zostaniesz skierowany przez lekarza orzecznika na badanie w celu wydania orzeczenia o niezdolności do pracy. Od orzeczenia lekarza orzecznika przysługuje Ci sprzeciw (patrz: sprzeciw przy świadczeniu rentowym). ZUS na podstawie tego orzeczenia wyda decyzję, w której przyzna bądź odmówi przyznania renty socjalnej. Jeśli przyzna rentę socjalną to jednocześnie ustali okres, przez który renta socjalna przysługuje oraz jej wysokość.

3) Odwołanie od decyzji w sprawie przyznania renty socjalnej

Patrz: procedura podobna jak w przypadku odwołania od decyzji w sprawie emerytury lub renty.

4) Wysokość renty socjalnej

Renta socjalna przyznawana jest w stałej wysokości, która wynosi 84% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, tj. obecnie wynosi kwotę 501,87 zł.

Rozdział 3

Świadczenia socjalne.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Należy przy tym pamiętać, iż rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Brak aktywności ze strony rodziny może skutkować odmową udzielenia pomocy. Musimy pamiętać, że korzystamy z „pomocy” a nie z „opieki” społecznej.

1) Co zrobić by uzyskać pomoc społeczną?

Działania z zakresu pomocy społecznej z mocy ustawy wykonują organy administracji rządowej i samorządowej. Współpracują w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi. **Do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej należą:**

- * regionalne ośrodki polityki społecznej,
- * powiatowe centra pomocy rodzinie,
- * ośrodki pomocy społecznej,
- * domy pomocy społecznej,
- * placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego,
- * placówki opiekuńczo—wychowawcze,
- * ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- * ośrodki wsparcia,
- * ośrodki interwencji kryzysowej.

Wszystkie te ośrodki realizują określone zadania w zakresie pomocy społecznej. Najczęściej jednak Twoją potrzebę zaspokajać będzie ośrodek pomocy społecznej, który realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej w gminie, dotyczące wypłaty różnego rodzaju zasiłków i wydaje skierowania do różnego typu placówek i ośrodków.

By uzyskać pomoc społeczną konieczne jest złożenie w formie pisemnej wniosku. Wyjątkowo pomoc ta może być udzielona z inicjatywy właściwego organu. Wniosek wypełnić należy na urzędowym formularzu, który pobrać należy z ośrodka pomocy społecznej. Tak wypełniony wniosek wraz z odpowiednią dokumentacją uzasadniającą przyznanie pomocy społecznej należy złożyć do ośrodka pomocy społecznej właściwego dla Twojego miejsca zamieszkania. Jeśli wniosek dotyczy osoby bezdomnej właściwym ośrodkiem pomocy społecznej jest ośrodek położony w gminie ostatniego miejsca zameldowania bezdomnego na pobyt stały. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby, w sprawach niecierpiących zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.

UWAGA!

Jeśli pracownik socjalny stwierdzi dysproporcję między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową osoby lub rodziny, z której wynika, że osoba ta lub rodzina jest w stanie przewyciężyć trudną sytuację życiową, wykorzystując własne zasoby majątkowe, np. posiadając znaczne zasoby finansowe, wartościowe przedmioty czy nieruchomości, można odmówić przyznania świadczenia.

Dyrektor ośrodka pomocy społecznej / do podejmowania decyzji mogą być upoważnieni również inni pracownicy ośrodka / podejmuje decyzję w przedmiocie przyznania określonego świadczenia, po zapoznaniu się z wnioskiem i załączoną dokumentacją oraz z przeprowadzonym wywiadem środowiskowym. Tak podjęte rozstrzygnięcie jest decyzją administracyjną, która powinna zawierać: oznaczenie organu, który ją wydał, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

2) Odwołanie od decyzji dyrektora ośrodka pomocy społecznej

Od niekorzystnej decyzji dyrektora ośrodka pomocy społecznej przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Odwołanie to wnieść należy za pośrednictwem dyrektora ośrodka pomocy społecznej, który Twój wniosek przekaże do rozpatrzenia SKO. Czas złożenia odwołania wynosi 14 dni od dnia otrzymania niezadowolającej decyzji, chyba że byłes obecny przy jej ogłoszeniu -to termin 14 dni, ale od dnia ogłoszenia. Odwołanie nie wymaga szczególnego uzasadnienia, wystarczające jest, gdy z jego treści wynika, że jesteś niezadowolony z decyzji. Pomoc społeczna jest zróżnicowana i dotyczyć może zarówno pomocy o charakterze rzeczowym, niepieniężnym, jak też pieniężnym.

1. Świadczenia niepieniężne

Są nimi:

- * praca socjalna,
- * bilet kredytowany,
- * składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- * składki na ubezpieczenia społeczne,
- * pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- * sprawienie pogrzebu,
- * poradnictwo specjalistyczne, jest to w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód,

- * interwencja kryzysowa, to specjalistyczna pomoc psychologiczna, a w zależności od potrzeb - poradnictwo socjalne lub prawne, w sytuacjach uzasadnionych - schronienie do 3 miesięcy,
- * schronienie, następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych,
- * posiłek, jest to pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługująca osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić,
- * niezbędne ubranie, następuje przez dostarczenie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku,
- * usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- * specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- * mieszkanie chronione,
- * pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- * opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej,
- * pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych,
- * szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze.

1) Kiedy przysługują?

Masz prawo do pomocy niepieniężnej, gdy znajdujesz się w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2. Świadczenia pieniężne

1) Kiedy przysługują?

Prawo do świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej przysługuje, gdy jednocześnie znajdujesz się w:

- * trudnej sytuacji życiowej, określonej wyżej;
- * trudnej sytuacji finansowej.

Trudna sytuacja finansowa to nie każda sytuacja bytowa, która nie pozwala na zaspokojenie podstawowych potrzeb, lecz sytuacja, gdy spełniasz tzw. kryterium dochodowe.

Spełnienie tzw. kryterium dochodowego decyduje o przyznaniu pomocy pieniężnej.

Wysokość kryterium dochodowego zależy od tego, komu ma przysługiwać pomoc, a więc inna jest jego wysokość dla osoby samotnie gospodarującej, tj. prowadzącej jednoosobowe gospodarstwo domowe, a inna dla osób żyjących w gospodarstwie rodzinnym, które tworzą osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

KRYTERIUM DOCHODOWE OSOBY SAMOTNIE GOSPODARUJĄCEJ MAX 4 7 7 ZŁ	KRYTERIUM DOCHODOWE NA OSOBĘ W RODZIMIE MAX 351 ZŁ	KRYTERIUM DOCHODOWE RODZINY MAX 351 ZŁ * LICZBA OSÓB W RODZINIE
--	--	--

2) Sposób ustalenia kryterium dochodowego

Kryterium dochodowe zależy od osiągniętych dochodów. Obliczając je należy zsumować miesięczne przychody za okres z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku. Bez znaczenia jest, z jakiego tytułu i źródła przychody te otrzymujesz. Do dochodu nie wliczasz:

- * miesięcznych obciążeń związanych z podatkiem dochodowym od osób fizycznych,
- * składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz ubezpieczenia społeczne,
- * kwoty alimentów świadczonych na rzecz innych osób,
- * jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego, wartości świadczeń w naturze oraz świadczenia przysługującego osobie bezrobotnej na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

UWAGA!

Jeśli w ciągu 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku lub w okresie pobierania świadczenia z pomocy społecznej otrzymałeś jednorazowo dochód, którego wartość przekracza 5-krotnie kwotę:

- 1) kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, w przypadku osoby samotnie gospodarującej,

2) kryterium dochodowego rodziny, w przypadku osoby w rodzinie, kwotę tą należy rozliczyć w równych częściach na 12 kolejnych miesięcy, poczynając od miesiąca, w którym dochód został wypłacony. Tak, więc pomoc pieniężna należna jest w istocie osobom o najniższych dochodach.

3. Zasiłek stały

Jest to obowiązkowa, stała forma pomocy pieniężnej przysługująca osobie:

- * pełnoletniej,
- * całkowicie niezdolnej do pracy z powodu:
 - wieku, w przypadku kobiet, gdy mają one ukończone 60 lat, w przypadku mężczyzn - ukończone 65 lat,
 - niepełnosprawności, co wynika z orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, zaliczenia do I lub II grupy inwalidów lub legitymowania się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- * której dochód jest niższy od kryterium dochodowego zależnie od tego, czy jest to osoba samotnie gospodarująca czy też osoba żyjąca w rodzinie. Wszystkie wskazane warunki muszą wystąpić łącznie!

Zasiłek stały przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej - gdy zasiłek ma być tej osobie przyznany, maksymalnie w wysokości 418 zł albo dochodem na osobę w rodzinie - gdy dotyczy osoby pozostającej w gospodarstwie rodzinnym.

UWAGA!

Od dnia 1 października 2008 r. maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 444 zł, jednak zasiłek stały nie może być niższy niż 30 zł.

Jeśli masz przyznaną rentę socjalną, świadczenie pielęgnacyjne lub dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka nie przysługuje ci zasiłek stały!

4. Zasiłek okresowy

Jest to pomoc pieniężna, przyznana na czas określony, ustalony przez ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy, która przysługuje w przypadku długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, możliwości otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- * osobie samotnie gospodarującej bądź rodzinie,
- * jeśli dochód jest niższy od kryterium dochodowego - osoby samotnie gospodarującej, - gdy osoby tej zasiłek ma dotyczyć, bądź kryterium dochodowego rodziny - gdy zasiłek ma być przyznany rodzinie.

Zasiłek okresowy jest przyznawany do wysokości stanowiącej różnicę między kryterium dochodowym a dochodem osoby samotnie gospodarującej, - gdy zasiłek ma być tej osobie przyznany, albo dochodem rodziny - gdy dotyczy rodziny. Minimalną kwotą tego zasiłku docelowo od 2008r. jest 50 % różnicy między kryterium do-

chodowym a posiadanym dochodem. Na przykład, jeśli osiągasz dochód w kwocie 377 zł, jesteś osobą samotnie gospodarującą, to maksymalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 100 zł, minimalna - 50 zł 477 zł (kryterium dochodowe) - 377 zł (dochód) - 100 zł - jest to różnica między kryterium dochodowym a dochodem 50% z x 100 zł = 50 zł - 50% różnicy między kryterium dochodowym a dochodem.

UWAGA!

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł i nie wyższa niż 418 zł miesięcznie.

5. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest to pomoc pieniężna przyznana w celu zaspokojenia niezbędnej, określonej potrzeby bytowej, np.

- * na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia,
- * zakup opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- * drobnych remontów i napraw w mieszkaniu,
- * kosztów pogrzebu,
- * bilet kredytowany.

Taki zasiłek może być też przyznany osobom bezdomnym i innym osobom nie mającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

UWAGA!

Niezależnie od dochodu zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Jeśli wartość tego zasiłku nie przekracza odpowiedniego kryterium dochodowego nie podlega on zwrotowi.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie przekraczającej kryterium dochodowe może być przyznany zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Poza tym w ramach pomocy pieniężnej można zwrócić się do ośrodka pomocy społecznej o przyznanie:

- * zasiłku lub pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie, której warunki określa umowa zawarta między zainteresowanym a gminą,
- * pomocy dla rodzin zastępczych,
- * pomocy na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- * świadczenia pieniężnego na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców.

6. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- * zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- * świadczenia opiekuńcze i zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- * zapomoga wypłacana przez gminy a związana z urodzeniem się dziecka,
- * jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Przed wskazaniem procedur dotyczących przyznania świadczeń istotne jest wyjaśnienie znaczenia niektórych pojęć, których potoczne rozumienie jest zupełnie inne, a mają one decydujące znaczenie dla ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych. Są to: **Dochód** - przeciętny dochód uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, np. jeśli starasz się o świadczenie na okres zasiłkowy 2008-2009r. musisz przedstawić dochód za rok 2007.

Dziecko - jest to dziecko własne, małżonka, przysposobione oraz dziecko w sprawie, którego toczy się postępowanie o przysposobienie oraz dziecko znajdujące się pod opieką prawną.

Dziecko niepełnosprawne - to dziecko w wieku do ukończenia 16 roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. **Okres zasiłkowy** - oznacza to okres od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych. **Osoba ucząca się** - to osoba pełnoletnia, ucząca się, niepozostająca na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub w związku z ustaleniem wyrokiem sądowym lub ugodą sądową prawa do alimentów z ich strony.

Opiekun faktyczny - to osoba faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu rodzinnego o przysposobienie dziecka, a więc nie każda osoba zajmująca się opieką nad dzieckiem.

Rodzina - oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25 roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25 rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne; do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Rodzina wielodzietna - to rodzina wychowująca troje i więcej dzieci mających prawo do zasiłku rodzinnego.

Osoba samotnie wychowująca dziecko - to panna, kawaler, wdowa, wdowiec, osoba pozostająca w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osoba rozwiedziona chyba, że wychowuje wspólnie, co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem.

1) Co zrobić, żeby uzyskać świadczenie rodzinne?

By uzyskać świadczenie rodzinne konieczne jest w pierwszej kolejności pobranie formularza wniosku. Następnie musisz uważnie wypełnić formularz i złożyć go do właś-

ciwego organu nim wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne, np. jeśli mieszka w Szczecinie będzie to Prezydent Miasta. Wniosek ten najlepiej złożyć do dnia 10-go każdego miesiąca, bowiem złożony po tej dacie spowoduje, że świadczenie będzie przyznane i wypłacone do ostatniego dnia następnego miesiąca. W przypadku, gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 lipca świadczenia rodzinne przysługujące za miesiąc wrzesień wypłacone będzie do dnia 30 września, gdy zaś taki wniosek z dokumentami złoży w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września, świadczenia rodzinne przysługujące za miesiąc wrzesień wypłacone zostanie do dnia 31 października.

We wniosku powinieneś wskazać dane dotyczące:

- * osoby występującej o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, numer PESEL, numer NIP a w przypadku cudzoziemców wpisać odpowiedni numer identyfikacji (numer paszportu),
- * dzieci pozostających na utrzymaniu uprawnionego do złożenia wniosku, nazwisko, numer PESEL, datę urodzenia, stan cywilny.

Do wniosku należy dołączyć odpowiednio:

- * zaświadczenia o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych każdego pełnoletniego członka rodziny, wydane przez właściwy urząd skarbowy,
- * zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów,
- * oświadczenie o deklarowanych dochodach osiągniętych przez osoby podlegające przepisom o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne,
- * inne zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, w tym:

- skrócony odpis aktu urodzenia dziecka lub inny dokument urzędowy potwierdzający wiek dziecka,
- orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- prawomocny wyrok sądu rodzinnego stwierdzający przysposobienie lub zaświadczenie sądu rodzinnego lub ośrodka adopcyjno-opiekuńczego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka,
- prawomocny wyrok sądu rodzinnego orzekający rozwód lub separację,
- orzeczenie sądu rodzinnego o ustaleniu opiekuna prawnego dziecka,
- zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły lub szkoły wyższej,
- zaświadczenie pracodawcy o terminie urlopu wychowawczego i okresie, na jaki został udzielony oraz o okresach zatrudnienia, zaświadczenie organu emerytalno – rentowego stwierdzające, że dana osoba była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych.

Świadczenia rodzinne, poza dodatkiem z tytułu: urodzenia się dziecka, rozpoczęcia przez dziecko roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania, ustalane są na **okres zasiłkowy**. Jest to okres od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego, tj. do 31 sierpnia roku następnego.

Jeśli świadczenie rodzinne zależy od niepełnosprawności, a orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Gdy orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności utraci ważność, a osoba niepełnosprawna uzyska ponownie orzeczenie o niepełnosprawności lub odpowiednim stopniu niepełnosprawności stanowiące kontynuację poprzedniego orzeczenia, prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności ustala się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin ważności poprzedniego orzeczenia, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym osoba złożyła wniosek o kontynuację świadczenia rodzinnego.

Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

UWAGA!

Otrzymasz zasiłek rodzinny za wrzesień, jeżeli dziecko lub osoba ucząca się legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności po ukończeniu nauki w szkole zostało przyjęte, w tym samym roku kalendarzowym, do szkoły wyższej.

Wójt, burmistrz, prezydent miasta podejmuje decyzję w przedmiocie przyznania określonego świadczenia, po zapoznaniu się z wnioskiem i załączoną dokumentacją oraz jeśli uzna to za konieczne np. gdy istnieje wątpliwość, co do samotnego wychowywania dziecka zażąda przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i zażąda od organów pomocy społecznej znajdujących się tam dokumentacji. Tak podjęte rozstrzygnięcie jest decyzją administracyjną, która powinna zawierać: oznaczenie organu, który ją wydał, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji.

UWAGA!

Jeśli decyzja jest zgodna z Twoim żądaniem, może ona nie zawierać uzasadnienia.

2) Odwołanie od decyzji wójt a, burmistrz a, prezydent a miasta

Od niekorzystnej decyzji przysługuje odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego. Odwołanie to należy wnieść za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, a organ ten wniosek przekaże do rozpatrzenia SKO. Czas złożenia odwołania wynosi 14 dni od dnia otrzymania niezadowolającej decyzji chyba, że byłeś obecny przy jej ogłoszeniu - to termin 14 dni, ale od dnia ogłoszenia. Odwołanie nie wymaga szczególnego uzasadnienia, wystarczające jest, gdy z jego treści wynika, że jesteś niezadowolony z decyzji.

3) Kiedy zostaniesz zobowiązany do zwrotu pobranych świadczeń?

Obowiązek zwrotu świadczeń rodzinnych ciąży na Tobie, jeśli pobrałeś nienależnie świadczenie rodzinne. Nienależnie pobranym świadczeniem jest:

- * świadczenie rodzinne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych albo wstrzymanie wypłaty świadczeń rodzinnych w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca te świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania
- * świadczenia rodzinne przyznane lub wypłacone na podstawie fałszywych zeznań lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę pobierającą te świadczenia.
- * świadczenia rodzinne wypłacone w przypadku w którym osoba stała się uprawniona do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

To organ właściwy musi wydać decyzję, w której ustali należność podlegającą zwrotowi. Decyzji takiej nie wyda jeżeli od terminu pobrania tych świadczeń upłynęło więcej niż 10 lat. Jeśli nadal otrzymujesz świadczenia rodzinne, to kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych będą potrącane z tych świadczeń, które otrzymujesz.

UWAGA!

Organ, który wydał decyzję w sprawie nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, może umorzyć kwotę nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny. W związku z tym musisz złożyć odpowiedni wniosek, wskazując okoliczności wyjątkowe, dotyczącej sytuacji rodzinnej.

Poza tym decyzję taką można zaskarżyć, wnosząc w terminie 14 dni odwołanie, z którego treści wynikać będzie niezadowolenie z wydanej decyzji.

UWAGA!

Jeśli zmieniła się sytuacja rodzinna lub dochodowa, czy nienależnie pobrano świadczenie rodzinne właściwy organ (wójt, burmistrz, prezydent miasta) oraz marszałek województwa mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić wydaną decyzję.

7. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny jest to świadczenie pieniężne, które ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Jednocześnie przyznanie zasiłku rodzinnego jest warunkiem koniecznym by uzyskać którykolwiek z dodatków do zasiłku rodzinnego.

1) Komu przysługuje

Zasiłek rodzinny należy się rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka, które:

- * nie ukończyło 18 lat,
- * ukończyło 18 rok życia, ale uczy się w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia.

UWAGA!

Jeśli dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej i ma orzeczony umiarkowany albo znaczny stopień niepełnosprawności zasiłek rodzinny przysługuje do czasu ukończenia przez dziecko 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Warunkiem przyznania zasiłku rodzinnego jest znajdowanie się w trudnej sytuacji bytowej, a więc takiej, w której dochód na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504 zł. Gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne dochód ten nie może przekraczać kwoty 583 zł. Jeśli jednak dochód przekroczy dopuszczalną wysokość, ale o kwotę nie większą niż 48 zł (najniższa kwota zasiłku rodzinnego) zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym zasiłek rodzinny nie przysługuje.

UWAGA!

Jeśli nie przysługiwał Ci zasiłek rodzinny, a w związku z tym określone dodatki do zasiłku rodzinnego z tego powodu, że przekraczałeś dopuszczalne kryterium dochodowe, a obecnie urodziło Ci się kolejne dziecko, to przelicz swój dochód ponownie, ponieważ zwiększyła się liczba członków rodziny i już teraz możesz spełniać kryterium dochodowe.

Pomimo spełnienia wskazanych wyżej kryteriów zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeśli: dziecko lub osoba ucząca się pozostaje w związku małżeńskim, dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej,

osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie,

dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko,

osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimen-

tacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica z wyjątkiem sytuacji, gdy rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje, ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone, sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka.

2) Wysokość zasiłku

Kwota zasiłku jest uzależniona od wieku dziecka. Od 1 września 2007 r. wysokość zasiłku wynosi:

- * gdy dziecko nie ukończyło 5 roku życia - 48,00 zł,
- * od 5 roku życia do 18 roku życia - 64,00 zł,
- * od 18 roku życia do 24 roku życia - 68zł.

3) Dodatki do zasiłku rodzinnego

Przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego, uzależnione jest od nabycia prawa do zasiłku rodzinnego. Z uwagi na to, że inny jest cel każdego z nich, dlatego niezbędne jest spełnienie dodatkowych kryteriów, określonych odrębnie dla każdego z dodatków.

8. Należność z tytułu urodzenia dziecka

Aktualnie, jeśli urodzi się dziecko możliwe są 3 różne, niezależne od siebie formy wsparcia.

1) Dodatek z tytułu urodzenia dziecka

Przysługuje on **jednorazowo w wysokości 1000 zł**, matce, ojcu dziecka bądź opiekunowi prawnemu lub faktycznemu, tj. jeśli przysługuje im prawo do zasiłku rodzinnego na to dziecko. By uzyskać dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jeżeli nie nabyłeś prawa do zasiłku rodzinnego, musisz złożyć wniosek o jego przyznanie i dopiero wówczas możesz ubiegać się o dodatek z tytułu urodzenia dziecka. Dodatek przysługuje na każde urodzone dziecko.

UWAGA!

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka możesz otrzymać do czasu ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka - tzw. „becikowe”.

Świadczenie to przysługuje jednorazowo w kwocie 1.000 zł matce, ojcu albo opiekunowi prawnemu niezależnie od osiągniętych dochodów.

UWAGA!

Nie musisz mieć ustalonego prawa do zasiłku rodzinnego, by otrzymać jednorazową zapomogę.

Wniosek o wypłatę zapomogi należy złożyć w formie pisemnej wraz z następującymi dokumentami:

- * dokument stwierdzający tożsamość osoby ubiegającej się o przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka np. dowód osobisty,
- * skrócony odpis aktu urodzenia dziecka lub inny dokument urzędowy potwierdzający datę urodzenia dziecka,
- * pisemne oświadczenie, że na dziecko nie została już pobrana jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (np. przez drugi ego z rodziców).

Wniosek ten, należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Spóźnienie się ze złożeniem wniosku spowoduje że zasiłek nie zostanie przyznany bo organ wniosek taki pozostawi bez rozpoznania.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka przyznawana przez radę gminy z tytułu urodzenia dziecka - tzw. becikowe gminne.

Rada gminy może podjąć decyzję o wsparciu swoich mieszkańców jednorazową zapomogą pieniężną z tytułu urodzenia dziecka. Wówczas podjęta zostanie uchwała która określi zasady przyznawania i wypłaty tego wsparcia finansowego.

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.

Ta forma wsparcia finansowego przysługuje matce, ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu lub prawnemu dziecka, którzy wykonują opiekę nad dzieckiem, gdy:

- * spełniają określone kryterium dochodowe, o czym była mowa wyżej,
- * są uprawnieni do urlopu wychowawczego.

UWAGA!

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego przysługuje w czasie, kiedy korzystasz z urlopu wychowawczego, ale nie dłużej niż przez okres:

- 24 miesięcy kalendarzowych;
- 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności. Uprawnionym przysługuje na jedno dziecko tylko jeden dodatek, bez względu na to ilu osobom przysługuje urlop wychowawczy.

Nie otrzymasz dodatku, gdy:

- * przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego byłeś zatrudniony krócej niż 6 miesięcy,
- * pracujesz zarobkowo,
- * dziecko będzie przebywało w żłobku, przedszkolu lub innej placówce, która zapewnia całodobową opiekę, co najmniej 5 dni w tygodniu oraz gdy zaprzestano osobistej nad nim opieki,
- * korzystasz w czasie urlopu wychowawczego z zasiłki macierzyńskiego. **Wyso-**

kość dodatku - 400 zł miesięcznie. Dodatek ten przysługuje również za niepełny miesiąc kalendarzowy w wysokości 1/30 za każdy dzień.

9. Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Jest to wsparcie finansowe dla matki lub ojca, opiekuna faktycznego albo opiekuna prawnego dziecka, osoby uczącej się, jeżeli oboje rodzice nie żyją, jeżeli osoby te:

- * spełniają kryterium dochodowe, o czym była mowa wyżej;
- * samotnie wychowują dzieci (patrz definicje).

Warunkiem uzyskania świadczenia jest niemożność zasądzenia alimentów, ponieważ drugi z rodziców nie żyje albo ojciec dziecka jest nieznan, powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

1) Wysokość dodatku

Dodatek przysługuje w wysokości 170 zł miesięcznie na jedno dziecko, jeśli masz więcej dzieci na wszystkie możesz otrzymać nie więcej niż 340 zł (np., jeśli masz dwoje dzieci -otrzymasz 340zł, podobną kwotę otrzymasz, jeśli masz troje i więcej dzieci).

Kwota dodatku ulega podwyższeniu o 80 zł na dziecko:

- * jeśli masz więcej dzieci to maksymalnie o 160zł,
- * jeśli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

10. Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Ta forma pieniężnego wsparcia przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu lub opiekunowi prawnemu dziecka, jeśli:

- * masz przyznany zasiłek rodzinny,
- * liczba dzieci, na które przyznano zasiłek rodzinny wynosi, co najmniej troje.

Wysokość dodatku wynosi 80 zł miesięcznie.

1) Dodatki związane z nauką

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Przysługuje on matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka a także osobie uczącej się, którym przyznany jest zasiłek rodzinny, na pokrycie większych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka niepełnosprawnego i tak:

- * jeśli dziecko legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności - do 16 roku życia,
- * jeśli dziecko legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności - powyżej 16 roku do ukończenia 24 roku życia.

Wysokość dodatku.

Kwota dodatku zależna jest od wieku dziecka:

- * na dziecko do ukończenia przez nie 5 roku życia -wynosi 60 zł,
- * na dziecko powyżej 5 roku życia - wynosi 80 zł.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się, którym przyznany jest zasiłek rodzinny, na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego. Jest to świadczenie przyznawane raz do roku w związku z rozpoczęciem nowego roku szkolnego. **Wysokość dodatku** wynosi 100 zł.

Wniosek o wypłatę składa się w terminie 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia roku szkolnego.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

Przysługuje on matce, ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu lub osobie uczącej się, jeśli mają przyznany zasiłek rodzinny. Dodatek przyznaje się z powodu:

- * zamieszkiwania dziecka w innej miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności - w wysokości 90 zł miesięcznie na dziecko;
- * dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej - w wysokości 50 zł miesięcznie na dziecko. Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego.

11. Świadczenia opiekuńcze

Jest to finansowa forma wsparcia z tytułu niepełnosprawności lub ukończenia 75 roku życia.

1) Zasiłek pielęgnacyjny

Jest to forma pomocy, która przysługuje w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- * niepełnosprawnemu dziecku,
- * osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- * osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, która legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, ale tylko, jeśli niepełnosprawność ta powstała przed ukończeniem 21 roku życia,
- * osobie, która ukończyła 75 lat.

Nabycie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Pomimo tego, że należysz do osób wyżej wymienionych, zasiłek pielęgnacyjny **nie przysługuje**:

- * osobie, która nabyła uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przez ZUS,
- * osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt osoby i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Wysokość zasiłku pielęgnacyjnego wynosi 153 zł miesięcznie.

2) Świadczenie pielęgnacyjne

Jest to forma pomocy pieniężnej, która przysługuje, jeśli zrezygnujesz z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym. Zasiłek ten otrzyma matka lub ojciec albo opiekun faktyczny dziecka, który:

- * legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- * legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności, jeśli nie jest ono określone, jako znaczne, jednak by otrzymać świadczenie pielęgnacyjne konieczne jest w tym wypadku, by lekarz orzecznik w orzeczeniu tym wskazał jednocześnie, że:

- dziecko wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczne jest stałe współdziałanie, na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Warunkiem przyznania świadczenia pielęgnacyjnego jest znajdowanie się w trudnej sytuacji materialnej, a więc takiej, w której dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza 583 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne **nie będzie przysługiwało, jeżeli:**

- * osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego albo wcześniejszej emerytury na to dziecko,
- * osoba wymagająca opieki:

- pozostaje w związku małżeńskim,
 - została umieszczona w rodzinie zastępczej albo w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, przez co najmniej 5 dni w tygodniu z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej,
 - * osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie.
-

Rozdział 4

Sprawy związane z zatrudnieniem i bezrobociem.

1) Pracownik w sądzie pracy

Sąd pracy jest pewną wydzieloną jednostką organizacyjną (wydziałem) sądów rejonowych i sądów okręgowych. Postępowanie przed tymi sądami jest znacznie uproszczone. Ma ułatwić pracownikowi dochodzenie swych roszczeń w odformalizowanym postępowaniu sądowym. Jednocześnie sąd ma czuwać nad ochroną pracownika, pociągać go o skutkach dokonywanych czynności, jak też niezbędnych czynności może dokonywać sam z urzędu.

Jednak nie każda osoba wykonująca pracę zarobkową jest pracownikiem, który swych praw może dochodzić przed sądem pracy. Jest nim wyłącznie osoba, która została zatrudniona **na podstawie stosunku pracy tj. na podstawie:**

- * umowy o pracę,
- * powołania,
- * mianowania,
- * wyboru,
- * spółdzielczej umowy o pracę.

Inne formy zatrudnienia, np. umowa zlecenia, umowa agencyjna, umowa o dzieło, pomimo że otrzymujesz za nie wynagrodzenie nie stanowią podstawy do powstania stosunku pracy, a tym samym naruszonych praw nie możesz dochodzić przed sądem pracy, ale w postępowaniu cywilnym, prowadzonym na zasadach ogólnych.

2) Pozew do sądu pracy

Sądem, do którego możesz złożyć pozew ze stosunku pracy jest ten sąd, który położony jest w okręgu:

- * gdzie znajduje się zakład pracy pracodawcy, mieszka lub ma siedzibę pracodawca,
- * gdzie praca jest, była lub miała być wykonywana. **Sąd rejonowy - sąd pracy** rozpoznaje pozew o:
 - * ustalenie istnienia stosunku pracy,
 - * uznanie bezskuteczności wypowiedzenia stosunku pracy,
 - * przywrócenie do pracy i przywrócenie poprzednich warunków pracy lub płacy oraz łącznie z nimi dochodzone roszczenia o odszkodowanie w przypadku nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy wypowiedzenia oraz rozwiązania stosunku pracy,
 - * sprawy dotyczące kar porządkowych i świadectwa pracy oraz roszczenia z tym związane.

3) Forma pozwu

W sprawach z zakresu prawa pracy sąd przystąpi do rozpoznania żądania, które może zostać złożone zarówno w formie pisemnej, jak również ustnej do protokołu. Jeśli wnosisz pozew na piśmie powinien on zawierać:

- * dokładne oznaczenie Twoich danych oraz danych pracodawcy z podaniem adresów,
- * wskazanie, czego się domagasz,
- * uzasadnienie z krótkim opisem sytuacji,
- * podpis.

Jeśli nie reprezentuje Cię adwokat lub radca prawny możesz zgłosić w sądzie właściwym ustnie do protokołu powództwo oraz treść środków odwoławczych i innych pism procesowych.

Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy jest wolne od opłat sądowych.

4) Jakie roszczenia przysługują Ci w wypadku utraty pracy?

Sposób ochrony praw przed sądem pracy zależeć będzie od:

- * długości zatrudnienia u pracodawcy,
- * rodzaju umowy o pracę - na czas określony, okres próbny, na czas nieokreślony,
- * formy rozwiązania umowy o pracę - za wypowiedzeniem, bez wypowiedzenia.

5) Utraciłeś pracę w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę, a byłeś zatrudniony na czas nieokreślony

Wypowiedzenie umowy o pracę jest to oświadczenie jednej ze stron o rozwiązaniu umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia i z upływem tego okresu stosunek pracy ustaje. W okresie wypowiedzenia pracownik zobowiązany jest dalej świadczyć pracę pracodawcy, chyba że przebywać będzie na urlopie wypoczynkowym.

O obowiązującym u pracodawcy okresie wypowiedzenia powinieneś być poinformowany na piśmie w terminie 7 dni od zawarcia umowy o pracę (według ustawy okres wypowiedzenia wynosi 2 tygodnie, — gdy byłeś zatrudniony krócej niż 6 miesięcy, 1 miesiąc, gdy byłeś zatrudniony dłużej niż 6 miesięcy a nie krócej niż 3 lata, 3 miesiące, - gdy byłeś zatrudniony dłużej niż 3 lata). Umowa jednak rozwiązuje się dopiero w sobotę lub w ostatnim dniu miesiąca, nawet wtedy, gdy minął już określony z pracodawcą lub ustawą termin wypowiedzenia (np., jeśli wypowiedzenie otrzymasz 20 maja 2008 r. a termin wypowiedzenia określony został na 3 miesiące, rozwiązanie stosunku pracy nastąpi dopiero 31 sierpnia 2008 r.).

Zarówno Ty jaki Twój pracodawca w takiej formie możecie rozwiązać umowę o pracę jednak, gdy dokonuje tego pracodawca, wypowiedzenie musi spełniać następujące wymogi:

- * forma pisemna,
- * podanie przyczyny wypowiedzenia, która musi być uzasadniona, konkretna, zindywidualizowana, np. brak dyscypliny w miejscu pracy, długotrwała uzasadniona nieobecność, ujawnianie informacji objętych tajemnicą, wykorzystywanie urządzeń służbowych do celów prywatnych, reorganizacja zakładu pracy, modernizacja zakładu pracy, itp.,

- * pouczenie o terminie i sposobie odwołania do sądu pracy,
- * pracodawca o zamiarze wypowiedzenia musi na piśmie zawiadomić zakładową organizację związkową, jeśli taka działa, podając przyczynę uzasadniającą rozwiązanie umowy o pracę (opinia zakładowej organizacji związkowej nie jest dla pracodawcy wiążąca, ale musi ją uzyskać, zanim zechce wypowiedzieć umowę o pracę).

UWAGA!

Pracodawca nie może wypowiedzieć umowy o pracę pracownikowi, któremu brakuje nie więcej niż 4 lata do osiągnięcia wieku emerytalnego, jeżeli okres zatrudnienia umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury z osiągnięciem tego wieku, kobiecie w ciąży lub pobierania zasiłku macierzyńskiej, jak również nie może wypowiedzieć umowy o pracę w czasie urlopu pracownika, a także w czasie innej usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy, jeżeli nie upłynął jeszcze okres uprawniający do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, chyba że ogłoszono upadłość lub likwidację pracodawcy.

Jeśli pracodawca:

- * nie zasadnie wypowiedział umowę o pracę (przyczyna wypowiedzenia nie jest konkretna, np. ogólnie stwierdzone niewłaściwe wywiązywanie się z obowiązków),
- * naruszył przepisy o wypowiedzaniu umów (nie spełnił choćby jednego z ww. wymogów, zastosował nieznaną ustawie okres wypowiedzenia bądź okres wypowiedzenia inny niż ten, ustalony z pracodawcą), to swoich praw możesz dochodzić przed sądem pracy. Przysługuje Ci żądanie:
- * uznania wypowiedzenia za bezskuteczne pod warunkiem, że nie upłynął jeszcze termin wypowiedzenia umowy,
- * jeśli termin wypowiedzenia już upłynął:

— przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach,

— odszkodowania, które wyniesienie równowartość wynagrodzenia za okres od 2 tygodni do 3 miesięcy, nie niższe od wynagrodzenia, które przysługiwało za okres wypowiedzenia. Odwołanie od wypowiedzenia umowy o pracę należy wnieść do sądu pracy w ciągu 7 dni od dnia doręczenia pisma wypowiedzającego umowę o pracę.

UWAGA!

Sąd pracy może nie uznać żądania o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne lub przywrócenia do pracy, jeśli ustali, że jest to niemożliwe lub niecelowe np. ze względu na likwidację stanowiska pracy pracownika i brak środków utrzymania dotychczasowego stanu zatrudnienia, poważny konflikt z przełożonym, zwłaszcza zawiniony przez pracownika, wielokrotne nieusprawiedliwione nieobecności pracownika i używanie alkoholu w pracy, szczególnie naganne inne zachowanie pracownika, w takim przypadku sąd pracy orzeknie o odszkodowaniu.

Jeśli podjąłeś pracę w wyniku przywrócenia do pracy przez sąd, masz prawo do wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy, nie więcej jednak niż za 2 miesiące, a gdy okres wypowiedzenia wynosił 3 miesiące, nie więcej niż za 1 miesiąc.

6) Utraciłeś pracę w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na okres próbny

Zasadą jest, że umowa o pracę zawarta na okres próby rozwiązuje się z upływem okresu, na jaki została zawarta. Możliwe jest też jej rozwiązanie przed upływem tego terminu za wypowiedzeniem. Wypowiedzenie to w formie pisemnej, zawierające pouczenie o terminie i sposobie wniesienia odwołania do sądu, nie musi zawierać uzasadnienia zaś okres wypowiedzenia wynosi:

- * 3 dni robocze, jeżeli okres próbny jest krótszy niż 2 tygodnie,
- * 1 tydzień, gdy okres próbny jest dłuższy niż 2 tygodnie a krótszy niż 3 miesiące,
- * 2 tygodnie, gdy okres próbny wynosi 3 miesiące.

Jeśli pracodawca naruszył przepisy, wypowiadając umowę zawartą na okres próbny przysługuje Ci wyłącznie odszkodowanie, które stanowi ekwiwalent pieniężny w wysokości wynagrodzenia za czas do którego umowa miała trwać.

7) Utraciłeś pracę w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony

Wypowiedzenie umowy zawartej na czas określony jest możliwe tylko wtedy, gdy zawierając umowę strony ustaliły możliwość wcześniejszego jej rozwiązania, przy czym musiała to być umowa zawarta na okres, co najmniej dłuższy niż 6 miesięcy. Wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas określony, dłuższy niż 6 miesięcy sporządzone w formie pisemnej i zawierające pouczenie o terminie i sposobie wniesienia odwołania do sądu, nie musi zawierać uzasadnienia, zaś okres wypowiedzenia wynosi 2 tygodnie.

Jeśli pracodawca naruszył przepisy, wypowiadając umowę zawartą na czas określony przysługuje ci wyłącznie odszkodowanie, które stanowi ekwiwalent pieniężny w wysokości wynagrodzenia za czas, do którego umowa miała trwać, nie dłuższy niż 3 miesiące.

8) Utraciłeś pracę w wyniku rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia

Pracodawca może rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, w razie:

- * ciężkiego naruszenia przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych,
- * popełnienia przez pracownika w czasie trwania umowy o pracę przestępstwa, które uniemożliwia dalsze zatrudnianie go na zajmowanym stanowisku, jeżeli przestępstwo jest oczywiste lub zostało stwierdzone prawomocnym wyrokiem,

- * zwinionej przez pracownika utraty uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.

UWAGA!

Pracodawca nie może rozwiązać umowy o pracę, jeśli upłynął już 1 miesiąc, od kiedy dowiedział się o okoliczności uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Niezawinione zachowanie pracownika, uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, to następujące sytuacje:

- * jeżeli niezdolność pracownika do pracy wskutek choroby trwa:
 - dłużej niż 3 miesiące - gdy pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy krócej niż 6 miesięcy,
 - dłużej niż łączny okres pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku oraz pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przez pierwsze 3 miesiące - gdy pracownik był zatrudniony u danego pracodawcy, co najmniej 6 miesięcy lub jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana wypadkiem przy pracy albo chorobą zawodową,
- * w razie usprawiedliwionej nieobecności pracownika w pracy z innych przyczyn niż stan zdrowia, trwającej dłużej niż 1 miesiąc.

UWAGA!

Pracodawca nie może rozwiązać umowy o pracę, jeśli jesteś nieobecny w pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem w czasie, gdy pobierasz z tego tytułu zasiłek, a w przypadku odosobnienia pracownika ze względu na chorobę zakaźną - w okresie pobierania z tego tytułu wynagrodzenia i zasiłku. Nie może rozwiązać tej umowy również po stawieniu się pracownika do pracy w związku z ustaniem przyczyny nieobecności.

Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z innych przyczyn, niż wskazane wyżej, jak też nie dochowanie formy pisemnej, nie wskazanie przyczyny rozwiązania, nie zachowanie trybu współdziałania z zakładową organizacją związkową, nie pouczenie o terminie i sposobie wniesienia odwołania do sądu, stanowią podstawę do zgłoszenia żądania:

- * przywrócenia do pracy na poprzednich warunkach (przysługuje Ci wtedy wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w wysokości),
- * odszkodowania (kwota wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, gdy umowa zawarta na czas nieokreślony w innych wypadkach za okres, do którego umowa miała trwać, nie dłużej niż za 3 miesiące).

UWAGA!

Przysługuje Ci wyłącznie odszkodowanie, gdy umowa była zawarta na czas określony lub czas wykonywania pracy a czas ten już minął lub niedługo minie. Żądanie należy wnieść do sądu pracy w ciągu 14 dni od dnia wygaśnięcia umowy o pracę.

Bezrobocie w ostatnim czasie jest to jeden z większych problemów społecznych. Nie każde jednak pozostawanie bez pracy oznacza, że jesteś osobą bezrobotną. Niezbędne jest uzyskanie statusu bezrobotnego, by korzystać z różnych form wsparcia i pomocy, oferowanych przez jednostki samorządu terytorialnego czy państwo. Bezrobotny to osoba, która:

- * nie jest zatrudniona,
- * jest zdolna i gotowa do podjęcia pracy,
- * jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- * poszukuje zatrudnienia,
- * ma ukończone 18 lat, nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn,
- * nie uczy się w szkole dziennej,
- * nie nabyła prawa do emerytury lub renty, nie pobiera zasiłku ani świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- * nie jest posiadaczem lub właścicielem nieruchomości rolnej o powierzchni powyżej 2 ha,
- * nie pobiera zasiłku stałego, świadczenia pielęgnacyjnego, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- * nie uzyskuje miesięcznie przychodu, który przekracza połowę minimalnego wynagrodzenia.

9) Rejestracja

Jeśli spełniasz powyższe warunki w celu uzyskania pomocy musisz zgłosić się do powiatowego urzędu pracy w miejscu, gdzie jesteś zameldowany na okres stały lub czasowy albo w miejscu gdzie tylko przebywasz, nie wykonując obowiązku meldunkowego. Dokonując rejestracji musisz przedłożyć niezbędne dokumenty dotyczące Twojej osoby (dokument tożsamości), wykształcenia (świadczenia, dyplomy, zaświadczenia), stanu zdrowia, (jeśli masz jakies przeciwwskazania do wykonywania pracy) i pracy zawodowej (świadczenia pracy, opinie od pracodawców, legitymację ubezpieczeniową).

Pracownik PUP dokona rejestracji, zakładając kartę, w której odnotowywane będą najważniejsze informacje.

10) Prawa i obowiązki bezrobotnego

Z chwilą dokonania rejestracji masz obowiązek zgłaszania się w PUP w określonym terminie, zaniechanie powyższego, jak również bezzasadna odmowa przyjęcia proponowanej pracy, udziału w szkoleniu czy skorzystaniu z innych form wsparcia spowoduje, że stracisz status bezrobotnego.

Masz obowiązek w ciągu 7 dni zgłosić PUP, że podjąłeś pracę.

Mając status bezrobotnego masz prawo korzystać między innymi z:

- * zasiłku dla bezrobotnych - przysługuje Ci on za każdy dzień kalendarzowy po upływie 7 dni od dnia zarejestrowania się we właściwym urzędzie pracy jeżeli

nie ma dla Ciebie propozycji pracy i wykazałeś, że w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień rejestracji odbywałeś, co najmniej 365 dni stażu pracy i osiągałeś wynagrodzenie w kwocie, co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wysokość zasiłku jest zróżnicowana i zależy od długości okresu zatrudnienia (staż pracy do 5 lat 80% zasiłku podstawowego, od 5 do 20 lat- 100% zasiłku, co najmniej 20 lat - 120 % zasiłku podstawowego). Obecnie kwota zasiłku dla bezrobotnych wynosi 583,30 zł. Na terenie miasta Szczecin okres pobierania zasiłku wynosi 12 miesięcy. Pomimo spełnienia wskazanych wyżej kryteriów zasiłek dla bezrobotnych nie przysługuje, gdy bezrobotny:

- odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych (zasiłek będzie przysługiwał po 90 dniach od dnia rejestracji),
 - w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem w powiatowym urzędzie pracy rozwiązał stosunek pracy lub stosunek służbowy za wypowiedzeniem albo na mocy porozumienia stron chyba, że porozumienie stron nastąpiło z powodu upadłości, likwidacji pracodawcy lub zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy albo rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego za wypowiedzeniem lub na mocy porozumienia stron nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania (zasiłek będzie przysługiwał po 90 dniach od dnia rejestracji),
 - w okresie 6 miesięcy przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy spowodował rozwiązanie ze swojej winy stosunku pracy lub stosunku służbowego bez wypowiedzenia (zasiłek będzie przysługiwał po 180 dniach od dnia rejestracji),
 - otrzymał przewidziane w odrębnych przepisach świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub odprawy pieniężnej bezwarunkowej (zasiłek przysługuje po upływie okresu, za który otrzymał ekwiwalent, odprawę, odszkodowanie),
 - otrzymał odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę (zasiłek przysługuje po upływie okresu, za który otrzymał odszkodowanie),
 - pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenie szkoleniowe (zasiłek przysługuje po upływie okresu, za który otrzymał świadczenie szkoleniowe),
- * opieki medycznej, gdyż będąc zarejestrowanym otrzymujesz zaświadczenie o uprawnieniach do świadczeń zdrowotnych, bowiem PUP odprowadza za Ciebie składki na ubezpieczenie zdrowotne, przy czym uprawnienie to nie jest uzależnione od przysługiwania prawa do zasiłku dla bezrobotnych; pośrednictwa pracy — jest to wyszukiwanie ofert pracy, informowanie potencjalnych pracodawców o kandydatach oraz informowanie bezrobotnych o wolnych miejscach pracy,
- * poradnictwa zawodowego — jest to informowanie o rynku pracy, o zawodach, szkoleniach,

- * szkolenia - organizowane są przez PUP w celu zwiększenia szans na zatrudnienie, podwyższenia kwalifikacji. Na szkolenie możesz zostać skierowany, jeśli wykazesz, że pomoże Ci ono uzyskać pracę, wówczas też uzyskasz dodatek szkoleniowy w wysokości 20% kwoty zasiłku dla bezrobotnych,
- * staż i przygotowanie zawodowe,
- * zwrot bądź dofinansowanie kosztów: przejazdu, zakwaterowania, wyżywienia związanych z podjęciem pracy,
- * dodatek aktywizacyjny,
- * dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- * wyposażenie i doposażenie miejsca pracy.

PUP właściwy dla Twojego miejsca zamieszkania (pobytu) poinformuje Cię, z jakiej formy wsparcia możesz korzystać i jakie wymagane dokumenty należy złożyć

Część II

Wzory pism

3.1 Sprawy rodzinne

1) Pozew o rozwód

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Pozwany: Jan Kowalski zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Sąd Okręgowy w Szczecinie
XWydział Cywilny - Rodzinny

POZEW O ROZWÓD

Wnoszą o:

- I. rozwiązanie przez rozwód związku małżeńskiego zawartego przez Annę Kowalską z Janem Kowalskim w dniu 12 maja 1980r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - bez orzekania o winie;
- II. powierzenie powódce wykonywania pełni władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron Mikołajem Kowalskim ur. 20 kwietnia 1993r. z jednoczesnym ograniczeniem władzy rodzicielskiej pozwanego do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka;
- III. zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego Mikołaja Kowalskiego kwoty 300 złotych tytułem alimentów, płatnych miesięcznie do dnia 15 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,
- IV. ustalenie sposobu korzystania ze wspólnego mieszkania położonego w Szczecinie przy ul. Jasnej 3/5 w ten sposób, aby przyznać powódce i małoletniemu synowi stron prawo do wyłącznego korzystania z dużego pokoju o powierzchni 30m² pozwanemu zaś z mniejszego o powierzchni 15m² przy jednoczesnym wspólnym korzystaniem z przedpokoju, kuchni i łazienki — przez czas wspólnego zamieszkiwania małżonków,
- V. zwolnienie powódki od ponoszenia kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980r. - przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem

Kowalskim związek małżeński.

Strony nie zawierały umów majątkowych-małżeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa.

Ze związku tego - w dniu 20 kwietnia 1993r.-urodził się syn Mikołaj Kowalski.

Dowód:

- skrócony odpis aktu urodzenia.

Początkowo wspólne pożycie małżonków układało się poprawnie. Strony zamieszkały we wspólnym mieszkaniu, do którego przysługiwało im spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. Jasna 3/5. Powódka wykonywała pracę pielęgniarki, pozwany zaś pracował na kolei.

- bezsporne, a nadto zaświadczenie Spółdzielni z dnia 12.01.2008 r.

Latem 2002r. pozwany dopuścił się zdrady małżeńskiej, przez co uchybił podstawowemu i zasadniczemu obowiązkowi małżeńskiemu. Co więcej w styczniu 2003r. pozwany opuścił wspólne gospodarstwo domowe i przez 10 miesięcy zaniechał jakichkolwiek kontaktów z rodziną. W tym okresie też wygasło uczucie, jakim powódka obdarzyła pozwanego, ustała więź fizyczna jak również wspólnota gospodarcza.

Na skutek nieznanych powodce przyczyn — pozwany w grudniu 2003r. — powrócił do wspólnego mieszkania, jednakże wspólne pożycie stron nie powróciło. Pozwany nadal nie interesował się rodziną, nie próbował poprawić relacji panujących między stronami. Pozwany zajął mniejszy z dwóch pokoi we wspólnym mieszkaniu, powódka zaś wraz z synem większy.

Dowód:

- zeznania powódki,
- zeznania świadka Jolant Prawej zam. Szczecin ul. Pomidorowa 3,
- zeznania świadka Piotra Owala zam. Szczecin ul. Jasna 3/8.

Pozwany nie interesuje się dzieckiem, nie łoży na jego utrzymanie, nie uczestniczy w jego codziennym życiu. Pomimo tego, że syn często choruje pozwany nawet nie stara się pomagać powódce w wykonywaniu wynikających z tego faktu obowiązków.

Dowód:

- zeznania powódki,
- zeznania świadka Marii Koc, zam. Szczecin ul. Kolorowa 123/1 I
- zaświadczenie lekarskie z dnia 12.12.2007rr.,

Syn stron aktualnie uczęszcza do gimnazjum, miesięczne koszty utrzymania kształtują się w wysokości około 300 złotych. Na powyższą kwotę składają się koszty zakupu podręczników, odzieży oraz wydatki na realizację potrzeb kulturalnych oraz zainteresowań (kino, basen). Pozwany, jako motorniczy na kolei zarabia około 1400 zł miesięcznie, stąd też wykonywanie obowiązku alimentacyjnego odpowiadać będzie uprawnionym potrzebom małoletniego oraz możliwością majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Dowód:

- kserokopie paragonów.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż pomiędzy stronami nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. Wprawdzie zajmują oni wspólne mieszkanie, jednakże zarówno więź uczuciowa, fizyczna, jak i gospodarcza wygasły. Powódka nie widzi szans na powrót do wspólnego pożycia. W tym stanie rzeczy więc, utrzymywanie jedynie formalnej więzi, nie leży ani w interesie stron, ani w interesie ogólnospołecznym. Nie sposób również przyjmować, iż orzeczenie rozwodu będzie sprzeczne z dobrem małoletniego dziecka.

Zaznaczyć też trzeba, iż postawa pozwanego w pełni uzasadnia ograniczenie władzy

rodzicielskiej wobec małoletniego Mikołaja Kowalskiego, jak również zasądzenie od niego alimentów w kwocie 300złoty miesięcznie.

Orzeczenie o sposobie korzystania z mieszkania znajduje zaś uzasadnienie w sytuacji mieszkaniowej stron i nieporozumieniach mogących w przyszłości wyniknąć na tym tle.

Ponadto powódka wnosi o zwolnienie jej z ponoszenia kosztów sądowych, albowiem aktualnie pozostaje bez pracy i nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny, (szczegółowe dane w oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym).

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis pozwu szt. I
2. Odpis aktu małżeństwa.
3. Odpis aktu urodzenia.
4. Zaświadczenie ze spółdzielni szt.2.
5. Kserokopie paragonów szt.2.
6. Oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym.

2) Pozew o rozwód z orzeczeniem o winie

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Pozwany: Jan Kowalski, zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Sąd Okręgowy w Szczecinie
X Wydział Cywilny- Rodzinny

POZEW O ROZWÓD

Wnoszą o:

I. rozwiązanie przez rozwód związku małżeńskiego zawartego przez Annę Kowalską z Janem Kowalskim w dniu 12 maja 1980r.przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie — z wyłącznej winy pozwanego,

II. powierzenie powódce wykonywania pełni władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron Mikołajem Kowalskim ur. 20 kwietnia 1993r. z jednoczesnym ograniczeniem władzy rodzicielskiej pozwanego do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka;

III. zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego Mikołaja Kowalskiego kwoty 300 złotych tytułem alimentów, płatnych miesięcznie do dnia 15 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,

IV. nakazanie pozwanemu, aby opuścił wspólne mieszkanie położone w Szczecinie przy ul.Jasnej 3/5;

V. zwolnienie powódki od ponoszenia kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie -

powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem Kowalskim związek małżeński.

Strony nie zawierały umów majątkowych-mażeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa. Ze związku tego - w dniu 20 kwietnia 1993r.-urodził się syn Mikołaj Kowalski.

Dowód:

-skrócony odpis aktu urodzenia.

Początkowo wspólne pożycie małżonków układało się poprawnie. Strony zamieszkały we wspólnym mieszkaniu, do którego przysługiwało im spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. Jasna 3/5. Powódka wykonywała pracę pielęgniarki, pozwany zaś pracował na kolei. -bezsporne, a nadto zaświadczenie spółdzielni z dnia 12.01.2007 r. Od 2000r. pozwany zaczął nadużywać alkoholu, co w konsekwencji doprowadziło do licznych kłótni domowych. Pozwany znajdując się w stanie nietrzeźwości używał pod adresem powódki, jak i małoletniego dziecka stron licznych wyzwisk i wulgarnych sformułowań. Dochodziło także do rękoczynów.

Wyrokiem z dnia 13 maja 2005r. pozwany został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat za przestępstwo znęcania się psychicznego i fizycznego nad powódką.

Pozwany w dalszym ciągu nadużywa alkoholu, przez co uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, nie uczestniczy także w opłatach za mieszkanie. Zdaniem powódki wygasł więź duchowa, fizyczna oraz wspólnota gospodarcza. Brak też powodów dla przyjmowania, iż wspólne pożycie może zostać przywrócone.

Dowód:

- zeznania powódki,
- zeznania świadka Jolanty Nowak zam. Szczecin ul. Pomidorowa3,
- zeznania świadka Piotra Owala zam. Szczecin ul. Jasna 3/8, kserokopia wyroku z dnia 13.05.2005r.

Pozwany nie interesuje się dzieckiem, nie łoży na jego utrzymanie, nie uczestniczy w jego codziennym życiu. Pomimo tego, że syn często choruje pozwany nawet nie stara się pomagać powódce w wynikających z tego faktu obowiązków.

Dowód:

- zeznania powódki,
- zeznania świadka Marii Koc, zam. Szczecin ul. Kolorowa 123/1 I
- zaświadczenie lekarskie z dnia 12.12.2007rr.,

Syn stron aktualnie uczęszcza do gimnazjum, miesięczne koszty utrzymania kształtują się w wysokości około 300 złotych. Na powyższą kwotę składają się koszty zakupu podręczników, odzieży oraz wydatki na realizację potrzeb kulturalnych oraz zainteresowań (kino, basen). Pozwany, jako motorniczy na kolei zarabia około 1400 zł miesięcznie, stąd też wykonywanie obowiązkowi alimentacyjnemu odpowiadać będzie uprawnionym potrzebom małoletniego oraz możliwością majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Dowód:

- kserokopie paragonów.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż pomiędzy stronami nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. Wprawdzie zajmują one wspólne mieszkanie, jednakże zarówno więź uczuciowa, fizyczna, jak i gospodarcza wygasły. Co więcej wina pozwanego - w kontekście skazującego wyroku karnego oraz obecnego postępowania - nie może budzić żadnych wątpliwości. Powódka nie widzi szans na powrót do wspólnego pożycia. W tym stanie rzeczy więc, utrzymywanie jedynie formalnej więzi, nie leży ani w interesie stron, ani w interesie ogólnospołecznym. Nie sposób również przyjmować, iż orzeczenie rozwodu będzie sprzeczne z dobrem małoletniego dziecka.

Zaznaczyć też trzeba, iż postawa pozwanego w pełni uzasadnia ograniczenie władzy rodzicielskiej wobec małoletniego Mikołaja Kowalskiego, jak również zasądzenie od niego alimentów w kwocie 300 złotych miesięcznie.

Karygodna postawa pozwanego wskazuje w sposób jednoznaczny, iż żądanie eksmisji jest konieczne i uzasadnione.

Ponadto powódka wnosi o zwolnienie jej z ponoszenia kosztów sądowych, albowiem aktualnie pozostaje bez pracy i nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny, (szczegółowe dane w oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym).

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis pozwu szt. I.
2. Odpis aktu małżeństwa.
3. Odpis aktu urodzenia.
4. Zaświadczenie ze spółdzielni szt. 2.
5. Kserokopie paragonów szt. 2.
6. Kserokopia wyroku z dnia 13.05.2005r. szt. 2.
7. Oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym.

3) Pozew o rozwód i podział majątku

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Jasna 3/5

Pozwany: Jan Kowalski zam. Szczecin ul. Jasna 3/5

Sąd Okręgowy w Szczecinie
X Wydział Cywilny - Rodzinny

POZEW O ROZWÓD

wartość przedmiotu sporu 88.600 złotych

Wnoszą o:

- I. rozwiązanie przez rozwód związku małżeńskiego zawartego przez Annę Ko-

- walską z Janem Kowalskim w dniu 12 maja 1980r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - bez orzekania o winie;
- II. powierzenie powódce wykonywania pełni władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron Mikołajem Kowalskim ur. 20 kwietnia 1993r. z jednoczesnym ograniczeniem władzy rodzicielskiej pozwanego do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka;
 - III. zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego Mikołaja Kowalskiego od pozwanego kwoty 300 złotych tytułem alimentów, płatnych miesięcznie do dnia 15 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,
 - IV. ustalenie, iż w skład wspólnego majątku małżonków wchodzi: własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie ul. Jasna 3/5 o pow. 45m² Kw. nr 12333 o wartości 80.000złowych,
- samochód osobowy marki Polonez, rok. Produkcji 1998, nr rej. ZST 1234. 0 wartości 5.000złowych.
 - V. zniesienie współwłasności przedmiotów majątkowych opisanych w punkcie IV 1 dokonanie ich podziału w ten sposób, aby: prawo do własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego przyznać powódce, prawo do samochodu osobowego przyznać pozwanemu, - zasądzić od powódki na rzecz pozwanego kwotę 35.000 złotych tytułem spłaty; VI. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem Kowalskim związek małżeński.

Strony nie zawierały umów majątkowych-mażeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa.

Ze związku tego - w dniu 20 kwietnia 1993r.-urodził się syn Mikołaj Kowalski.

Dowód:

- skrócony odpis aktu urodzenia.

Początkowo wspólne pożycie małżonków układało się poprawnie. Strony zamieszkały we wspólnym mieszkaniu, do którego przysługiwało im spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. Jasna 3/5. Powódka wykonywała pracę pielęgniarki, pozwany zaś pracował na kolei.

- bezsporne.

Latem 2002r. pozwany dopuścił się zdrady małżeńskiej, przez co uchybił podstawowemu i zasadniczemu obowiązkowi małżeńskiemu. Co więcej w styczniu 2003r. pozwany opuścił wspólne gospodarstwo domowe i przez 10 miesięcy zaniechał jakichkolwiek kontaktów z rodziną. W tym okresie też wygasło uczucie, jakim powódka obdarzyła pozwanego, ustała więź fizyczna, jak również wspólnota gospodarcza.

Na skutek nieznanых powódce przyczyn — pozwany w grudniu 2003r.—powrócił do wspólnego mieszkania, jednakże wspólne pożycie stron nie powróciło. Pozwany

nadal nie interesował się rodziną, nie próbował poprawić relacji panujących między stronami. Pozwany zajął mniejszy z dwóch pokoi we wspólnym mieszkaniu, a powódka z synem zaś większy.

Dowód:

- zeznania powódki,
- zeznania świadka Jolanty Nowak zam. Szczecin ul. Pomidorowa3,
- zeznania świadka Piotra Owala zam. Szczecin ul. Jasna3/8.

Pozwany nie interesuje się dzieckiem, nie łoży na jego utrzymanie, nie uczestniczy w jego codziennym życiu. Pomimo tego, że syn często choruje pozwany nawet nie stara się pomagać powódce w wynikających z tego faktu obowiązków.

Dowód:

- zeznania powódki,
- zeznania świadka Marii Koc, zam. Szczecin ul. Kolorowa 123/1 I
- zaświadczenie lekarskie z dnia 12.12.2007rr.,

Syn stron aktualnie uczęszcza do gimnazjum, miesięczne koszty utrzymania kształtują się w wysokości około 300 złotych. Na powyższą kwotę składają się koszty zakupu podręczników, odzieży oraz wydatki na realizację potrzeb kulturalnych oraz zainteresowań (kino, basen). Pozwany, jako motorniczy na kolei zarabia około 1400 zł miesięcznie, stąd też wykonywanie obowiązku alimentacyjnego odpowiadać będzie uprawnionym potrzebom małoletniego oraz możliwością majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Dowód:

- kserokopie paragonów.

W trakcie wspólności małżeńskiej strony nabyły spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego w Szczecinie przy ul. Jasnej 3/5, które następnie zostało przekształcone w prawo własnościowe. Aktualna wartość tego prawa wynosi 80.000 złotych.

Strony posiadają także samochód osobowy marki Polonez o wartości 5.000 zł.

Dowód:

- odpis księgi wieczystej,
- zaświadczenie ze spółdzielni,
- kserokopia dowodu rejestracyjnego.

Powódka jest w stanie spłacić pozwanego w kwocie 35.000 złotych.

Dowód:

- przedwstępna umowa pożyczki.

Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, iż pomiędzy stronami nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego. Wprawdzie zajmują oni wspólne mieszkanie, jednakże zarówno więź uczuciowa, fizyczna, jak i gospodarcza wygasły. Powódka nie widzi szans na powrót do wspólnego pożycia. W tym stanie rzeczy więc, utrzymywanie jedynie formalnej więzi, nie łoży ani w interesie stron, ani w interesie ogólnospołecznym. Nie sposób również przyjmować, iż orzeczenie rozwodu będzie sprzeczne z dobrem małoletniego dziecka.

Zaznaczyć też trzeba, iż postawa pozwanego w pełni uzasadnia ograniczenie władzy

rodzicielskiej wobec małoletniego Mikołaja Kowalskiego, jak również zasądzenie od niego alimentów w kwocie 300złoty miesięcznie.

Również proponowany sposób podziału majątku wspólnego należy potraktować, jako zasadny.

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis pozwu szt. 1.
2. Odpis aktu małżeństwa.
3. Odpis aktu urodzenia.
4. Zaświadczenie ze spółdzielni szt. 2.
5. Kserokopie paragonów szt. 2.
6. Przedwstępna umowa pożyczki szt. 2.
7. Odpis z księgi wieczystej szt. 2
8. Zaświadczenie ze spółdzielni szt. 2.
9. Oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym.

4) Pozew o separację

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: Anna Kowalska, zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Pozwany: Jan Kowalski, zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Sąd Okręgowy w Szczecinie
X Wydział Cywilny-Rodzinny

POZEW O SEPARACJĘ

Wnoszą o:

- I. orzeczenie separacji pomiędzy stronami pozostającymi w związku małżeńskim zawartym przez Annę Kowalską z Janem Kowalskim w dniu 12maja 1980r.przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - bez orzekania o winie;
- II. powierzenie powódce wykonywania pełni władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron Mikołajem Kowalskim ur. 20 kwietnia 1993r. z jednoczesnym ograniczeniem władzy rodzicielskiej pozwanego do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka;
- III.zasądzenie od pozwanego na rzecz małoletniego Mikołaja Kowalskiego kwoty 300 złotych tytułem alimentów, płatnych miesięcznie do dnia 15 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;
- IV.usalenie sposobu korzystania ze wspólnego mieszkania położonego w Szczecinie przy ul. Jasnej 3/5 w ten sposób, aby przyznać powódce i małoletniemu synowi stron prawo do wyłącznego korzystania z dużego pokoju o powierzchni 30m2 pozwanemu zaś z mniejszego o powierzchni 15m2 pi"zy jednoczesnym wspólnym korzystaniu z przedpokoju, kuchni i łazienki - przez czas wspólnego

zamieszkiwania małżonków;

V. zwolnienie powódki od ponoszenia kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem Kowalskim związek małżeński.

Strony nie zawierały umów majątkowych-mażeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa.

Ze związku tego - w dniu 20 kwietnia 1993r.-urodził się syn Mikołaj Kowalski.

Dowód:

- skrócony odpis aktu urodzenia.

Początkowo wspólne pożycie małżonków układało się poprawnie. Strony zamieszkały we wspólnym mieszkaniu, do którego przysługiwało im spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego położonego w Szczecinie przy ul. Jasnej 3/5. Powódka wykonywała pracę pielęgniarki, pozwany zaś pracował na kolei. -bezsporne, a nadto zaświadczenie spółdzielni z dnia 12.01.2007 r. Latem 2007rr. pozwany dopuścił się zdrady małżeńskiej, przez co uchybił podstawowemu i zasadniczemu obowiązkowi małżeńskiemu. Co więcej w grudniu 2007rr. pozwany opuścił wspólne gospodarstwo domowe i przez 10 miesięcy zaniechał jakichkolwiek kontaktów z rodziną. W tym okresie ustała więź fizyczna, jak również wspólnota gospodarcza.

Na skutek nieznanymi powódce przyczyn — pozwany w sierpniu 2007r.—powrócił do wspólnego mieszkania, jednakże wspólne pożycie stron nie powróciło. Pozwany zajął mniejszy z dwóch pokoi we wspólnym mieszkaniu, powódka z synem zaś większy.

Dowód:

- zeznania powódki,

- zeznania świadka Jolanty Nowak zam. Szczecin ul. Pomidorowa3,

- zeznania świadka Piotra Owala zam. Szczecin ul. Jasna 3/8.

Pozwany nie interesuje się dzieckiem, nie łoży na jego utrzymanie, nie uczestniczy w jego codziennym życiu. Pomimo tego, że syn często choruje pozwany nawet nie stara się pomagać powódce w wynikających z tego faktu obowiązków.

Dowód:

- zeznania powódki,

- zeznania świadka Marii Koc, zam. Szczecin ul. Kolorowa 123/1 I

- zaświadczenie lekarskie z dnia 12.12.2007r.,

Syn stron aktualnie uczęszcza do gimnazjum, miesięczne koszty utrzymania kształtują się w wysokości około 300 złotych. Na powyższą kwotę składają się koszty zakupu podręczników, odzieży oraz wydatki na realizację potrzeb kulturalnych oraz zainteresowań (kino, basen). Pozwany, jako motorniczy na kolei zarabia około 1400 zł miesięcznie, stąd też wykonywanie obowiązku alimentacyjnego odpowiadać będzie uprawnionym potrzebom małoletniego oraz możliwością majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Dowód:

- kserokopie paragonów.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż pomiędzy stronami nastąpił zupełny rozkład pożycia małżeńskiego, nie jest on jednak trwały. W związku z deklaracjami pozwanego, co do poprawy w zakresie relacji małżeńskich, pozwana nie wyklucza powrotu do wspólnego pożycia - w przyszłości.

Zaznaczyć też trzeba, iż postawa pozwanego w pełni uzasadnia ograniczenie władzy rodzicielskiej wobec małoletniego Mikołaja Kowalskiego, jak również zasądzenie od niego alimentów w kwocie 300 złotych miesięcznie.

Orzeczenie o sposobie korzystania z mieszkania znajduje zaś uzasadnienie w sytuacji mieszkaniowej stron i nieporozumieniach mogących w przyszłości wyniknąć na tym tle.

Ponadto powódka wnosi o zwolnienie jej z ponoszenia kosztów sądowych, albowiem aktualnie pozostaje bez pracy i nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku dla utrzymania siebie i rodziny, {szczegółowe dane w oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym}.

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis pozwu szt. 1.
2. Odpis aktu małżeństwa.
3. Odpis aktu urodzenia.
4. Zaświadczenie ze spółdzielni szt. 2.
5. Kserokopie paragonów szt. 2.
6. Oświadczenie o stanie rodzinnym i majątkowym.

5) Pozew o separację na zgodny wniosek stron

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Wnioskodawczyni: Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Podgórna3/5

Uczestnik: Jan Kowalski zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Sąd Okręgowy w Szczecinie
X Wydział Cywilny-Rodzinny

WNIOSEK O SEPARACJĘ NA ZGODNY WNIOSEK STRON

Wnoszą o:

- I. orzeczenie separacji pomiędzy stronami pozostających w związku małżeńskim zawartym przez Annę Kowalską z Janem Kowalskim w dniu 12 maja 1980r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - bez orzekania o winie;

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - wnioskodawczyni i Anna Kowalska zawarła z Janem Kowalskim związek małżeński. Strony nie zawierały umów majątkowych-małżeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa.

Strony nie posiadają wspólnych małoletnich dzieci. Bezsporne.

W dniu 12 stycznia 2008 r. wnioskodawczyni opuściła wspólne mieszkanie, albowiem

pomiędzy stronami dochodziło do licznych kłótni na tle finansowym.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni,

- zeznania powoda,

Zgodnie z przepisem art. 61 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jeżeli między małżonkami nastąpił zupełny rozkład pożycia, każdy z małżonków może żądać, ażeby sąd orzekł separację.

W związku z rozstaniem się stron, a co za tym idzie ustaniem wspólności gospodarczej, więzi fizycznej oraz duchowej zasadnym pozostaje orzeczenie separacji, tym bardziej, że zarówno wnioskodawczyni, jak i jej mąż zgodnie wnoszą o wydanie takiego rozstrzygnięcia. Wprawdzie, bowiem rozkład pożycia może być - na dzień składowania pozwu - uznany za zupełny, to jednak z pewnością nie jest on trwały.

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis wniosku szt. 1.
2. Skrócony odpis aktu małżeństwa.
3. Oświadczenie pozwanego szt. 2.

6) Pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: Anna Kowalska, zam. Szczecin. ul. Jasna 3/5

Pozwany: Jan Kowalski. zam. Szczecin ul. Kolorowa 3/5

Sąd Rejonowy w Szczecinie

..... Wydział Rodzinny

wartość przedmiotu sporu: 50.000 złotych

POZEW O USTANOWIENIE ROZDZIELNOŚCI MAJĄTKOWEJ

I. Na podstawie art. 52 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wnoszę o ustanowienie rozdzielności majątkowej istniejącej między stronami na mocy związku małżeńskiego zawartego przez Annę Kowalską z Janem Kowalskim w dniu 12 maja 1980r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie ,

II. Rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powódki,

III. Zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem Kowalskim związek małżeński. Strony nie zawierały umów majątkowych-małżeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa.

W maju 2007r. pozwany opuścił wspólnie zajmowane mieszkanie i przeprowadził się do swojej znajomej, z którą łączy go bliskie relacje.

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą, powodującą liczne zobowiązania publicznoprawne (podatki, składki na ZUS). Pozwany nie przyczynia się w żaden sposób do zaspokajania potrzeb rodziny.

Dowód:

- zeznanie powódki,

- kserokopia zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej. Jedyne majątek stron stanowi mieszkanie położone w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5 o powierzchni 38m² - wartości 50.000złoty.

Dowód:

- kserokopia aktu notarialnego. Mając na uwadze powyższe, a przede wszystkim fakt separacji faktycznej i związanym z tym brak możliwości współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym, niniejszy pozew należy uznać za uzasadniony.

Anna Kowalska

Załączniki:

- 1.Odpis pozwu szt. I.
- 2.Skrócony odpis aktu małżeństwa.
- 3.Kserokopia aktu notarialnego szt.2.

7) Pozew o alimenty

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: małoletni Jakub Kowalski ur. 13 lutego 2000 r. zam. Szczecin ul. Jasna3/5 reprezentowany przez matkę-Annę Kowalską zam. Szczecin ul. Jasna3/5

Pozwany: Jan Kowalski zam. Szczecin. ul.Kolorowa3/5

Sąd Rejonowy w Szczecinie
..... Wydział Rodzinny

POZEW O ALIMENTY

wartość przedmiotu sporu: 4.800zł

I. W imieniu mojego małoletniego syna wnoszę o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 400 złotych tytułem alimentów, płatnych miesięcznie do 10 każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat;

II. Rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powoda.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1980 r. - przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem Kowalskim związek małżeński.

Ze związku tego w dniu 13 lutego 2000r.-urodził się syn Jakub Kowalski.

Dowód:

- skrócony odpis aktu urodzenia.

Pozwany nie interesuje się dzieckiem, nie łoży na jego utrzymanie, nie uczestniczy w jego codziennym życiu. Pomimo tego, że syn często choruje pozwany nawet nie stara się pomagać powódce w wykonywaniu wynikających z tego faktu obowiązków.

Dowód:

- zeznania powódki,

- zeznania świadka Marii Koc, zam. Szczecin ul. Kolorowa 123/1 I

- zaświadczenie lekarskie z dnia 12.12.2007 r., Syn stron aktualnie uczęszcza do gimnazjum, miesięczne koszty utrzymania kształtują się w wysokości około 400 złotych. Na powyższą kwotę składają się koszty wyżywienia, zakwaterowania, zakupu podręczników, odzieży oraz wydatki na realizację potrzeb kulturalnych oraz zainteresowań (kino, basen).

Pozwany, jako motorniczy na kolei zarabia około 1400 zł miesięcznie, stąd też wykonywanie obowiązku alimentacyjnego odpowiadać będzie uprawnionym potrzebom małoletniego oraz możliwością majątkowym i zarobkowym pozwanego.

Dowód:

kserokopie paragonów, kserokopia wyciągu bankowego.

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis pozwu szt. 1.
2. Skrócony odpis aktu urodzenia dziecka.
3. Zaświadczenie lekarskie z dnia 12.12.2007 r. szt. 2.
4. Kserokopie paragonów szt. 2.
5. Kserokopia wyciągu bankowego szt. 2.

8) Wniosek o podział majątku

Szczecin dnia 30 kwietnia 2008 r.

Wnioskodawczyni: Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Jasna 3/5

Uczestnik: Jan Kowalski. zam. Szczecin ul. Kolorowa 3/5

Sąd Rejonowy w Szczecinie
.....Wydział Cywilny

wartość przedmiotu sporu: 60.000 złotych

WNIOSEK O PODZIAŁ MAJĄTKU WSPÓLNEGO PO USTANIU MAŁŻEŃSTWA

Wnoszą o:

- I. ustalenie, iż w skład majątku wspólnego Anny Kowalskiej i Jana Kowalskiego

wchodzą: własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni 45m² (dwa pokoje, kuchnia, łazienka) położonego w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5 - o wartości 55.000 zł;

- samochód osobowy marki Fiat 126p, nr rej. ZSMII, rok produkcji 1995 - o wartości 5.000zł,

II. zniesienie współwłasności praw i rzeczy oznaczonych w punkcie I wniosku i dokonanie ich podziału w ten sposób, że:

własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni 45m² położonego w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5 - o wartości 55.000 zł przyznać wnioskodawczyni, prawo własności samochodu marki Fiat 126p, nr rej. ZSMII, rok produkcji 1995 o wartości 5.000 zł przyznać uczestnikowi, zasądzić od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 25.000 złotych tytułem spłaty udziału w majątku wspólnym - z jednoczesnym rozłożeniem spłaty na 50 rat po 500 złotych każda płatnych miesięcznie.

UZASADNIENIE

W dniu 12maja 1980r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kowalska zawarła z pozwanym Janem Kowalskim związek małżeński. Strony nie zawierały umów majątkowych-małżeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa.

W dniu 24 kwietnia 1993r.strony nabyły (wspólnie) własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni 45m² położonego w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5. Aktualna, rynkowa wartość przedmiotowego prawa wynosi 55.000 złotych.

Dowód:

- akt notarialny z dnia 24.04.1993 r.

W dniu 10 maja 1995 strony nabyły samochód osobowy marki Fiat 126p, nr rej. ZSMII, rok produkcji 1995. Aktualna cena rynkowa samochodu wynosi 5.000 złotych.

Dowód:

- umowa sprzedaży z 10.05.1 995 r.,

- kserokopia dowodu rejestracyjnego,

- cennik samochodów.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2007r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie XRC 123/05 rozwiązał związek małżeński stron.

Dowód:

- kserokopia wyroku z dnia 23.11.2007r.

W maju 2005r. Jan Kowalski opuścił wspólnie zajmowane mieszkanie, w którym obecnie zamieszkują wnioskodawczyni i jej małoletnie dzieci: Janusz Kowalski lat 8 i Katarzyna Kowalska lat 16.

W chwili obecnej Jan Kowalski jest wyłącznym posiadaczem samochodu osobowego marki Fiat. Wnioskodawczyni nie korzysta z tego pojazdu w żadnej mierze.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni,

- zeznania uczestnika.

Mając na uwadze przedstawiony wyżej stan faktyczny, stwierdzić trzeba, iż proponowany sposób podziału majątku wspólnego będzie zgodny z potrzebami zdekompletowanej rodziny wnioskodawczyni — z jednej strony, a z drugiej nie naruszy interesu żadnej ze stron postępowania. Tezę tą uzasadnia nadto fakt, iż - w zasadzie - strony dokonały już faktycznego podziału majątku, tyle tylko, iż nie usankcjonowały tego prawnie.

Zgodnie z zasadą równych udziałów w majątku wspólnym, przy przyjęciu wartości całego dzielonego majątku na kwotę 60.000 zł, wartość udziału każdej ze stron oznaczyć należy na 30.000 zł. Skoro uczestnik staje się wyłącznym właścicielem samochodu o wartości 5.000 zł, zasadnym jest spłacenie go przez wnioskodawczynię w kwocie 25.000 zł.

Ustosunkowując się do rozłożenia zasądzonej spłaty w kwocie 25.000 zł. na raty, to przede wszystkim powódka pragnie podkreślić, iż jej aktualne dochody w kwocie 1.400 złotych netto, pozwolą na wygospodarowanie kwoty 500 złotych miesięcznie - na zaspokojenie roszczeń majątkowych uczestnika, co czyni jej wniosek również w tym zakresie zasadnym.

Mając na uwadze powyższe wnoszę, jak na wstępie.

Anna Kowalska

Załączniki:

- 1.Skrócony odpis aktu małżeństwa.
- 2.Aktnotarialny z dnia 24.04.1993r.
- 3.Umowa sprzedaży z 0.05.1 995r.
- 4.Kserokopia dowodu rejestracyjnego.
- 5.Cennik samochodów.
- 6.Kserokopia wyroku z dnia 23.11.2007r.
- 7.Odpis wniosku wraz z załącznikami.

9) Wniosek o podział majątku po ustaniu małżeństwa wraz z zadaniem ustalenia nierównych udziałów

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Wnioskodawczyni: Anna Kot, zam. Szczecin, ul. Jasna 3/5

Uczestnik: Jan Kot, zam. Szczecin, ul. Kolorowa 3/5

Sąd Rejonowy w Szczecinie
.....Wydział Cywilny

wartość przedmiotu sporu: 60.000 złotych

WNIOSK O PODZIAŁ MAJĄTKU WSPÓLNEGO PO USTANIU MAŁŻEŃSTWA WRAZ Z ŻĄDANIEM USTALENIA NIERÓWNYCH UDZIAŁÓW

Wnoszą o:

- I. ustalenie, iż w skład majątku wspólnego Anny Kowalskiej i Jana Kowalskiego

wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni 55m² (dwa pokoje, kuchnia, łazienka) położonego w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5 - o wartości 60.000 zł;

II. ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym poprzez przyjęcie, iż udział uczestnika Jana Kota wynosi 0%.

III. zniesienie współwłasności prawa wymienionego w punkcie I wniosku i dokonanie jego przyznania na wyłączną własność wnioskodawczyni.

UZASADNIENIE

W dniu 12 maja 1995r.-przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Szczecinie - powódka Anna Kot zawarła z pozwanym Janem Kotem związek małżeński. Strony nie zawierały umów majątkowych-małżeńskich.

Dowód:

- skrócony odpis aktu małżeństwa. W dniu 24 kwietnia 1996r.strony nabyły (wspólnie) własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni 55 m² położonego w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5. Aktualna, rynkowa wartość przedmiotowego prawa wynosi 60.000 złotych.

Dowód:

- akt notarialny z dnia 24.04.1996r.

Wyrokiem z dnia 23 listopada 2007r. Sąd Okręgowy w Szczecinie w sprawie XRC 123/05 rozwiązał związek małżeński stron - z wyłącznej winy Jana Kota. Przyczyną zawinienia uczestnika był jego alkoholizm oraz związany z tym fakt znęcania się psychicznego nad wnioskodawczynią. Powyższe zachowania zostały ustalone wyrokiem karnym z dnia 12 maja 2003r. (sygn., akt IK) Sądu Rejonowego w Szczecinie i obejmowały okres od maja 1997r.do kwietnia 2003 r.

Dowód:

- kserokopia wyroku z dnia 23.11.2007r.,

- kserokopia wyroku z dnia 12.05.2003r.

Przez cały okres wspólnego pożycia to jedynie wnioskodawczym wykonywała pracę zarobkową, a uzyskane z niej środki przeznaczała na zaspokajanie potrzeb rodziny, a w tym na spłatę kredytu mieszkaniowego.

Wprawdzie uczestnik sporadycznie podejmował pracę, jednakże wszelkie uzyskane z niej pieniądze marnotrawił na alkohol i inne używki. Ponadto Jan Kot pomimo możliwości podjęcia pracy, odrzucał przedstawiane mu oferty zatrudnienia, skutkiem czego został w dniu 11 kwietnia 2002r. skreślony z listy poszukujących pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni,

- zeznania świadka Józefa Gola zam. Szczecin ul. Piąta 5/5.

- decyzja z dnia 11.04.2002r.

Zgodnie z przepisem art. 43 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

Mając na uwadze wyżej przedstawione okoliczności stwierdzić należy. Iż uczestnik Jan Kot w żadnej mierze nie przyczynił się do powstania wspólnego majątku stron, stąd też przedmiotowy wniosek uznać należy w całości za zasadny.

Anna Kot

Załączniki:

1. Skrócony odpis aktu małżeństwa.
2. Akt notarialny z dnia 24.04.1996r.
3. Kserokopia wyroku z dnia 23.11.2007r.
4. Kserokopia wyroku z dnia 12.05.2003r.
5. Decyzja z dnia 11.04.2002r.
6. Odpis wniosku wraz z załącznikami.

9) Pozew o eksmisję

Szczecin, dnia 30 kwietnia 2008 r.

Powódka: Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Jasna 3/5

Pozwany: Zenon Kowalski, zam. Szczecin ul. Jasna 3/5

Sąd Rejonowy w Szczecinie

POZEW O EKSMISJĘ

wartość przedmiotu sporu: 600 złotych.

Wnoszą o:

- I. nakazanie pozwanemu Janowi Kowalskiemu, aby opróżnił lokal mieszkalny położony w Szczecinie przy ul. Jasnej 3/5;
- II. zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania według norm przepisanych.

UZASADNIENIE

Powódka jest właścicielem mieszkania położonego w Szczecinie przy ulicy Jasnej 3/5. Wysokość czynszu za lokal mieszkalny powódki kształtuje się na poziomie 400 złotych miesięcznie.

Dowód:

- odpis z księgi wieczystej,
- zaświadczenie o wysokości czynszu z dnia 13.04.2008 r.

Pozwany Zenon Kowalski (lat 40) jest synem powódki i do tej pory zajmował przedmiotowy lokal na podstawie nieformalnej umowy użyczenia. Oprócz wskazanych wyżej osób nikt nie zamieszkuje we wskazanym na wstępie mieszkaniu. Od sierpnia 2007r. zachowanie pozwanego zmieniło się w sposób diametralny. Przestał on partycypować w kosztach utrzymania mieszkania, a nadto w związku z uzależnieniem od alkoholu uniemożliwia wspólne zamieszkiwanie, dowodem czego są liczne awantury, w trakcie których niejednokrotnie dochodziło do wyzywania powódki, a nawet naruszenia jej nietykalności cielesnej.

Dowód:

- zeznania powódki;
- zeznania świadka Czesława Kot zam. ul. Jasna 3/6 Szczecin Szczeciński. W dniu 15

lutego powódka wezwała pozwanego do dobrowolnego opuszczenia lokalu w terminie jednego miesiąca jednakże pozwany prośbę zignorował.

Wartość przedmiotu sporu została ustalona w oparciu o przepis art. 232 k.p.c. (trzykrotność czynszu za zajmowany przez pozwanego pokój/półowa mieszkania / 3x200 złotych).

Mając na uwadze powyższe, a w szczególności fakt, iż pozwanemu nie przysługuje żadne prawo do zajmowanego lokalu mieszkalnego, przy uwzględnieniu naganego zachowania się pozwanego, stwierdzić należy, iż przedmiotowe powództwo pozostaje w pełni zasadne.

Anna Kowalska

Załączniki:

1. Odpis pozwu szt. 1.
2. Kserokopia odpisu z księgi wieczystej szt.2.
3. Zaświadczenie o wysokości czynszu z dnia 13.04.2008 r.
4. Dowód uiszczenia opłaty sądowej.

10) Wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej

Szczecin , dnia 14 kwietnia 2008

r. **Wnioskodawca:** Maria Szut zam. Szczecin ul. Jasna 2/2 **Uczestnik:** Anna Kowalska zam. Szczecin ul. Kolorowa21

Sąd Rejonowy w Szczecinie
..... Wydział Rodzinny i Nieletnich

WNIOSK O OGRANICZENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Wnoszą o: ograniczenie władzy rodzicielskiej przysługującej Annie Kowalskiej nad małoletnimi:

- Jakubem Kowalskim ur. 12.12.1998r.,

- Monikom Kowalską ur. 10.03.1996 r.

poprzez ustanowienie nadzoru kuratora sądowego.

UZASADNIENIE

Małoletni Jakub Kowalski i Monika Kowalska pochodzą ze związku małżeński ego Anny Kowalskiej i Jana Kowalskiego zawartego 15 maja 1993r.

Dowód:

- odpisy aktów urodzenia.

W dniu 23 maja 2007 r. - w wyniku tragicznego wypadku komunikacyjnego - zmarł ojciec dzieci - Jan Kowalski.

Dowód:

- odpis aktu zgonu.

W związku ze wskazanym wyżej zdarzeniem Anna Kowalska nie radzi sobie z ciężarem samotnego wychowywania dzieci. Konieczność wykonywania pracy zarobkowej, celem zaspokojenia potrzeb rodziny, a co za tym idzie ograniczone możliwości

sprawowania osobistej opieki nad dziećmi, doprowadziły do sytuacji, w której małoletni nie realizują w sposób prawidłowy obowiązku szkolnego, czego najlepszym przykładem jest fakt, że Monika Kowalska powtarza III klasę gimnazjum. Również Jakub Kowalski ma trudności z nauką.

Zaznaczenia wymaga także i to, że dzieci przebywają w nieodpowiednich środowiskach, co może stwarzać pod stawy do demoralizacji.

Wnioskodawczyni z uwagi na podeszły wiek (78 lat) nie jest w stanie skutecznie przeciwdziałać takiemu stanowi rzeczy.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni,
- zeznania uczestniczki,
- zeznania świadka Jana Komara zam. Szczecin ul. Ciemna 22/12,
- zeznania Bogdana Prawego zam. Szczecin ul. Tymna
- kserokopia świadectwa szkolnego.

Mając na uwadze powyższe należy dojść do przekonania, iż Anna Kowalska potrzebuje pomocy w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, albowiem jej brak może w niedługim okresie doprowadzić do demoralizacji małoletnich dzieci. W tym stanie rzeczy wniosek należy uznać za zasadny.

Maria Szut

Załączniki:

1. Odpis wniosku szt. 1.
2. Skrócone odpisy aktów urodzenia.
3. Odpis aktu zgonu.
4. Dowód uiszczenia opłaty sądowej.

11) Wniosek o zobowiązanie do wydania dziecka

Szczecin, dnia 14 kwietnia 2008 r.

Wnioskodawca: Maria Szut zam. Szczecin ul. Jasna 2/2

Uczestnik: Jan Szut zam. Szczecin ul. Kolorowa 21

Sąd Rejonowy w Szczecinie
..... Wydział Rodzinny i Nieletnich

WNIOSEK O ZOBOWIĄZANIE DO WYDANIA DZIECKA

Wnoszą o: nakazanie Janowi Szut, aby oddał uczestniczce małoletniego Mikołaja Szut ur. 12.09.2000 r. w Szczecinie.

UZASADNIENIE

W dniu 15 maja 1997r.- przed kierownikiem USC w Szczecinie - Maria Szut zawarła z Janem Szut związek małżeński. Ze związku tego w dniu 12.09.2000r. urodził Mikołaj Szut.

Dowód:

- skrócony odpis aktu urodzenia. Postanowieniem z dnia 12 maja 2005r. Sąd Rejo-

nowy w Szczecinie pozbawił Jana Szut władzy rodzicielskiej nad małoletnim Mikołajem Szut.

Dowód:

- kserokopia postanowienia z dnia 12.05.2005r.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2005. Sad Rejonowy w Szczecinie ustalił kontakty Jana Szut z małoletnim Mikołajem. Dowód:

- kserokopia postanowienia z dnia 11.08.2005r.

Wnioskodawczyni w dniu 13 kwietnia 2008 r. zezwoliła uczestnikowi na zabranie dziecka na spacer. Jan Szut zobowiązał się do odprowadzenia dziecka do godz. 18:00

- czego jednak nie uczynił.

Obecnie dziecko przebywa w mieszkaniu Jana Szut w Szczecinie przy ul. Kolorowej 21. Uczestnik oświadczył, że nie odda dziecka.

Dowód:

- zeznania wnioskodawczyni,

- zeznania świadka Jolanty Nowak zam. Szczecin ul. Pomidorowa3,

- zeznania świadka Piotra Owala zam. Szczecin ul. Jasna 3/8.

W tym stanie rzeczy mając na względzie fakt, iż uczestnik został pozbawiony władzy rodzicielskiej, a swym zachowaniem godzi nie tylko w prawomocne orzeczenie sądu, ale i w dobro dziecka - przedmiotowy wniosek należy uznać za zasadny

Maria Szut

Załączniki:

1. Odpis wniosku szt. 1,
2. Odpis aktu urodzenia,
3. Kserokopia postanowienia z dnia 12.05.2005 r. szt. 2,
4. Kserokopia postanowienia z dnia 11.08.2005 r. szt. 2,
5. Dowód uiszczenia opłaty sądowej.

12) Odwołanie od decyzji ZUS - emerytura

Szczecin, dnia 4 czerwca 2007rr.

Sąd Okręgowy w Szczecinie

Wydział Ubezpieczeń Społecznych

za pośrednictwem: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie

Skarżący: Jan Kotzam. ul. Jasna 21/I 1, 73-110 Szczecin

ODWOŁANIE OD DECYZJI ZAKŁADU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH ODDZIAŁ W SZCZECINIE INSPEKTORAT W SZCZECINIE nr E-111111 Z DNIA 15.05.2007rr.

W imieniu własnym, na podstawie art. 447 ze znakiem 17 k.p.c. wnoszą o zmianą zaskarżonej' decyzji w całości i orzeczenie, co do istoty sprawy, poprzez przyznanie mi świadczeń emerytalnych.

Zaskarżonej decyzji zarzucam naruszenie prawa materialnego tj. § 2 ust. 2 oraz § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, poprzez błędną wykładnię, a w konsekwencji wadliwe zastosowanie.

UZASADNIENIE

Decyzją nr E-III III z dnia 15 maja 2007r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie Inspektorat w Szczecinie odmówił skarżącemu prawa do emerytury. Podstawą negatywnej decyzji w tym przedmiocie było nie zaliczenie przez organ emerytalny zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 28.07.1965r.- do 25.03.1966r.i od 01.12.1966-15.05.1967r.w Przedsiębiorstwie Państwowym BUDMAX stwierdzonego świadectwem pracy z dnia 15.06.1967 r. - jak zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga fakt, iż wskazane wyżej świadectwo pracy wprawdzie nie zawiera stwierdzenia, iż wykonywana przeze mnie praca odbywała się w warunkach szczególnych, to jednak nie sposób nie zauważyć, iż okoliczność ta (stricte formalna) nie może sama przez się decydować, iż w istocie tak było. Po pierwsze zauważyć należy, iż w przedmiotowym świadectwie wskazane jest stanowisko, na jakim zatrudniony był skarżący w spornym okresie - tj. spawacz. Zgodnie z Wykazem A Dziale XIV pozycja 12 Rozporządzenia za pracę w szczególnych warunkach uważa się prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo-wodorowym.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, iż praca wykonywana na rzecz ww. przedsiębiorstwa - w spornym okresie - była pracą w szczególnych warunkach w rozumieniu Rozporządzenia. Stąd też sam fakt, zaniedbania pracodawcy w zakresie prawidłowego wystawienia świadectwa pracy, nie może w sposób negatywny oddziaływać na uprawnienia emerytalne skarżącego.

Zdaniem skarżącego, okoliczność ta powinna zostać uwzględniona przez ZUS z urzędu. Pomimo jednak zaniedbań w tym zakresie to Sąd pozostaje właściwy do rozstrzygnięcia spornej kwestii, poprzez ustalenie w toku postępowania odwoławczego —szczególnego charakteru zatrudnienia skarżącego we wskazanym wyżej okresie. Kognicję Sąd w zakresie dochodzonym przez powoda potwierdza także stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 8 kwietnia 1999r.w sprawie II UKN 619/98 (OSNP 2000/1 1/439), zgodnie z którym Sąd ocenia zasadność odmowy wydania przez pracodawcę świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, lub umieszczenia w świadectwie pracy wzmianki, że pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych (§ 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, lub w szczególnym charakterze, Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.). W tym stanie rzeczy stwierdzić trzeba, iż skarżący spełnia wszelkie wymogi uprawniające go o uzyskanie wcześniejszej emerytury, określone w§4 ust. 1 Rozporządzenia. Posiada bowiem ukończone 60 lat, jak również ma wymagany okres zatrudnienia w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Bowiem bezsporny okres 14 lat 3 miesięcy i 9 dni pracy w warunkach szczególnych -uznany przez ZUS oraz okres zatrudnienia na stanowisku spawacza wynosi łącznie ponad 15 lat.

Mając na uwadze powyższe niniejsze odwołanie uznać trzeba za konieczne i uzasadnione — w całości.

Jan Kot

13) Odwołanie od decyzji ZUS - renta

Piotr Korek
ul. Lotna 1/3 Szczecin

Sąd Okręgowy w Szczecinie
Wydział Ubezpieczeń Społecznych

za pośrednictwem: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Szczecinie

ODWOŁANIE OD DECYZJI Z DNIA I GRUDNIA 2006r. (znak I - II II 16/15) W PRZEDMIOCIE ODMOWY PRYZNANIA PRAWA DO RENTY Z TYTUŁU NIEZDOLNOŚCI DO PRACY
Wnoszę o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mi renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia I grudnia 2007rr. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w Szczecinie, po zapoznaniu się orzeczeniem komisji lekarskiej z dnia 19 grudnia 2007rr.nr 39004 odmówił mi prawa do renty.

W powołaniu się na lakoniczne uzasadnienie komisji lekarskiej organ rentowy wskazał, iż jestem zdolny do pracy w związku, z czym od dnia I grudnia 2007rr. stwierdza się brak prawa do renty.

Dowód:

-decyzja z dnia U2.2007rr.

- orzeczenie komisji lekarskiej z dnia 19.11.2007rr.

Mając na uwadze fakt, iż organ rentowy, co do zasady - związany jest orzeczeniem komisji lekarskiej, to polemika z zaskarżoną decyzją dokonywana powinna być w kontekście orzeczenia komisji lekarskiej.

Już na wstępie tej części odwołania, stwierdzić należy, iż nawet pobieżna analiza uzasadnienia wyników badań lekarskich w żadnej mierze nie przekonuje, jak również nie znajduje uzasadnienia w rzeczywistym stanie rzeczy.

Zgodnie z przepisem art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust.3)

Mając na uwadze treść wskazanego przepisu — za punkt wyjścia oceny czy w danym przypadku mamy do czynienia z częściową niezdolnością do pracy — należy przy-

jąć, a zarazem wnikliwie przeanalizować poziom kwalifikacji ubezpieczonego. W tym kontekście zważyć trzeba, iż wszelkie dotychczas wykonywane przeze mnie prace wiązały się z konieczności podejmowania wysiłku fizycznego, co przy aktualny stanie mojego zdrowia, a przede wszystkim z uwagi na stwierdzone u mnie schorzenie, jest całkowicie wykluczone. Abstrahując już od faktu, iż posiadam jedynie wykształcenie zawód owe (spawacz), co w zasadzie odzwierciedla całokształt posiadanych przeze mnie kwalifikacji w rozumieniu art. 12 ustawy, to w polu widzenia zachować również trzeba i to, że także i inne prace, jakich podejmowałem się wykonywania w ostatnim czasie, okazały się szczególnie niekorzystne dla mojego zdrowia. Zważyć, bowiem trzeba iż fakt bycia właścicielem sklepu spożywczego nie polega na wykonywaniu tylko i wyłącznie funkcji zarządczo-nadzorczych nad posiadany przedsiębiorstwem, a wręcz przeciwnie w przeważającej mierze wiąże się z byciem zarazem jedynym jego pracownikiem wykonującym obowiązki dostawcy, magazyniera sprzedawcy i sprzątacza.

Podkreślenia wymaga także fakt, iż aby zachować minimalną rentowność założonego przeze mnie sklepu zmuszony byłem pracować 12 godzin dziennie, 7 dni w tygodniu. Praca ta jak wskazano wyżej polega na robieniu codziennych zakupów niezbędnych towarów, ich załadunek i rozładunek do i z samochodu. Praca ta, więc związana była z czynnościami fizycznymi polegającymi na codziennym dźwiganiu ciężarów, ciągłej pracy w niezmienniej pozycji stojącej i w znaczący sposób odbija się na moim zdrowiu.

Najdobitniejszym przykładem uzasadniającym moje twierdzenia jest fakt, iż w ostatniej fazie, w której prowadziłem działalność gospodarczą przebywałem na zwolnieniach lekarskich.

Podobne wnioski wysnuć należy z analizy charakteru zawodu przedstawiciela handlowego, (jaki wykonywałem w przeszłości). Organ Rentowy, jak również Komisja Lekarska zdaje się nie dostrzegać, iż również ta profesja w sposób nieodzowny wiąże się ze znacznym wysiłkiem fizycznym. Praca taka, bowiem nie polega tylko i wyłącznie na wysiłku umysłowym związanym ze zbieraniem zamówień na określone rodzaje artykułów spożywczych, ale związana jest także z wielogodzinnym podróżowaniem samochodem ciężarowym, załadowywaniem towaru do pojazdu, następnie z jego rozładowywaniem, a w konsekwencji z rozkładaniem zamawianych towarów na półkach sklepów, w tym sklepów wielkopowierzchniowych. Wskazać w tym miejscu trzeba, iż również lekarz medycyny pracy na skutek zapoznania się z historią mojej choroby oraz po dokonaniu badania stwierdził, iż jestem niezdolny do pracy, co w sposób obiektywny dowodzi mojej niezdolności do pracy.

Dowód:

- zaświadczenie z dnia 09.10.2007rr.

Podkreślić również trzeba, iż w zasadzie możliwość przekwalifikowania zawodowego w mojej sytuacji jest znacznie utrudniona, o ile nie niemożliwa. Dotychczasowy poziom moich kwalifikacji (zawsze związany z pracami łączącymi się z wysiłkiem fizycznym) przy uwzględnieniu rodzaju schorzenia, pozwala na sformułowania tezy, w świetle której ewentualne przekwalifikowanie musiałoby się wiązać z wykonywa-

niem pracy fizycznej. Tymczasem nawet najprostsze prace fizyczne wiążą się albo z częstym schylaniem, podnoszeniem i przenoszeniem różnego rodzaju ciężarów, czy długotrwałym pozostawianiu w jednej pozycji.

Z drugiej strony zaś biorąc pod uwagę mój wiek, charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia oraz predyspozycje psychofizyczne, nie sposób w świetle obowiązujących przepisów prawa oraz zasad doświadczenia życiowego przyjąć, iż mogę wykonywać jakąkolwiek pracę o charakterze wyłącznie umysłowym. Mając na uwadze powyższe, stwierdzić trzeba iż przedmiotowe odwołanie zasługuje w całości na uwzględnienie. Jednocześnie proszę o możliwie szybkie rozpatrzenie mojej sprawy.

Piotr Korek

14) Pozew o odszkodowanie w związku z rozwiązaniem umowy o pracę

Szczecin, dnia 30 stycznia 2008 r.

Powód: Jan Kowalski, zam. Szczecin ul. Jasna 3/5

Pozwany: Zenon Kot, zam. Szczecin ul. Podgórna 21

Sąd Rejonowy Szczecinie

..... V Wydział Pracy

wartość przedmiotu sporu: 3.600 złotych

POZEW O ODSZKODOWANIE

Wnoszą o:

I. zasądzenie od pozwanego Zenona Kota na rzecz powoda Jana Kowalskiego kwoty 3.600 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia,

II. rozpoznanie sprawy również pod nieobecność powoda,

III. nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Powód od 12 maja 1990r. pozostawał zatrudniony u pozwanego na stanowisku: pracownik administracyjny. Do zakresu obowiązków powoda należało zapewnienie sprawnego załatwiania wszelkich spraw biurowych, a w szczególności: przyjmowanie zamówień, monitorowanie ich realizacji, wystawianie faktur. Strony łączyła umowa o pracę zawarta na czas nieokreślony. Wynagrodzenie powoda brutto wynosiło 1.200 zł miesięcznie.

Dowód:

- umowa o pracę z dnia 12 maja 1990r. Przez cały okres zatrudnienia powód w sposób należyty wywiązywał się z nałożonych na niego obowiązków. Wykazywał się w tym zakresie dużą dozą zaangażowania oraz rzetelnością. Pozwany nigdy nie zgłaszał zastrzeżeń, co do pracy świadczonej przez powoda, a wręcz przeciwnie wielokrotnie wyrażał zadowolenie z postawy powoda.

Dowód:

- zeznania powoda,
- zeznania pozwanego,
- zeznania świadka Jana Polaka zam. Szczecin ul. Prawa 2/1.

W dniu 27 stycznia 2008 r. powód, jak co dzień przybył do zakładu pracy. Około godziny 13:00 do powoda dotarła informacja, iż jego żona zastąpiła w pracy. W związku z tym faktem powód poprosił pracodawcę o możliwość wcześniejszego opuszczenia pracy (tego dnia powód pracował do godziny 15:00). Pozwany oświadczył, iż nie zezwala na opuszczenie zakładu pracy, albowiem pozostały do wykonania niezakończone zadania. W tym stanie rzeczy powód oświadczył pracodawcy, iż prosi o udzielenie urlopu na żądanie, a następnie opuścił zakład.

Dowód:

- zeznania powoda
- zeznania świadka Jana Polaka zam. Szczecin ul. Prawa 2/1.

W dniu 28 stycznia 2008 r. powód przybył do pracy o godzinie 8:00., nie został jednak dopuszczony do pracy, a pracodawca wręczył mu pisemne oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika. Jako powód podano bezzasadne opuszczenia stanowiska pracy w dniu 27 stycznia 2008 r.

Dowód:

- oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę.

Zdaniem powoda — w realiach rozpoznawanej sprawy — nie doszło do ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Abstrahując już od faktu, iż powód w konsekwencji wniósł o udzielenie mu urlopu na żądanie, dla którego skuteczności nie jest konieczne jego przyjęcie przez pracodawcę, to postawę pozwanego należy oceniać, jako co najmniej sprzeczną z zasadami współżycia społecznego. Powód, bowiem jako wieloletni pracownik firmy, zawsze cechował się wzorową postawą pracowniczą. Tym bardziej, więc — mając na uwadze przyczynę opuszczenia pracy — zachowanie pracodawcy uznać trzeba za przekraczające ramy poprawnych relacji z pracownikami.

W tym stanie rzeczy nie można przyjąć, iż naruszenie obowiązków pracowniczych było zawinione, a więc przesłanka z art. 52§ 1 pkt 1 k.p. nie została spełniona. Żądanie zasądzenia kwoty 3.600 złotych tytułem znajduje podstawę w treści art. 56 § 1 k.p. w zw. z art. 58 k.p. i stanowi wynagrodzenie za okres trzech miesięcy - za okres wypowiedzenia.

Z tych względów pozew jest uzasadniony.

Jan Kowalski

Załączniki:

1. umowa o pracę,
2. oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę,
3. odpis pozwu i załączników.

15) Pozew o sprostowanie świadectwa pracy

Szczecin, dnia 30 stycznia 2008 r.

Powód: Jan Kowalski, zam. Szczecin ul. Jasna3/5**Pozwany:** Zenon Kot zam. Szczecin ul. Podgórna2l

Sąd Rejonowy w Szczecinie

..... V Wydział Pracy

POZEW O SPROSTOWANIE ŚWIADECTWA PRACY

W imieniu własnym wnoszą o: sprostowanie świadectwa pracy z dnia 03 stycznia 2008 r. wystawionego mi w związku z rozwiązaniem stosunku pracy przez Zenona Kota w ten sposób, aby:

w punkcie II świadectwa określającego stanowisko pracy wpisać spawacz, zamiast ślusarz-spawacz.

w punkcie X świadectwa wpisać, iż powód świadczył pracę w warunkach szczególnych, zamieścić informację o miesięcznym wynagrodzeniu pobieranym przez powoda.

UZASADNIENIE

Od 1 maja 1990 r. do 31 grudnia 2007r r. powód pozostawał zatrudniony w Zakładzie Budowlanym Zenona Kota na stanowisku ślusarz - spawacz.

Dowód:

- umowa o pracę z dnia 01.05.1990r.

Pomimo formalnego angażu na stanowisku ślusarz - spawacz, powód od samego początku zatrudnienia wykonywał wyłącznie prace spawalnicze (spawanie konstrukcji stalowych).

Dowód:

- zeznania powoda,

- zeznania świadka Jana Karczmarska zam. Szczecin ul. Polna 2 I/I.

Stosunek pracy łączący powoda z pozwanym został rozwiązany z dniem 31 grudnia 2007rr.

Dowód:

- oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę.

W dniu 03 stycznia powód otrzymał świadectwo pracy, w którym pod pozycją nr II odnoszącą się do zajmowanego stanowiska wskazano stanowisko ślusarz - spawacz, nie zamieszczono również informacji, że praca wykonywana była w szczególnych warunkach (pozycja nr X).

Dowód:

- świadectwo pracy z dnia 03.01.2007 r.

Pismem z dnia 06 stycznia 2008 r. powód wystąpił do pracodawcy z wnioskiem o sprostowanie świadectwa pracy z dnia 03.01.2008 r. w ten sposób, aby: w punkcie II świadectwa określającego stanowisko pracy wpisać spawacz, zamiast ślusarz — spawacz.

w punkcie X świadectwa wpisać, iż powód świadczył pracę w warunkach szczególnych.

Ponadto zgodnie z dyspozycją art. 97 § 2 zd. ostatnie, powód zażądał, aby -w świa-

dectwie pracy— zamieścić informację o miesięcznym wynagrodzeniu pobieranym przez powoda.

Dowód:

-kserokopia wniosku o sprostowanie świadectwa pracy.

Pismem z dnia 25 stycznia 2008 r. pozwany odmówił sprostowania świadectwa, w kierunku wskazanym ww. wniosku.

Dowód:

- pismo z dnia 25.01.2 007r.

Powód pragnie zauważyć, iż żądana przez niego zamiana treści świadectwa pracy jest o tyle istotna, iż powód, jako osoba urodzona przed 01 stycznia 1949r. ma prawo do ubiegania się o przyznanie emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, w związku z wykonywaniem pracy w szczególnych warunkach (art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Warunkiem jednak jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach, co najmniej przez 15 lat.

Zgodnie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) i stanowiącym jego załącznik Wykazem A - jedynie praca na stanowisku spawacza, uznawana jest za pracę w szczególnych warunkach.

Co więcej kolejnym warunkiem starania się o wcześniejszą emeryturę jest wykonywanie pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Stąd też określenie stanowiska ślusarz-spawacz może mieć wpływ na ocenę charakteru pracy świadczonej przez powoda

- w związku postępowaniem przed organem rentowym

Mając na uwadze powyższe niniejszy pozew należy uznać za zasadny

Jan Kowalski

Załączniki:

1. umowa o pracę,
2. oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę,
3. świadectwo pracy z dnia 03.01.2008 r.,
4. kserokopia wniosku o sprostowanie świadectwa pracy,
5. pismo z dnia 25.01.2008 r.,
6. odpis pozwu wraz z załącznikami.

16) Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa

Szczecin, dnia 20 kwietnia 2008 r.

Alicja Kot

zam. Szczecin ul. Jasna 12/1

Prokuratura Rejonowa w Szczecinie

ZAWIADOMIENIE O POPEŁNIENIU PRZESTĘPSTWA

Niniejszym zawiadamiam, iż Jan Kot popełnił przestępstwo znęcania się nad osobą najbliższą, kwalifikowane żart. 207 § 1 Kodeksu karnego przez to, że w okresie od

maja 2007rr. do chwili obecnej, w Szczecinie, w mieszkaniu przy ul. Jasnej 12/1 znęca się psychicznie i fizycznie nad zgłaszającą, w ten sposób, że wielokrotnie używał pod jej adresem słów powszechnie uznawanych za obelżywe, wypowiadał groźby w przedmiocie uszkodzenia ciała, narusza jej nietykalność cielesną.

UZASADNIENIE

W dniu 15 maja 1980 r. zawarłam z Janem Kot związek małżeński. Ze związku tego posiadamy dwoje małoletnich dzieci Jan Kot lat 15 oraz Anna Kot lat 17. Od samego początku wspólne pożycie układało się nie najlepiej. Jan Kot ma skłonności do nadużywania alkoholu. Pod wpływem alkoholu staje się agresywny, używa pod moim adresem licznych wulgarnych słów, dochodzi również do naruszeń nietykalności cielesnej. Opisywane zachowanie mojego męża nasiliło się w od maja 2007rr. i trwa do chwili obecnej. We wskazanym okresie mój mąż codziennie znajduje się pod wpływem alkoholu, codziennie również wywołuje awantury rodzinne. Zaznaczyć również trzeba, iż Jan Kot nie stara się poprawić swojego zachowania, a wręcz przeciwnie, swoim zachowaniem demonstrowa poczucie swojej bezkarności, co wyraża się w licznych groźbach w przedmiocie negatywnych konsekwencji na wypadek zawiadomienia organów ścigania.

W dniu 11 maja 2007 r. Jan Kot - w obecności naszych dzieci - popchnął mnie w wyniku, czego upadłam na meble i doznałam potłuczenia prawej ręki. Jan Kot nie zamierza podjąć leczenia odwykowego, do czego wielokrotnie był namawiany.

Dowód:

- zeznania świadka Alicji Kot,
- zeznania świadka Jana Kot,
- zeznania świadka Anny Kot,
- zeznania świadka Barbary Ciepłak zam. Szczecin ul. Jasna 12/2,
- zaświadczenie lekarskie z dnia 12 lutego 2008 r.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie proszę o wszczęcie postępowania karnego wobec Jana Kota.

Alicja Kot

Załączniki:

1. zaświadczenie lekarskie z dnia 12.02.2008 r.

Część III

ADRESY INSTYTUCJI I ORGANIZACJI

STOWARZYSZENIE RODZIN KATOLICKICH ARCHIDIECEZJI SZCZECIŃSKO – KAMIEŃSKIEJ

Olgierd Wojciechowicz – Prezes Stowarzyszenia
70 – 326 Szczecin, ul. Piastów 74/10, Tel. 091 – 488 00 10

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Agata Bindas
70 – 806 Szczecin, ul. Gryfińska 151, Tel. 091 – 460 08 05

CENTRUM WSPIERANIA RODZINY

Grzegorz Szmuc
70 – 326 Szczecin, ul. Piastów 74/10, Tel. 091 – 488 00 10

OŚRODEK ADOPCYJNO – OPIEKUŃCZY

Katarzyna Gołębiowska
70 – 383 Szczecin, ul. Mickiewicza 3, Tel. 091 – 422 50 85

ZESPÓŁ ŚWIETLIC ŚRODOWISKOWYCH

Danuta Wróbel, Tel. 0 505 984 524
ul. Mickiewicza 23
ul. Dobrzyńska 2
ul. Rayskiego 9
ul. Kablowa 14
ul. Piaseczna 40

CARITAS ARCHIDIECEZJI SZCZECIŃSKO – KAMIEŃSKIEJ

ks. Maciej Szmuc
ks. Roman Kuchmistrz
Włodzimierz Gutkowski
71 - 142 Szczecin, ul. Wieniawskiego 5, Tel. 091 – 487 49 05
email: szczecin@caritas.pl
www.szczecin.caritas.pl

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ewa Piepiora – Przewodnicząca GKRPA
70 - 456 Szczecin, Pl. Armii krajowej 1, Tel. 091 – 464 61 89
email: epiepiora@mopr.szczecin.pl

SZCZECIŃSKIE TOWARZYSTWO OGNISK RODZINNYCH

Ewa Arendacz – Łazoryszczak

70 – 035 Szczecin, ul. Kolumba 60, Tel. 091 – 488 42 50

email: earendacz@stdm.pl

FUNDACJA POGOTOWIE TEATRALNE

Tomasz Jankiewicz

70 – 117 Szczecin, ul. Milczyńska 2/15, Tel. 091 – 483 78 90

email: ftp@poczta.onet.pl

www.pogotowie-teatralne.home.pl

ZACHODNIOPOMORSKA FUNDACJA POMOCY RODZINIE „TĘCZA SERC”

70 – 452 Szczecin, Pl. Ofiar Katynia 1, Tel. 0508 170 803

email: teczaserc@teczaserc.pl

www.teczaserc.pl

**SAMODZIELNY PUBLICZNY SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ
„ZDROJE”**

Jacek Solarz

70 – 780 Szczecin, ul. Mączna 4,

Ordynator Tel: 091 – 880 62 16; Gabinet lekarski: Tel. 091 – 880 62 52

email: szpital@szpital-zdroje.szczecin.pl

www.szpital-zdroje.szczecin.pl

**PORADNIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH
ZOZ „ZDROJE” – CENTRUM PSYCHIATRYCZNE „ŻOŁNIERSKA”**

dr n. med. Ewa Kramarz

71 – 210 Szczecin, ul. Żołnierska 55, Tel. 091 – 487 60 70

www.szpital-zdroje.szczecin.pl/lecznictwo-psychoiatryczne-zolnierska-m.php

**SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ
OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIEŃ OD ALKOHOLU**

Jerzy Moroz

71 – 757 Szczecin, ul. Ostrowska 7, Tel. 091 – 455 83 43

email: out@out.szczecin.pl

www.out.szczecin.pl

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE (MOPR)

Marcin Janda

Iwona Klimowicz

70 – 323 Szczecin, ul. Sikorskiego 3, Sekretariat: 091 – 485 76 03, 091 – 485 76 00/ 601

- 1) Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie- ŚRÓDMIEŚCIE
Elżbieta Grochola
71 – 620 Szczecin, ul. Jana Kazimierza 20;
70 – 361 Szczecin, ul. Pocztowa 16
Tel. 091 – 484 91 46, 091 – 480 70 23, 091 – 480 70 20

 - 2) Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie- ZACHÓD
Ewa Piepiora
71 – 104 Szczecin, ul. Abramowskiego 19,
Tel. 091 – 464 61 89, 091 - 464 61 60, 091 - 464 61 61, 091 - 464 61 62
email: epiepiora@mopr.szczecin.pl

 - 3) Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie- PÓŁNOC
Izabela Łobacz
71 – 521 Szczecin, ul. Św. Marcina 2, Tel. 091 – 432 84 40

 - 4) Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie- PRAWOBRZEŻE
Barbara Masna
70 – 777 Szczecin, ul. Struga 10, Tel. 091 – 466 80 23, 091 - 466 80 23

 - 5) Zespół ds. Dodatków Mieszkaniowych
Barbara Swica
71 - 103 Szczecin, ul. Mickiewicza 69a, Tel. 091 487 57 71
71 – 104 Szczecin, ul. Abramowskiego 19, Tel. 091 464 61 62
70 - 734 Szczecin, ul. Krzemienna 42 b, Tel./fax 091 460 58 91
70 - 323 Szczecin ul. Sikorskiego 3, Tel. 091 485 75 50

 - 6) Dział Instytucji Pomocy Społecznej
Maria Górecka
71 – 606 Szczecin, ul. Sławomira 10, Tel. 091 421 17 09

 - 7) Dział Opieki Zastępczej
Grażyna Klukowska
70 - 415 Szczecin, Al. Jana Pawła II 42, Tel. 091 – 422 70 27

 - 8) Dział Wsparcia Dziennego
Magdalena Kosakiewicz
71 – 434 Szczecin, ul. Słowackiego 13, Tel. 091 - 421 12 21
 - 9) Dział Pomocy Osobom Niepełnosprawnym
Krzysztof Parchimowicz
70 – 323 Szczecin, ul. Sikorskiego 3, Tel. 091 – 485 75 34, 091 – 485 05 63
-

10) Dział Pomocy Osobom Bezdomnym
Renata Piątkowska
71 – 104 Szczecin, ul. Abramowskiego 19, Tel. 091 – 464 61 76
www.mopr.szczecin.pl

**ZACHODNIOPORSKI ODDZIAŁ TOWARZYSTWA RODZIN I PRZYJACIÓŁ DZIECI
UZALEŻNIONYCH „POWRÓT Z U”**

70 – 503 Szczecin, ul. Szczercbowa 1, Tel. 091 – 488 83 55
email: powrotzuszczecin@interia.pl
www.powrotzuszczecin.free.ngo.pl

PORADNIA PROFILAKTYKI I TERAPII UZALEŻNIEŃ „MONAR”

Jolanta Bańko
70 – 305 Szczecin, ul. Małkowskiego 9/2, Tel. 091 – 433 46 10
email: admin@monarszczecin.strefa.pl
www.monarszczecin.sterfa.pl

POLSKIE TOWARZYSTWO ZAPOBIEGANIA NARKOMANII ODDZIAŁ SZCZECIN

Antoni Radzymiński
70 – 255 Szczecin, ul. Łokietka 22,
email: rlozowska@tstd.pl

STOWARZYSZENIE ŻYCIA W TRZEŹWOŚCI KLUB ABSTYNENTA „DELTA”

Krystyna Płachcińska – Chrabąszcz
70 – 840 Szczecin, ul. Goleniowska 31, Tel. 091 – 469 34 81

SZCZECIŃSKIE STOWARZYSZENIE ABSTYNETÓW „AGORA 303”

Henryk Gerwatowski
70 – 357 Szczecin, ul. Pocztowa 5, Tel. 091 – 484 14 18
ssa.agora@neostrada.pl

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE „CIVITAS CHRISTIANA”

Krzysztof Puc
Joanna Szałata
70 – 402 Szczecin, ul. Kaszubska 20/3, Tel. 091 – 433 71 33
email: zachodniopomorski@civitaschristiana.pl
prorodzina@wp.pl

ANONIMOWI ALKOHOLICY REGION ZACHODNIOPOMORSKI

70 – 452 Szczecin, Pl. Ofiar Katynia 1, Tel. 091 – 450 01 76

TOWARZYSTWO SALEZJAŃSKIE DOM ZAKONNY – PARAFIE

71 – 020 Szczecin, ul. Ku słońcu 124, Tel. 091 – 483 51 24

71 – 125 Szczecin, ul. Witkiewicza 64, Tel. 091 – 486 04 81 -

70 – 880 Szczecin, ul. Bałtycka 4, Tel. 091 – 462 00 66

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ DUSZPASTERSTWA AKADEMICKIEGO „RAZEM”

Jacek Cichocki

70 – 400 Szczecin, ul. Bogurodzicy 3, Tel. 091 – 431 08 82

email: spdarazem@o2.pl

www.oda.szczecin.pl

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ DZIECI ZACHODNIOPOMORSKI ODDZIAŁ REGIONALNY

70 – 501 Szczecin, ul. Jarowita 2, Tel. 091 – 434 51 28

email: zarzad@tpdzach.org.pl

www.tpd.szczecin.pl

FUNDACJA POMOCY SAMOTNEJ MATCE PW. ŚW. JÓZEFA W SZCZECINIE

Elżbieta Matyjasik

70 – 450 Szczecin, ul. Wielkopolska 32, Tel. 091 – 488 52 45

POLSKO – BELGIJSKIE TOWARZYSTWO POMOCY SOCJALNEJ SZCZECIN – AN-TWERPIA

Beata Łatka

70 – 606 Szczecin, ul. Hryniewieckiego 4, Tel. 091 – 462 41 04

email: p-btpps@wp.pl

POLSKI KOMITET POMOCY SPOŁECZNEJ – SCHRONISKO DLA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN „WILGA”

Zofia Makaruk

70 – 362 Szczecin, ul. Jagiellońska 18/2, Tel. 091 – 433 45 04

70 – 850 Szczecin, ul. Tczewska 32, Tel. 091 – 420 19 15

email: pkps2@tlen.pl

POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH

Jerzy Kałużny

70 – 481 Szczecin, ul. Wojska Polskiego 91/93, Tel. 091 – 423 26 75

email: biuro@pzg.szczecin.pl

www.pzg.szczecin.pl

POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH

Józef Małosek

70 – 423 Szczecin, ul. Piłsudskiego 37, Tel. 091 – 433 83 38

email: pznoz@o2.plwww.pznoz.pl**POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW**

Danuta Frontczak

70 – 415 Szczecin, Al. Papieża Jana Pawła II 42, Tel. 091 – 433 51 50, 091 – 434 04 15

POLSKIE TOWARZYSTWO STWARDNIENIA ROZSIANEGO

71 – 246 Szczecin, ul. Dworcowa 19, Tel. 091 – 317 90 81, 091 – 426 17 38, 091 434 80 94

POLSKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM71 – 771 Szczecin, ul. Rostocka 125, Tel. 091 – 426 81 97 wew. 110, 091 – 426 81 98,
fax: 091 4269268**email:** biuro@psouuszczecin.org.plwww.psouuszczecin.org.pl**KRAJOWE TOWARZYSTWO AUTYZMU**

Lilianna Gąsecka

71 – 601 Szczecin, ul. Montwiłła 2, Tel. 091 – 488 56 02

email: sekretariatzg@kta.szczecin.plwww.autyzm-polska.pl**FUNDACJA POMOCY CHORYM NA ZANIK MIĘŚNI**

70 – 478 Szczecin, Al. Wojska Polskiego 69, Tel. 091 – 489 42 51

email: biuro@miesnie.szczecin.plwww.miesnie.szczecin.pl**STOWARZYSZENIE POMOCY DZIECIOM I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ RUCHOWO „TĘCZA”**

70 – 340 Szczecin, ul. Bohaterów Warszawy 27b, Tel. 091 – 484 30 72

email: tecza@tecza.org.pl lub biuro@tecza.org.plwww.tecza.org.pl**STOWARZYSZENIE AMAZONEK „AGATA” -**

70 – 241 Szczecin, ul. Kopernika 7, Tel. 091 – 488 18 68

email: agata_szczecin@op.plwww.agataszczecin.webpark.pl

POLSKIE TOWARZYSTWO WALKI Z KALECTWEM

Andrzej Stecewicz

70 – 450 Szczecin, ul. Wielkopolska 32/1, Tel. 091 – 433 42 11

email: ptwzk@neostrada.pl

www.ptwzk.prv.pl

POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH CENTRUM DIAGNOZY I REHABILITACJI DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ OSÓB DOROSŁYCH Z USZKODZONYM SŁUCHEM im. Marii Góralówny W SZCZECINIE

71 – 410 Szczecin, ul. Niedziałkowskiego 19, Tel. 091 – 423 36 09, 091 – 423 56 52
